

د عربي نړۍ د پېژندل شوي ليكوال دوكتور عائض القرني د نوموتي اثر

اسعد امرأة في العالم

پښتو ژباړه

د نیکو دنیا

نیکمرغه بشخه

Ketabton.com

ژباړونکی
استاد فرید احمد هلال

ليکوال
دوكتور عائض القرني

د عربي نړۍ د پېژندل شوي ليکوال دوکتور عائض القرني د نوموتي اثر

أسعد امرأة في العالم

پښتو ژباړه

د نړۍ نېکمرغه بڼه

ليکوال

دکتور عائض القرني

پښتو کوونکی

استاد فرید احمد هلال

د تعليم الاسلام راډيو د همکارانوله خوا د انټرنیټ د لاري پر ليکه کيږي

www.taleemulislam-radio.com

کتاب پېژندنه

د کتاب نوم	د نړۍ نېکمرغه بڼڅه
ليکوال	دوکتور عائض القرني
ژباړن	استاد فرید احمد هلال
خپرنډوی	کتاب خپرنډویه ټولنه - جلال آباد
کمپوز	خپله ژباړن
بیا کتنه	ابو عثمان عبدالمجید - گندهارا خدمتونه
چاپ کال	۱۳۹۰
خپرونې لړ	۴
چاپ شمېر	۱۰۰۰ ټوکه

د چاپ حقوق له خپرنډویي ټولني سره خوندي دي

د ترلاسه کېدو مخایونه

گندهارا کتابپلورنځی

پته: اسحاقزی مارکېټ، لاندینی پور، جلال آباد ښار، افغانستان

اړیکشمېرې: ۰۷۷۳۳۷۰۳۳۸ - ۰۷۸۶۶۴۲۷۶۹

برېښنا لیک: gandharaservices@gmail.com

افغان کتابپلورنځی

پته: ډهکی نعلبندي، قصه خواني بازار، پېښور ښار، پاکستان

اړیکشمېرې: ۰۳۲۱۹۱۱۹۳۵۰ - ۰۳۲۱۹۰۶۳۳۴۲

ڊال۽

د پښتني ټولني هرې هغي
خور ته چي د نڀڪمرغي په
لټه كې وي.

(هلال)

لړ لیک

مخ

موضوع

۱	د خپرندويي ټولني یادښت
۲	د ژباړن خبرې
۴	سريزه
۵	د نړۍ د نېکبختي ښځې په نامه پيغام
۶	د ليکوال وړانديز
۷	ياسمين
۸	پام!
۹	هو!
۱۰	افرين!
۱۱	ای زما خورې!
۱۲	د نېکمرغه ښځې لپاره د گلانو کېدۍ
د مسلمانې ښځې لپاره لس لوړ بيه گانې	
۱۴	لومړۍ گانه:
۱۴	له زورواکۍ سره د ښځې مقابله
۱۶	دويمه گانه:
۱۶	له تا سره د الله ﷻ د نعمتونو يوه پراخه زېرمه شته
۱۸	درېيمه گانه:
۱۸	د الله لور او پېرزوينې راپه زړه کړه او په الله تعالی ښه گومان ولره
۲۰	څلورمه گانه:
۲۰	مسلمانان او نا مسلمانان ښځه سره نشي برابرېدای
۲۲	پنځمه گانه:
۲۲	لښې او سستي له ناکامۍ سره نه شلېدونکې اړيکې لري
۲۴	شپږمه گانه:

۲۴	ته تر میلیونونو بشځو غوره یې!
۲۶	اوومه ځایه:
۲۶	په جنت کې د ځان لپاره ماڼۍ جوړه کړئ
۲۷	اتمه ځایه:
۲۷	په لوی لاس خپل زړه مه خرابوه!
۲۹	نهمه ځایه:
۲۹	ستا معامله له هغه کریم او رحیم ذات سره ده
۳۱	لسمه ځایه:
۳۱	ته په هر حال بریالی یې!
د مسلمانې بشځې د نېکمرغۍ لپاره لس امېلونه	
۳۲	لومړی امېل:
۳۲	د الله لورینې له یاده مه باسه!
۳۳	دویم امېل:
۳۳	لږ مال چې نېکمرغي پرې ترلاسه کېږي، له هغه ډېر مال نه غوره دی، چې بدمرغي ورسره مله وي
۳۴	درېیم امېل:
۳۴	لوړ همت ولرئ!
۳۶	څلورم امېل:
۳۶	له ایمان سره کوډله تر هغې ماڼۍ غوره ده، چې کبر ورسره مل وي
۳۷	پنځم امېل:
۳۷	د خپلو چارو لپاره مهال وپش وټاکئ!
۳۸	شپږم امېل:
۳۸	زموږ نېکمرغي څه بل ډول ده

لړ لیک

مخ	موضوع
۳۹	اووم امپل:
۳۹	د خلاصون په بېړۍ کې سپره شه!
۴۰	اتم امپل:
۴۰	سجده د نېکمرغۍ کیلي ده
۴۱	نهم امپل:
۴۱	بوډۍ بنځه
۴۲	لسم امپل:
۴۲	ته د نړۍ بڼکلې بنځه کېدای شي
د مسلمانې بنځې د نېکمرغۍ لپاره لس مرغلرې	
۴۳	لومړۍ مرغلره:
۴۳	ای د لوړې مرتبې خاوندې!
۴۵	دویمه مرغلره:
۴۵	نعمت قبول کړه او په خپلو چارو کې یې ولگوه!
۴۷	درېیمه مرغلره:
۴۷	په استغفار سره روزي پراخېږي
۴۹	څلورمه مرغلره:
۴۹	دعاگانې د بلاگانو مخه نیسي
۵۱	پنځمه مرغلره:
۵۱	له لټې او نهیلۍ نه ځان وساتئ!
۵۲	شپږمه مرغلره:
۵۲	ستا کور د عزت او مینې ټاټوبی دی
۵۴	اوومه مرغلره:
۵۴	ته د بې گټو چارو لپاره وخت نه لرې

۵۵	اتمه مرغلره:
۵۵	که ته ښه شوې؛ نو ټوله نړۍ به دې هر کلی کوي
۵۷	نهمه مرغلره:
۵۷	د هیڅ چا لپاره ښکمرغۍ او ښېگرې بشپړې نه دي
۵۹	لسمه مرغلره:
۵۹	د پوهې او معرفت شنو باغونو ته ورتنوخه
		د مسلمانې ښځې د ظاهري او باطني ښکلا لپاره لس ښکلي غمي
۶۰	لومړی غمی:
		د هغوی په اړه فکر وکړی، چې سترگې یې له اوبښکو ډکې او زړونه یې زخمي دي
۶۰	دویم غمی:
		هغه له سره ښکمرغه نه ده؟!
۶۱	درېیم غمی:
		د الله تعالی لار تر ټولو غوره ده!
۶۳	خلورم غمی:
		کله، چې ټولې لارې وتړل شي
۶۷	پنځم غمی:
		هره ورځ لومړۍ وگڼه:
۶۹	شپږم غمی:
		ښځې په تکه توره شپه کې د سپوږمۍ او ستورو د رڼا په څېر دي
۷۱	اووم غمی:
		له حرامو نه مرگ ښه دی
۷۳	اتم غمی:

لړ لیک

موضوع

مخ

۷۳	رڼا گانې
۷۵	نهم غمې:
۷۵	د رحمن ذات په پېژند گلوی اندېښنې له منځه ځي
۷۷	لسم غمې:
۷۷	برکتناکه ورځ
د نړۍ د نېکمرغې ښځې لپاره د جنت لس خور بويه ډالۍ	
۷۸	مشک:
۷۸	نېکمرغه ژوند د ښې ښځې په برخه کېږي
۷۹	عنبر:
۷۹	یوازې ننۍ ورځې ټول عمر وگڼه!
۸۰	لونگ:
۸۰	تنگسه مه انگرې!
۸۲	صندل:
۸۲	تر زیار او خواری وروسته د بریالیتوب خوند
۸۳	زعفران:
۸۳	پر اوسني حال خوبه شه
۸۵	عود:
۸۵	ریښتینې ارونه
۸۶	اوومه:
۸۶	په سرښندنه د الله راضي کول
۸۸	اتمه:
۸۸	که د الله ﷻ د پولو ساتنه وکړې؛ نو الله ﷻ به تا وساتي
۸۹	نهمه:

لړ لیک

۸۹	د توبې اوبنکې تر نورو اوبو غوره دي
۹۱	لسمه:
۹۱	لومړۍ سر بنسندونکې بنځه
د نېکمرغې بنځې لپاره لس یاقوت ډالۍ	
۹۳	لومړۍ یاقوت:
۹۳	خپلې چارې الله ته وسپاره او په ډاډه زړه ویده شه!
۹۵	دویم یاقوت:
۹۵	ریښتینې ږوند هماغه دی، چې زړه یې ږوند وي
۹۷	درېیم یاقوت:
۹۷	د غچ اخیستنې اور ته پوکي مه وهئ، که نه نو خپله به یې ښکار شي
۹۹	څلورم یاقوت:
۹۹	هره بریا په هلو ځلو کې نغښتې ده
۱۰۰	پنځم یاقوت:
۱۰۰	کفرې نړۍ د بد مرغۍ ښکار ده
۱۰۱	شپږم یاقوت:
۱۰۱	د ژوند د ملگري اخلاق باید داسې وي
۱۰۲	اووم یاقوت:
۱۰۲	پر تقدیر خوښې شی!
۱۰۴	اتم یاقوت:
۱۰۴	پر دنیوي شیانو مه خواشینې کېږه!
۱۰۶	نهم یاقوت:
۱۰۶	الله ﷻ انسان ته ښکلی صورت وربښلی
۱۰۸	لسم یاقوت:
۱۰۸	د سخا انتها

د مسلمانې بڼې د ارزښت د لا ډېرولو لپاره لس قيمتي عقيق

- ۱۱۰..... لومړی عقیق:
- ۱۱۰..... له الله ﷻ پرته کوم عوض نشته
- ۱۱۲..... دویم عقیق:
- ۱۱۲..... نېکمرغي شته؛ خو که څوک یې وپلټي!
- ۱۱۳..... درېیم عقیق:
- ۱۱۳..... ښکلي اخلاق، د زړونو جنت دی
- ۱۱۵..... څلورم عقیق:
- ۱۱۵..... د نېکمرغی لس بنسټونه
- ۱۱۷..... پنځم عقیق:
- ۱۱۷..... په الله ﷻ پورې له غم او اندېښنو څخه پنا وغواړه!
- ۱۱۹..... شپږم عقیق:
- ۱۱۹..... د ژوند په سختو کې مرستندویه بڼه
- ۱۲۱..... اووم عقیق:
- ۱۲۱..... جنتی بڼه
- ۱۲۳..... اتم عقیق:
- ۱۲۳..... خیراتونه د مصیبتونو مخه نیسي
- ۱۲۵..... نهم عقیق:
- ۱۲۵..... ښاپسته روحې شه، ځکه ښاپسته پیدا یې
- ۱۲۶..... لسم عقیق:
- ۱۲۶..... خپل تاریخ لیکونکې عظیمه بڼه

د نېکمرغه بنځې د لا نېکمرغی لپاره لس نایابه مرغلرې

- ۱۲۷ لومړۍ مرغلره:
- ۱۲۷ خپل وختونه په هوا کې مه لکوه!
- ۱۲۹ دویمه مرغلره:
- ۱۲۹ نېکمرغی په پیسو نه اخستل کېږي
- ۱۳۱ درېیمه مرغلره:
- ۱۳۱ توندي او غوسه د بدبختۍ د اور لرغی دي
- ۱۳۲ څلورمه مرغلره:
- ۱۳۲ د مال د راټولولو لوبه پای نه لري
- ۱۳۳ پنځمه مرغلره:
- ۱۳۳ وزگار تیا بدگنې رازېږوي
- ۱۳۵ شپږمه مرغلره:
- ۱۳۵ له غوسې، شور او ستړیا نه خوندي کور
- ۱۳۷ اوومه مرغلره:
- ۱۳۷ پاکلمني او حیا د بنایسته وو بنکلا ډېروي
- ۱۳۹ اتمه مرغلره:
- ۱۳۹ کله الله ﷻ پټ شیان هم رابنکاره کوي
- ۱۴۰ نهمه مرغلره:
- ۱۴۰ یوه داسې کلمه ده، چې ځای او وخت ډکوي
- ۱۴۲ لسمه مرغلره:
- ۱۴۲ جنت ته لېوال زړونه

لړ لیک

موضوع

مخ

د مسلمانې ښځې د ښکمرغۍ د لادېرولو لپاره لس گانې

- ۱۴۴ لومړۍ، گوتمه:
- ۱۴۴ د تقدیر په ښو او بدو ایمان لرل
- ۱۴۶ دویمه والی:
- ۱۴۶ منځۍ چارې، غوره چارې
- ۱۴۷ درېیمه امپل:
- ۱۴۷ بدپالي غمونه رازېږوي
- ۱۴۸ څلورمه پېزوان:
- ۱۴۸ له کینې، غوسې او خپگان څخه ځان وساته!
- ۱۴۹ پنځمه تنکی:
- ۱۴۹ جنگونه، له بې ځایه خبرو راولاړېږي!
- ۱۵۱ شپږمه چار گل:
- ۱۵۱ د ژبې ساتنه
- ۱۵۳ اوومه ټیکه:
- ۱۵۳ له اندېښنو سره په لمانځه دغره ووهه!
- ۱۵۵ اتمه پانزېب:
- ۱۵۵ د بريالۍ ښځې خواخوږۍ
- ۱۵۷ نهمه غاړه کی:
- ۱۵۷ شوک که له الله ﷻ سره اشنا نشو؛ نو هغه له هېچا سره نه اشنا کېږي
- ۱۵۹ لسمه ښکمرغۍ:
- ۱۵۹ دوه گمر بندونو والا دوه ژونده تېروي

لړ لیک

د مسلمانې ښځې د ښکېختیا د ډېرولو لپاره لس ځانگړې مرغلرې

- ۱۶۱..... لومړۍ مرغلره:
- ۱۶۱..... څوک ډېر خوښ دوست دی؟
- ۱۶۲..... دویمه مرغلره:
- ۱۶۲..... ښکمرغي په مالدارۍ او غریبۍ کې نشته
- ۱۶۳..... درېیمه مرغلره:
- ۱۶۳..... ایا د الله تعالی شکر تر ټولو ښه نه دی؟
- ۱۶۴..... څلورمه مرغلره:
- ۱۶۴..... بختوره له ځان سره نورې هم بختورې کوي
- ۱۶۶..... پنځمه مرغلره:
- ۱۶۶..... وپرېږه مه! هر څه د تقدیر له مخې کېږي
- ۱۶۸..... شپږمه مرغلره:
- ۱۶۸..... د ام عماره له خولې!
- ۱۶۹..... اوومه مرغلره:
- ۱۶۹..... له خلکو سره ښکې غمونه ختموي
- ۱۷۱..... اتمه مرغلره:
- ۱۷۱..... خپل تاوانونه پر گټو بدل کړئ!
- ۱۷۳..... نهمه مرغلره:
- ۱۷۳..... وفا ډېره گرانه ده، وفا چېرته ده؟
- ۱۷۵..... لسمه مرغلره:
- ۱۷۵..... چټکي..... چټکي

د مسلمانې بڼې د نېکبختیا د لادېرولو لپاره لس مرجانه

- ۱۷۶ لومړی مرجان:
- ۱۷۶ له نفس سره په زړورتیا ودرېږه.
- ۱۷۸ دویم مرجان:
- ۱۷۸ ووېرېږه!
- ۱۷۹ درېیم مرجان:
- ۱۷۹ د نېکي کوونکي شکر واجب دی
- ۱۸۱ څلورم مرجان:
- ۱۸۱ باید روح ته له بدن نه ډېره پاملرنه وشي
- ۱۸۲ پنځم مرجان:
- ۱۸۲ مستقبل تر راتلو پرېږده.
- ۱۸۴ شپږم مرجان:
- ۱۸۴ ډېر ارمانونه، ډېر مصیبتونه
- ۱۸۶ اووم مرجان:
- ۱۸۶ که پر ځمکوالو ولورېږئ؛ نو د اسمانونو خاوند به پر تاسې ولورېږي!
- ۱۸۸ اتم مرجان:
- ۱۸۸ په خوښۍ کې د الله ﷻ معرفت ترلاسه کړه، چې په خپګان کې دې پکار شي
- ۱۹۰ نهم مرجان:
- ۱۹۰ لړۍ ډېره ښکلې ده
- ۱۹۲ لسم مرجان:
- ۱۹۲ د سړي لپاره ښځه هم نېکمرغي ده

د فیکمرغی په لڙ کې لس لوږ بیه الماس

۱۹۴	لومړی الماس:
۱۹۴	د بریالیتوب کیلی
۱۹۵	دویم الماس:
۱۹۵	تر تنگسې وروسته د پراخی خوند
۱۹۷	درپیم الماس:
۱۹۷	اندېښنې
۱۹۹	خلورم الماس:
۱۹۹	د لغږتوب پایلی
۲۰۱	پنځم الماس:
۲۰۱	قوت په علم کې وي، نه په بدن کې
۲۰۳	شپږم الماس:
۲۰۳	زړوره ښځه د اندېښنو له اور نه هم گلزار جوړولای شي
۲۰۵	اووم الماس:
۲۰۵	له صبر نه کار واخلي
۲۰۶	اتم الماس:
۲۰۶	په سخته کې له الله ﷻ پرته بل څوک پکار نه راځي
۲۰۸	نهم الماس:
۲۰۸	د بپوسه دعا
۲۱۰	لسم الماس:
۲۱۰	بخيلتوب

لړ لیک

د نېکمرغې ښځې لپاره د گلانو گېډۍ

۲۱۲	کلاب:
۲۱۲	ته نه خيځواله او نه لوېديځواله يې، بلکې ته يوه مسلماننه ښځه يې!
۲۱۴	نرگس:
۲۱۴	ښمونه شاته وغورځوئ او په نېکو چارو کې بوختې شئ!
۲۱۶	رامبېل:
۲۱۶	د نېکمرغۍ په اړه خو اړينې لارښوونې
۲۱۸	چامبېل:
۲۱۸	چې ټولې لارې وتړل شي؛ نو د الله ﷻ رسی راکلکه کړه!
۲۲۰	غاټول:
۲۲۰	فقط مؤمنان نېکمرغه کېدای شي
۲۲۲	سنبېل:
۲۲۲	له بد خرڅۍ پرته ژوند
۲۲۴	پاسمین:
۲۲۴	د نېکمرغې په کولو زړه ډاډ منږي
۲۲۵	کشمالي:
۲۲۵	الله ﷻ مور له هرې بلانې ساتي
۲۲۷	گل لاله
۲۲۷	له غفلت نه مه بې پروا کېږه!
۲۲۹	سنگلي گل
۲۲۹	د ژوند لپاره وموسېږئ
۲۳۰	اوس

د خپرندويي ټولني يادښت

بسم الله الرحمن الرحيم

خوږو لوستونکيو!

کتاب خپرندويي ټولني د ۱۴۳۲ هجري قمري د شعبان مبارکې مياشتې په پنځلسمه نېټه د (زينة الصلاة) په نامه د لمانځه د مسائلو په اړه د فضيلة الشيخ ابو محمد امين الله البشاورى صاحب له کتابه خپلې خپرونې پيل کړي دي، چې تر دې دمه يې (زينة الصلاة)، مه خپه کېږه!، لمونځ د احاديثو په رڼا کې، د پښتو نحوه، علم النحو، او داسې نور ارزښتمن کتابونه خپلو لوستوالو ته په خوږه او روانه پښتو وړاندې کړي او په راتلونکې کې د لا ډېرو ارزښتمنو، ديني، علمي او ټولنيزو اثارو د خپرولو هوډ لري.

د نامتو ليکوال دکتور عائض القرني د (مه خپه کېږه!) کتاب تر تود هر کلي وروسته د ټولني په غوښتنه ښاغلي استاد فريد احمد هلال د نوموړي ليکوال دغه بل ارزښتمن اثر (د نړۍ نېکمرغه بڼڅه) هم د پښتني ټولني د پتمنو غويندو لپاره له اردو ژبې څخه په خوږه او روانه پښتو راوژباړه، چې دغه مظلومه او بېوزله طبقه له نېکمرغۍ څخه برخمنه شي، کتاب خپرندويه ټولنه ستاسې د دعاوو په بدرگه د ښاغلي هلال صاحب د لا برياوو لپاره په نظر درشل کې لاسونه لپه کوي.

په درنښت

کتاب خپرندويه ټولنه

جلال کوټ

د ژباړن خبرې

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين، والصلوة والسلام على سيد المرسلين محمد واله
وصحبه اجمعين.

پتمنو خویندو!

د دې کتاب له انتخاب نه ستاسې نېکمرغي په ډاگه کېږي او زه تاسې ته د
نېکمرغۍ زېږی درکوم، ځکه چې تاسې د مطبوعاتو په دې توپان کې دا
کتاب راواخیست او پانې مو ورله په لاسو کې بنکته پورته وړولې او ستاسې
د نېکمرغۍ د پخلي لپاره د ثبوت په توگه د عربي ژبې هغه متل وړاندې
کوم، چې وايي:

من طلب، فقد وجد

((هغه څوک یو شی موندلای شي، چې لته یې کوي))

د پورتنۍ وینا پر بنسټ د دې کتاب انتخاب ستاسې نېکمرغي په ډاگه
کوي، ځکه چې ډېرې داسې خویندې به هم وي، چې خپل ارزښتمن وخت به
د بې گټو کتابونو، مجلو، راډیوگانو او ټلويزيونونو په کتو تېروي؛ خو تاسې
ته یو داسې اثر په لاس درغلی، چې په لوستو او په ژوند کې یې په عملي
کولو نه یوازې ستاسې اخرت بنایسته کېږي، بلکې دنیوي ژوند مو پرې ښه
کېږي او ډېرې درېښې ستونزې مو پرې هوارېږي، ځکه چې د دې کتاب
نامتو لیکوال 'دکتور عائض القرني' له انساني او اسلامي ټولني سره د بشپړې
خواخوږۍ په پامنيوي په ډېره خوږه او زړه راښکونکې ژبه د پېوزله او
مظلومي طبقې د نېکمرغۍ لپاره پکې داسې څه اصول ټاکلي، چې په لوستو

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

يې انسان ستومانه کېږي نه! او عملي کول يې گران نه دي، چې په لوستو به تاسې پکې لا ډېرې بڼېگړې ومومئ، په پای کې له تاسې ټولو قدرمنو خوښندو څخه په خورا درنښت هيله کوم، چې که تاسې ته دا کتاب څه گټور بڼکاره شي؛ نو خپلو نورو خوښندو ته يې هم د لوستو سپارښتنه وکړئ.

ستاسې د دعاوو په هيله

فريد احمد هلال

د خاص کونړ د عالي دار المعلمين استاد او د پښتو څانگې آمر

سريزه

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على رسوله محمد واله واتباعه
اجمعين. اما بعد:

دا کتاب، په لوړ غږ هره بڼڅه دې ته رابولي، چې پر خپل دين ځانونه
نېکمرغې کړي، د الله ﷻ پر لورينو او بڼېگرو خوبښې شي.

دا کتاب د تمې او اميد يوه وړانگه ده او د هرې هغې بڼڅې لپاره د موسکا
زېري دی، چې له غم او اندېښنو نه يې زړه تر مورگو راډک شوی وي.

دا کتاب په لوړ غږ تاسې دې ته رابولي، چې مرستې ته انتظار وکړئ او تر
هرې تنگسې وروسته د خوبښې او سوکالۍ تمه ولرئ.

دا کتاب د بڼڅې عقل او د هغې سپېڅلي زړه ته وايي، چې له صبر او زغم نه
کار واخله او پر الله ﷻ له بدگوماني نه ځان وساته، ځکه چې الله ﷻ درسره مل
دی، هم هغه ستا لپاره بس او ساتندوی دی.

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

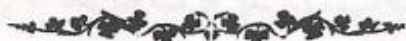
د نړۍ د نېکبختې بڼڅې په نامه پیغام

هره هغه بڼڅه، چې الله ﷻ یې رب، اسلام یې دین او محمد رسول الله ﷺ یې په پیغمبری منلی وي، د دین لاره یې خپله کړې وي او نبوي استازیتوب یې خپله دنده گڼلې وي.

هره هغه بڼڅه، چې د کور روزنې ته ژمنه وي، هغه چې له خپلو الفاظو سره یې مجاهده او خپله لمن یې پاکه ساتلې وي.

هره هغه بڼڅه، چې خپل بچي یې په دین روزلي وي، یانې د سنتو اړوند یې هغوی پاللي او غوره چارې یې وربښوولې وي او د ښو چارو په ګاڼه یې سمبال کړي دي.

هره اندېښمنه او غمجنه بڼڅه دې خوشحاله شي، ځکه چې د الله ﷻ لورینې پرې پنډ دي.

د لیکوال وړاندیز

ای نېکمرغې بڼڅې!

ته په دین او ادب، بلکې په جومات، دعاگانو او د مراقبې له پلوه په ټوله نړۍ کې له هر ډول گانې پرته هم نېکبخته یې!

ستا نېکبختي ستا د زړه او روح په سپېڅلتيا کې نغښتې ده، نه په مجازي مینې او عشقي خیالاتو کې، بلکې د مجازي مینې او عشقي خیالاتو اړوند کیسې لوستل انسان له خپل اوسني حال نه لرې باسي.

کېدای شي د داسې پېښو له لوستنې نه ته ښې هیلې او خواږه خوبونه ووينې؛ خو پایله به یې پر لټۍ سربېره بد گوماني او یا تر دې هم بدتره وي، ځکه چې دا ناوړه او ناسمې پېښې، مکر، چل، مرگ، ژوبله او داسې نورو ناوړه جرمونو ته لار جوړوي.

په دې کې هم شک نشته، چې ځینې پېښې د نوي کولتور په پامنیوي لیکل شوي وي، یانې ټولې پکې د لغړتوب او بد لمنۍ خبرې وي؛ نو له دې امله هره هوښیاره او څیر که بڼڅه باید داسې پېښې او کیسې ولولي، چې وجدان ته ژوند او سپېڅلتیا وربښي.

پورتنۍ خبرې مې په دې موخه لیکلي، چې خپلې خویندې د لویدیځې ټولنې د زهرجن کولتور اغېز نه وساتم.

ما په دې کتاب کې د الله ﷻ او د هغه د استازي ﷺ ذکر کړې کیسې او پېښې راخیستې دي او تر دې بله سپېڅلې او غوره خبره به لا کومه وي، چې یوه مسلمانانه خور د دین له امله نېکبخته شي!

(دکتور عائض القرني)

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

ياسمين

لومړۍ له ځانه د شهودو مچۍ جوړه کړه او د شهودو د مچۍ په څېر پر ګلونو کېنه!

دويم: ته دومره وخت نه لرې، چې د نورو نيمګړتياوې وپلټې او تېروتنې يې وشمېرې.

درېيم: که د الله ﷻ لارښوونې درسره ملې وي؛ نو بيا له څه شي ډارېږې؟؛ خو که الله ﷻ دې خلاف وي؛ نو څوک به دې ترې وژغوري؟

څلورم: د کينې اور بدن خوري او د غيرت ډېرښت د اور لمبه کېدل دي.

پنځم: که خپله نننۍ ورځ ښه نه کړې؛ نو سبا نۍ ورځ؛ خو هسې هم نه لرې (پانې هغه خو په يوه غيبې نړۍ کې پټه ده).

شپږم: له بې ځايه او ناوړه بندارونو څخه ځان په روغه را اوباسه!

اووم: د ښو اخلاقو په ګانه ځان تر باغچې هم ښکلې کړه!

اتم: له نورو سره تر خپله وسه ښېګړه کوه، ځکه چې دا هم د نېکمرغۍ د لار لاسه کولو لار ده.

نهم: کېنه ګر مرګ ته وسپاره او دښمن هېر کړه!

پام!

پام چې! د خپل ژوند ارزښتمنې شېبې په بې گټو چارو، غچ، په بحث او
 مباحثه کې له لاسه ورنه کړې!
 پام چې! د شتمنۍ هوس ته پر روغتيا، نېکمرغۍ، خوب او سوکالی-
 لومړیتوب ورنه کړې!
 پام چې! د بل نیمگړ تیاوې مه پلټئ، پردی غیبت مه کوئ، او پر خپلو
 نیمگړ تیاوو سترگې مه پټوئ.
 پام چې! ځان د هیلو په بې پایه سمندر کې مه لاهو کوئ، چې د هرې هیلې
 په ترسره کولو پسې لگیا شئ او د ژوند اصلي لوری درڅخه ورک شي.
 پام چې! د ځان او کور په پاکوالي کې لټي مه کوئ، ځکه چې په دې سره کور
 او چارې بې نظمه کېږي.
 پام چې! له حرامو خوړو، څښو ځان وساتئ.
 پام چې! په تېرو پسې مه ژاړئ.
 پام چې! د اخروي چارو په اړه ځان په لټۍ مه وهئ او مه د آخرت له پېښو نه
 بې پروا کېږئ.
 پام چې! په حرامو او ناروا چارو کې خپل وخت او شتمني مه خرابوئ.

د نړۍ نېکمرغه بڼه

هو!

د خپلې موسکا چینې په خوټېدا راولئ، چې پردي زړونه خړوب کړي.
هره هغه خوږه کلمه وکاروئ، چې مینه رازېږوي او نفرتونه لرې باسي.
هر هغه شی خیراتوئ، چې بېوزله خوشحالوي او وېرې مړوي.
له قرآن کریم سره تړاو ولرئ، په خیرتیا او خشوع سره یې تلاوت کوئ،
توبه او استغفار خپله دنده وگڼئ.

دعاگانې او ذکرونه ډېر کوئ، بیا بیا دعا غواړئ او د خپلې توبې پخلی کوئ.
خپل بچي په دین وروزی، د سنتو پلیوني یې کړئ او تل ورته گټور
لصیحتونه کوئ.

له هغې بڼې سره ناسته، ولاړه او دوستي کوئ، چې له الله ﷻ څخه وپرېږي،
له دین سره مینه لري او ټولنیز ارزښتونه په پام کې نیسي.
د مور وپلار منل، د خپلوی پامنیوی، له گاونډیانو سره ښه راشه درشه، د
پلاریم کفالت، د مېړه اطاعت او هر گټور کتاب مطالعه کوئ!

افرين!

پر هر هغه بڼڅه، چې د لمانځه پابنده وي.

پر هر هغه بڼڅه، چې پرده کوي، خپل پت او عزت ساتي.

پر هر هغه بڼڅه، چې د ديني علم په گانه سينگار او عقلمنه وي.

پر هر هغه بڼڅه، چې وفاداره، ايمانداره او صدقه کوونکې وي.

پر هر هغه بڼڅه، چې د الله ﷻ ذکر، شکر او د دين په خپراوي کې کارنده ونډه

اخلي.

پر هر هغه بڼڅه، چې د اسيه، مريم او خديجې رضی الله تعالى عنهن پليوونې

وي.

پر هر هغه بڼڅه، چې خپل بچي زروړ مجاهدين روزي.

پر هر هغه بڼڅه، چې ټولنيز ارزښتونه پالي.

پر هر هغه بڼڅه، چې د الله تعالى پر دين غيرت کوي او له بديو ځان لري

ساتي.

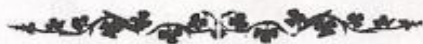

د نړۍ نېکمرغه بڼخه

ای زما خورې!

دا کتاب ارومرو ولوله! ځکه په دې کتاب کې ریښتینې خبرې، حکیمانه اصول، ډېرې اغېزناکې خبرې، ښه فکر او پخې تجربې شته. دا کتاب ولوله! چې غمونه او اندېښنې دې لرې شي، د فکر لوری روښانه شي، عقل دې له ناوړه خیالونو پاک شي، د دې کتاب لوستل به تاسې د ښپرازه شلو باغونو پر لور روان کړي او د نېکمرغۍ خوټېدلې چینې به ووينې، هیله من یم، چې الله ﷻ به د دې کتاب په لوستو تاسې ته په خپل لور او پېرزوینې سره د دنیا او آخرت نېکمرغي درپه برخه کړي.

ما په دې کتاب کې داسې ځایونه راټوله کړې ده، چې تاسې ته ښکلا درېښي په دې کتاب کې د ریښتینولۍ هغه رڼا پرته ده، چې د سرو او سپینو زرو تر منځ هم ډېره رڼه او پر کېدونکې ده، د دې کتاب څپرکي د ځانې په نامه نومول شوي او تر کومه، چې دا کتاب له تاسې سره وي؛ نو د دنیوی ځانې پروا مه کوئ او ځانونه د دې کتاب په ځایه سینگار کړئ، چې د نړۍ د نېکمرغو بڼخو په کتار کې وشمېرل شئ!

د مسلمانې بنحې

لپاره لس

لوړ پيه

گانې

د نېکمرغه بڼڅې لپاره د گلانو گېډۍ

لومړۍ گل

داله ياده مه باسه ، چې ستا رب بښونکى او توبه قبلوونکى دى .

دويم گل

پر بېوزلو شفقت کوه ، چې نېکمرغه شې ، اړ کس ته خيرات ورکوه ، چې روغتيا ومومي . له چا سره کينه او دښمني مه کوه ، چې په عافيت سره اوسي .

درېيم گل

ښه گومان لره ، ځکه الله ﷻ در سره مل دى ، ملائک ستا لپاره د بښنې دعاگانې خواږي او جنت دې د ورتلو لارې څاري .

څلورم گل

پر الله ﷻ ښه گومان کوه ، خپلې اوبښکې پاکې کړه او د الله ﷻ در کړي نعمتونه راپه زړه کړه ؛ نو له غمونو او اندېښنو به خلاصه شې .

پنځم گل

داسې فکر مه کوه ، چې گوندې چا به دا دنيا شل کړې وي ، ځکه په نړۍ کې داسې څوک نه دى تېر شوى ، چې ټول ارمانونه يې تر سره شوي وي ، له کومې ستونزې او اندېښنې سره دې مخ شوى نه وي .

شپږم گل

د خرما د ونې په څېر لوړ همت ولره ، لکه چې د خرما ونه دنگه او له هرې پټلۍ نه لوړه ده ، چې څوک يې په تېره ولي ؛ نو هغه ورته خپلې مېوې رارږوي .

اووم گل

ايا تا کله اورېدلي دي ، چې په خپه کېدو گوندې ورک شوى تر لاسه شوى او يا په غمجنېدو کومه تېروتنه سمه شوې وي ؛ نو بيا ته ولې اندېښمنه

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

او غمجنه یې؟

اتم گل:

د مصیبتونو او فتنو انتظار مه کوه، بلکې د امن، سلامتیا او عافیت انتظار کوه.

نهم گل:

د خپلې سینې د غچ اور په بښنه ووژنه!

لسم گل:

اودس، غسل، خوشبو او مسواک د هرې تنگسې او اندېښنې دوا ده.

خلا

لا حول ولا قوة الا بالله.

لومړۍ ګاڼه:

له زورواکۍ سره د بڼخې مقابله

ما مضى فات والمؤمل غيبٌ - ولك الساعة التي أنت فيها

د شعر ژباړه:

چې تېر شي، هېر شي او راتلونکى په يوه غيبې نړۍ کې پټ دى او ستا په لاس کې يوازې اوسنى وخت دى.

ناسې نه ګورئ، چې څنگه په قرآن کریم او حديثونو کې الله ﷺ او د هغه پېغمبر د فرعون بڼخه اسيه بي بي ستايلې، لکه چې الله ﷺ فرمايي:

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا امْرَأَاتِ فِرْعَوْنَ إِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا
فِي الْجَنَّةِ وَتَجَنِّبْنِي مِنْ فِرْعَوْنَ وَعَمَلِهِ وَتَجَنِّبْنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ۝

ژباړه:

او د مؤمنانو په اړه الله ﷺ د فرعون د بڼخې مثال وړاندې کوي، کله چې هغې دعا وکړه، چې اى زما ربه! زما لپاره له خپل ځان سره په جنت کې يو کور جوړ کړه او ما د فرعون او د هغه له عمل نه وژغوره او له ظالم قوم نه خلاصون راکړه.

په ورته څيرې شئ، چې الله ﷺ څنگه د يوې مسلمانې بڼخې لپاره د اسيه بېلاګه وړاندې کړې او دا د هرې هغې بڼخې لپاره غوره نمونه ده، چې پر سمه لاره تلل غواړي.

اسيه بي بي څومره عقلمنه وه، چې ځان يې الله ﷺ ته نږدې کړ او د فرعون کافر له اطاعت نه يې ځان ډډې ته کړى و. د دنگو مانيو ژوند يې د الله ﷺ پر لارښوونې قربان کړ او د دنيوي شان شوکت په مقابله کې يې د جنت هغه ښايي څوېلې کړې، چې لاندې ترې نهروڼه بهېږي.

په رښتيا، چې اسيه بي بي له الله ﷺ سره د ډېر عظمت لرونکې بڼخه وه، چې د

د نړۍ نېکمرغه بڼځه

او غمجنه یې؟

اقم گل:

د مصیبتونو او فتنو انتظار مه کوه، بلکې د امن، سلامتیا او عافیت انتظار کوه.

نهم گل:

د خپلې سینې د غچ اور په بښنه ووژنه!

لسم گل:

اودس، غسل، خوشبو او مسواک د هرې تنگسې او اندېښنې دوا ده.

خُلا

لا حول ولا قوة الا بالله.

لومړۍ ګانډه:

له زورواکۍ سره د بڼڅې مقابله

ما مضى فات والمؤمل غيبٌ - ولك الساعة التي أنت فيها
د شعر ژباړه:

چې تېر شي، هېر شي او راتلونکى په يوه غيبې نړۍ کې پټ دی او ستا په لاس کې يوازې اوسنى وخت دی.

ناسې نه ګورئ، چې څنگه په قرآن کریم او حديثونو کې الله ﷻ او د هغه پېغمبر د فرعون بڼڅه اسيه بي بي ستايلې، لکه چې الله ﷻ فرمايي:

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا امْرَأَاتِ فِرْعَوْنَ إِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا
فِي الْجَنَّةِ وَتَجِنِّيَ مِنْ فِرْعَوْنَ وَعَمَلِهِ وَتَجِنِّيَ مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ۝

او د مؤمنانو په اړه الله ﷻ د فرعون د بڼڅې مثال وړاندې کوي، کله چې هغې دها وکړه، چې ای زما ربه! زما لپاره له خپل ځان سره په جنت کې يو کور جوړ کړه او ما د فرعون او د هغه له عمل نه وژغوره او له ظالم قوم نه خلاصون راکړه.

په ورته څيرې شئ، چې الله ﷻ څنگه د يوې مسلماني بڼڅې لپاره د اسيه په لکه وړاندې کړې او دا د هرې هغې بڼڅې لپاره غوره نمونه ده، چې پر سمه لاره تلل غواړي.

اسيه بي بي څومره عقلمنه وه، چې ځان يې الله ﷻ ته نږدې کړ او د فرعون کافر له اطاعت نه يې ځان ډډې ته کړی و. د دنگو مانيو ژوند يې د الله ﷻ پر لارډوالي قربان کړ او د دنيوي شان شوکت په مقابله کې يې د جنت هغه دايې خوښې کړې، چې لاندې ترې نهرونه بهېږي.

په رښتيا، چې اسيه بي بي له الله ﷻ سره د ډېر عظمت لرونکې بڼڅه وه، چې د

د نړۍ نېکمرغه بڼخه

فرعون په خپر ظالم او کافر پاچا په مخکې یې د حق کلمه وویل او په دې لار کې یې بلا ستونزې وگاللې ان تر دې، چې شهیده شوه؛ خو الله ﷻ تر قیامته پورې د بڼخو لپاره نمونه وگرځوله. په قرآن کریم کې یې وستایله او د هغې پر عملونو الله ﷻ خپله خوښي څرگنده کړه او د فرعون سپکاوی یې بیان کړ.

رڼا

که د تېز توپان پر مهال ته په یوه خلاص میدان کې هم یې: نو تمه ولره!

خلا

إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ۝

ژباړه:

بېشکه له تنگسې سره پراختیا هم ده

له نا سره د الله ﷻ د نعمتونو یوه پراخه زېرمه شته

لطائف الله وإن طال المدى - كلمحة الطرف إذا الطرف سجي

د شهر ژباړه

که اندېښمن وخت څومره هم اوږد شي؛ خو بیا هم د الله ﷻ لورینې او پېرزوینې د سترگو په رپ انسان ته رارسېږي.

زما خوږې خوږې! په هره تنگسه پسې اساني وي، په هرې اوبنکې پسې دوستکا وي او په هرې شپې پسې روڼ سبا شته، د اندېښنو دا تورې ورپڅې به لارې شي، د غم دا شپه به سبا شي، دا ستونزې به ان شاء الله هوارې شي او الله ﷻ به سوکالي درپه برخه کړي؛ خو دا په یاد ولره، چې ستا لپاره په هر حال کې اجر لیکل کېږي، که ته مور یې؛ نو ستا بچي به د اسلام مرستندویه او د دین خدمتکاران وي؛ خو په دې شرط، چې ته یې ښه پالنه او روزنه وکړې، نو همدغه بچي به سبا ته خپل رب ته سر په سجده وي او تا ته به دعاگانې کوي، وگوره یوه مشفقه او نرم زړې مور څومره لوړه مرتبه لري، چې بچي په سجده کې ورته دعاگانې کوي.

د ښځو لپاره یوازې همدا ویاړ بس دی، چې د رسول الله ﷺ مور بی بی هم یوه ښځه وه، چې ټول انسانیت ته یې د محمد رسول الله ﷺ په څېر یو لارښود وایي کړ.

که دا ورتیا لري، چې نورې ښځې هم اسلام ته راوبولي او د دین دعوتگره شي، ته کولای شي، چې نورې ښځې هم د اسلام پر سپېڅلې لار روانې کړې، نو که ښځه که په خپل سیرت او نېکو چارو ولاړه اوسي؛ نو هغه لوړ کارونه ترسره کولای شي، چې لوی لوی ویناوال یې پر ممبرونو نشي کولای.

د نړۍ نېکمرغه بڼه

خومره به داسې بڼخې وي ، چې په يوه کور ، کلي او مالت کې وخت تېر کړي او د چم ګاونډه ټولې بڼخې يې د پردې ، پاکلمنۍ او بڼکلي سیرت مثالونه بيانوي ، چې د نورو بڼخو لپاره غوره بېلګه وګرځي .

رڼا

ټولې غوټۍ به ګل شي ، اندېښنې به له مينځه لاړې شي او سوکالي به راشي .

خُلا

سَيَجْعَلُ اللهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا ۝

ژباړه:

لېرې نه ده چې الله ﷻ تر تنګلاسی وروسته پراخي هم ورپه برخه کړي .

درېمه کاله

د الله لور او پېرزوينې راپه زړه کړه او په الله تعالى بڼه گومان ولره.

أتیأس أن ترى فرجاً - فأین الله والقدر؟!

لپاره

که ته له پراخۍ څخه نهيلې يې؛ نو بيا الله ﷻ او تقدير چپرته دي؟ يانې مه نهيلې کېږه.

که ته د الله ﷻ په لار کې د مجاهدې په لړ کې له کومې ستونزې سره مخ شې؛ نو ان شاء الله، چې هغه به ستا د گناهونو لپاره کفاره شي.

زه تاسې ته د پېغمبر ﷺ له مبارکې خولې زېږی در کوم، هغه ﷻ فرمايي:

که بڼخه د خپل رب اطاعت وکړي پنځه وخته لمونځ وکړي او خپله لمن پاکه وساتي؛ نو الله ﷻ به يې جنت ته ننباسي دا ټولې خبرې د هغو بڼخو لپاره بهي اسانې دي چا ته، چې الله ﷻ د دې چارو توفيق ورکړي؛ نو تاسې هم له الله ﷻ څخه د نېکو چارو توفيق و غواړئ او دا لوړ رتبه چارې راخپلې کړئ، چې الله ﷻ در باندې ولورېږي، د دنيا او اخرت نېکمرغي مو په برخه شي او پر هغه حای ودرېږئ، چې دين اسلام درته د ودرېدو امر کوي.

د قرآن او سنتو پر حکمونو عمل کوئ، ځکه چې ته يوه مسلمان بڼخه يې او دا ستا لپاره د وياړ حای دی، ته نه گورې، چې څومره بڼخې داسې دي، چې په کفرې سيمو کې زېږېدلې دي، چې په بڼه او بد پوه شوې؛ نو يا عيسويانې شوې، يا يهودنې او يا شيعه گانې شوې دي او پر دې سربېره داسې ولسونه هم شته، چې د دين پر وړاندې په مخالفت کې ولاړ وي؛ خو الله ﷻ ته مسلمانانې کړې يې او د محمد رسول الله ﷺ د امتۍ کېدو په وياړ يې وياړلې يې؛ د رسول الله ﷻ د سپېڅلو بيبيانو پر نقش و قدم د تلو لار يې درښودلې او د هره نېکمرغه يې، چې الله ﷻ د پنځو لمونځونو وس درښلې او ته له دې پاوا هم نېکمرغه يې، چې د رمضان مياشتې فرضي روژې نيسي، د بيت الله

د نړۍ نېکمرغه ښځه

حج او پرده کوې او ستا تر ټولو لويه نېکمرغي دا ده، چې الله ﷻ دې په ربوبيت يانې خپل رب، اسلام دې خپل دين او محمد رسول الله ﷺ دې وروستی پېغمبر منلی.

وفا

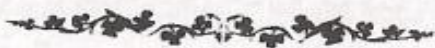
ستا سره زر ستا دين دی، ستا ځاڼه ستا اخلاق دي او شتمني دې ادب او شرافت دی.

خلا

حَسْبُنَا اللهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ ﴿٥٠﴾

ژباړه:

زموږ لپاره الله ﷻ کافي دی او هماغه ډېر ښه کار جوړوونکی دی.

څلورمه ګانه:

مسلمانان او نا مسلمانان بڼخه سره نشي برابرېدای

فما يدوم سرور ما سررت به- ولا يرد عليك الغائب الحزن

ژباړه:

که خوبني تل نه وي؛ نو په اندېښنو هم له لاسه وتلي شيان بېرته نه راستنېږي.

ته به هله نېکمرغه شې، که پر دې خبره دې سر خلاص شي، چې په اسلامي هېواد کې د مسلمانې بڼخې مرتبه او په يوه کفري هېواد کې د نامسلمانې بڼخې ارزښت وپېژنې، چې هغه څه ارزښت لري؟

مسلمانان بڼخه په يوه اسلامي هېواد کې د ايمان خاونده وي، روژې نيسي، د تهجدو لمونځونه کوي او خيراتونه کوي، له ګاونډيانو سره بڼېګره او پر خپلو بېپيو شفقت کوي؛ نو وګورئ، چې داسې مسلمانان بڼخه څومره نېکمرغه ده، ځکه په هر پل ورته اجر، ثواب د الله ﷻ خوبني او د سکون شتمني ور په برخه کېږي.

د دې پر عکس په نامسلمانان هېوادونو کې له حقيقت نه ناخبره نامسلمانې بڼخې د يو څو ټکو په خاطر خپله حيا تر پښو لاندې کوي، سره له دې چې حيا د بڼخې بڼکلا او ګانه ده؛ خو نامسلمانې بڼخې له دې ارزښتونو سره د ناشايي له امله ځای پر ځای نمايش او ځان بنودنه کوي؛ نو داسې بڼخه په لوی لاس خپل ارزښت له لاسه ورکوي، ځکه چې عزت او شرافت نه لري.

که ته دې دواړو طبقو بڼخو ته څير شې؛ نو پوهه به شې، چې هم ته نېکمرغه او د لوړې مرتبې خاونده يې!

په دې اړه د قرآن کریم دې ايت ته څيرې شې!

وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٢١﴾

ژباړه:

بې زړه کېږئ مه، اندېښمن کېږئ مه، همدا تاسې لاسبري یاست که تاسې مؤمنان اوسئ.

وړنا

د هر انسان ژوند تېرېږي، هغه که په ښکلیو او دنگ ماڼیو کې اوسي او که په کوډلو کې؛ خو د پام وړ خبره داده، چې په دوی کې به نېکمرغه څوک وي؟

خلا

الله الله ربی لا اشرك به شیئا

الله ﷻ زما رب دی او زه له خپل رب سره هېڅوک نه شریکوم.

پنځمه گانه:

لټي او سستي له ناکامۍ سره نه شلېدونکې اړیکې لري.

زه تاسې ته سپارښتنه کوم، چې وزگارې مه کېنئ، د سستي او لټې خادر له څانه وغورځوئ، بلکې سر له اوس نه پاڅئ، خپل کور راجوړ کړئ، خپلې چارې په ښه ډول ترسره کړئ، لمونځ او تلاوت وکړئ، کوم ښه کتاب مطالعه کړئ، یا له خپلې ملگرې او ګاونډۍ سره کېنئ او د دین په اړه ورسره هغه خبرې وکړئ، چې د الله ﷻ د نږدېکت لامل وي؛ نو ان شاء الله ځانونه به خوښ او نېکمرغه وانگېرئ.

فرض کړئ! زه بیا تاسې ته وایم، چې ځان د وزګارتیا منګولو ته مه سپارئ، لکه وزګارتیا غمونه، اندېښنې او شکونه رازېږوي. خپله ښه او صورت هم له پامه مه غورځوئ، بلکې ځان ښه پاک ساتئ په کور کې خوشبويي کاروئ، کورني توکي پر خپل ځای په ترتیب سره ږدئ، له مېړه، بچيو او نورو ښووانو سره ښه چار چلن کوئ.

همدا راز بله سپارښتنه درته دا کوم، چې ځانونه له ګناهونو وساتئ، ځکه ګناه د ټولو اندېښنو جرړه ده او په ځانګړي ډول له هغو ګناهونو نه ځانونه وساتئ، چې د ښځو ډېره برخه پکې ښکېله وي، لکه په بده سترګه نورو ته کتل، له کوره بهر خپل ډول ښکاره کول، له نامحرم (پرډيو سړيو) سره په ښوونځي کې ناسته ولاړه کول، په خپلو منځونو کې لعنتونه ويل، يو بل ته پېغورونه او کنځاوې کول، غيبت کول، د مېړه نافرمانی کول، د مېړه ښېګڼو ته په سپکه سترګه کتل او داسې نور ګناهونه، چې اکثره ښځې په دې

د نړۍ نېکمرغه بڼخه

ګناهونو کې بڼکېلې وي؛ خو ته له داسې ګناهونو نه ځان وساته او د الله ﷻ له غوسې نه وډار شه، ځکه الله ﷻ نه وپره به ستا د نېکمرغۍ لامل شي او الله ﷻ به درنه راضي شي.

رڼا

که د اندېښنو، ستونزو او مصیبتونو په ګرداب کې بڼکېل شي؛ نو په لوړ غږ دا کلمه ووايه، چې (لا اله الا الله).

ځلا

فَصَبِّرْ جَمِيلٌ

ژباړه:

صبر ښه شی دی.

شپږمه گانه

نه تر ميليونونو بڼڅو غوره يې!

که نړۍ ته وکتل شي: نو روغتونونه له ناروغانو ډک دي، چې هغوی کې شوک د یوې او شوک د بلې پېښې ښکار شوي او شوک د زړه پر ناروغۍ اخته دي، همدا راز بل لور ته زندانونه هم له خلکو ډک دي، چې له دنیوی خوند نه بې برخې پاتې دي که په نړۍ کې معذوره خلکو ته گورې: نو ډېر خلک د معذورتیا ښکار دي، چې په خپلو استوگنځایونو کې هم گړځېدای او راگړځېدای نشي، ځکه شوک په پښو شل دي. شوک په سترگو رانده دي او شوک لېوني دي، د عقل له نعمت څخه بې برخې دي او په نړۍ کې داسې فقیران هم شته، چې که په تن روغ دي: نو په کوډلو او کنډوالو کې د بېوزلۍ شپې سبا کوي.

شه فکر کوي! ایا په نړۍ کې به داسې بڼڅې نه وي، چې په یوه پېښه کې یې ټول بچي مړه وي؟ (نن سبا خو بې شمېره داسې بېلگې شته په ځانگړي ډول د منځنۍ اسیا په اسلامي هېوادونو کې) یا د کومې بڼڅې سترگو او غوږونو کار پرېښی وي او یا یې لاس او پښو کار پرېښی وي او یا لېونی شوې وي او یا داسې بلې نه رغېدونکي ناروغۍ سره مخ شوې وي، سره له دې، چې ته په ټولو اندامونو روغه جوړه ښه خوندور ژوند تېروي؛ نو له دې امله ته باید پر خپل ژوند د الله ﷻ شکر وکړې او خپل ارزښتمن وخت په هغو چارو کې تېر نه کړې، چې الله ﷻ پرې خفه کېږي لکه د تلویزیون او کېبل په کتلو وخت بربادول او داسې چېنلو ته کتل، چې انسان د بدلمنۍ او لغړتوب لور ته

د نړۍ نېکمرغه بڼه

راکاري او په زړونو کې غمونه او اندېښنې رازېږوي.

خو له دې امله پکار ده، چې خپل کور له تلویزیون او داسې نورو چټلیو نه پاک کړو، ځکه دا هغه فتنه ده، چې د ټولې نړۍ چټلتیا او چټل کولتور د انسان کور او ژوند ته راننښي.

رڼا

تېری کوونکی د قیامت ورځې ته پرېږده، ځکه هلته به یوازې د الله ﷻ ذات قاضي وي او پرېکړه به کوي.

خلا

تل په تنگسې پسې اساني وي.

اوومه گانه:

په جنت کې د ځان لپاره ماڼۍ جوړه کړئ

أَطْعْتُ مَطَامِعِي فَاسْتَعْبَدْتَنِي - وَلَوْ أَنِّي قَنَعْتُ لَكُنْتُ حُرًّا

ژباړه:

زه په خپلو هیلو پسې تلم، ځکه د مرییتوب په لومه کې کښپوتم، که د دې پر ځای مې قناعت خپل کړی وای؛ نو اوس به خپلواکه وم.

تاسې وگورئ، چې څومره ولسونه له دې نړۍ نه تللي دي ایا هغوی له ځان سره څه وړي دي؟ ایا هغوی له ځان سره دنګې او ښکلې ماڼۍ یوړې، چې دوی پکې عیش عشرت کاوه؟ ایا هغوی له خپلو سرو او سپینو سره ښځ شوي او که نه له یوه عادي کفن سره؟، نه بلکې له مرګ سره یې خپلوانو له واره د تن کالي هم ترې وویستل او په عادي کفن کې یې تر رانغښتو وروسته قبر ته وربښکته کړي دي او بیا هغوی ټول په قبر کې له دې پوښتنې سره مخ شوي، چې ستاسې رب (پالونکی) څوک دی؟، پېغمبر مو څوک او دین مو څه نومېږي؟؛ نو پکار ده، چې تاسې هم د هغې ورځې تیاری وکړئ او پر دنیوي شیانو مه خپه کېږئ، ځکه چې دا نړۍ ډېره بې ارزښته او فاني ده او له نېکو پرته هیڅ شی پایښت نه لري، لکه چې الله ﷻ فرمایي:

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ اُنْثَىٰ وَ هُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيٰوةً طَيِّبَةً ۚ وَ لَنَجْزِيَنَّهُمْ اَجْرَهُمْ بِاَحْسَنِ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ۝

ژباړه:

هر څوک چې ښه عمل وکړي، که هغه نارینه وي او که ښځه، په دې شرط چې مؤمن وي، پر هغه به موږ په دنیا کې سپېڅلی ژوند تېر کړو او (آخرت کې به) دغسې خلکو ته د هغو اجر له ډېرو ښو عملونو سره سم ورکړو.

رڼا

ناروغي یو داسې لوست دی، چې زېږی پکې نغښتل شوی او روغتیا یوه ډېره لوړ بیه ګانه ده.

اتمہ گانہ:

به لوی لاس خپل زړه مه خرابوه!

إن كان عندك يا زمانُ بقيةٌ - مما يُهان به الكرامُ فهاتِيبها!

ژباړه:

ای زمانې که له تا سره داسې څه پاتې وي، چې عزتمن سپکوي ښه نو رایې کړه له دې امله پکار ده، چې له هر هغه شي ډډه وشي، چې وخت به بربادوي، لکه ناروا انځورونه کتل، غیر اخلاقي ناولونه او یا د ملحد ډوله - خلکو کتابونه لوستل، بلکې د دې پر ځای ګټورو شیانو ته پام پکار دی، لکه دیني کتابونه او د اخلاقي ارزښتونو په ګانه سینګار اسلامي مجلې لوستل پکار دي، چې دنیا او آخرت پرې ښکلې کېږي، ځکه د ځینو کتابونو په لوستلو د انسان په زړه کې شکونه راتوکېږي او دا د نامسلمانه ټولنو د هغو ناوړه کنولتورونو اغېز دی، چې نامسلمان هېوادونه یې رالېږي او له دې لارې په اسلامي هېوادونو کې د خپل ناوړه فکر د خپرولو هڅې کوي.

په هر حال د غیبو کنجیانې د الله ﷻ په واک کې دي او هماغه ذات غمونه او اندېښنې پر خوښۍ بدلولای شي او په دې لړ کې دا لاندینۍ دعا ډېره کارنده او ګټوره ده.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحُزْنِ وَالْعَجْزِ وَالْكَسَلِ وَالْبُخْلِ وَالْجُبْنِ وَضَلَعِ الدَّيْنِ وَغَلَبَةِ الرِّجَالِ

صحيح البخاري - حسب ترقيم فتح الباري - (٧ / ٩٩)

ژباړه:

ای الله زه په تا پورې له غم، اندېښنو، کمزورۍ، لټۍ، بخل، بېې زړه توب، د

پور له ډېروالي او د خلکو له غوسې نه پنا غواړم.

که تاسې دا دعا ډېره غوښته؛ نو ان شاء الله، چې ستاسې ټول غمونه او اندېښنې به ختمې شي.

رڼا

په يوه ثانيه کې د تسبيحاتو زړی وکره، په يوه دقيقه کې غوره فکر وکره او په يوه ساعت کې خپل کار بشپړ کړه!

ځلا

أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَّرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ

ژباړه:

شوک دی چې د بېکس بېوس دعا اوري کله چې هغه يې ويلي او څوک د هغه کړاو ايسته کوي؟

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

نهمه گانه:

ستا معامله له هغه کریم او رحیم ذات سره ده.

زه تاسې ته زېری در کوم، چې الله ﷻ ستاسې لپاره ډېر غوره جنت او په هغې کې ډېر ښه نعمتونه تیار کړي دي، لکه چې الله ﷻ په قرآن کریم کې فرمایي:

فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لَا أُضِيعُ عَمَلَ عَامِلٍ مِّنْكُمْ مِّمَّنْ ذَكَرَ أَوْ أُنْثِيَ

ژباړه:

د هغو رب ورته په ځواب کې فرمایي: زه له تاسې نه د هېڅ یوه عمل نه ضایع کوم، که نارینه وي که ښځه.

الله ﷻ له ښځو سره هم د هغه نعمتونو ژمنه کړې ده، لکه چې له سړیو سره یې کړې ده او ښځې یې هم هماغسې ستایلي دي، لکه چې سړي یې ستایلي دي، لکه په لاندیني آیت کې الله ﷻ مؤمنې ښځې له مؤمنانو سړیو سره برابر ذکر کړي دي، چې:

إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ

ژباړه:

پېشکه مسلمان نارینه او مسلمانې ښځې، مؤمنان نارینه او مؤمنې ښځې. دا آیت ښکاره دلیل دی، چې الله ﷻ په اجر او ثواب کې ښځو ته هم د سړیو هومره مرتبه ورکړې.

له دې امله پکار ده، چې تاسې هم پر نېکو او ښو چارو کلکې پاتې شئ، په کور او ټولنه کې ضرب المثل شئ او د خپل امت د زلمیو لپاره غوره بېلگه او د نصیحت لامل شئ.

په خپل ژوند کې د اسیه بي بي (چې د فرعون ښځه وه)، مریم، خدیجې، عائشې، اسماء او د فاطمې رضی الله عنهن په څېر د ښځو پلیونې شئ، ځکه

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

دغه سپېڅلې هستۍ د بڼېګرو بېلګې او داسې ريښتيني مؤمنانې وې، چې د ورځې به روژه وې او کړۍ شپه به يې په تهجدو روڼوله؛ نو که تاسې د هغوی لار تعقيب کړئ، تاسې به هم نېکمرغه او له خوښۍ ډک ژوند ولرئ

رڼا

د يتيم او ښکې پاکې کړه، چې د الله ﷻ خوښي او په جنت کې ځای ترلاسه کړي.

ځلا

اَلَيْسَ الصُّبْحُ بِقَرِيبٍ ۝

ژباړه:

ايا سهار نږدې نه دی؟

د مسلمانې بنحې د
نېکمرغۍ لپاره لس

امپلونه

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

لسمه ټاڼه:

ته په هر حال بريالی يې!

زه په ټينگار سره درته وایم، چې له الله ﷻ نه د اجر او ثواب تمه ولری او که ته له کوم غم او یا اندېښنې سره مخ يې؛ نو پوهه شه، چې دا ستا د گناهونو لپاره کفارې ده که الله ﷻ مه کړه کوم زوی دې مړ شي؛ نو پوهه شه، چې دغه مړ زوی به دې د قیامت په ورځ الله ﷻ ته سپارښت کوي، همدا راز که له هر ډول ستونزې سره مخ شي؛ نو د الله ﷻ له دربار څخه يې د اجر او ثواب تمه ولره، دغه ثواب به دې له الله ﷻ سره خوندي وي هغه وړه او که لویه ستونزه وي؛ نو الله ﷻ به يې درته په هماغه کچه اجر او ثواب درکوي، لکه د ولېرې، تندې خپل اجر دی، د ناروغۍ پر هر اه او زکېروي درته خپل اجر درکول کېږي، ځکه د الله ﷻ پر وړاندې هيڅ عمل بېکاره نه ځي او ستونزې زغمل؛ خو ډېر لوی نېک عمل دی، چې دې ته صبر وایي او الله ﷻ د مؤمن د عملونو داسې ساتنه کوي، لکه چا چې له یوه دوست کره څه امانت پرېښی وي.

رڼا

په لمانځه سینه پراخېږي او له اندېښنو نه خوندي کېږي.

ځلا

فَخُذْ مَا آتَيْتُكَ وَكُنْ مِنَ الشَّاكِرِينَ ۝

ژباړه:

نو څه چې زه در کړم هغه واخله او شکر ادا کړه.

لومړی امله:

د الله لورینې له یاده مه باسه!

که ته سهار روغه جوړه له خوبه راپاڅې؛ نو شکر پرې وکړه، ځکه په زرگونو مصیبت څپلیو بڼڅو هم دغه شپه سبا کړې؛ خو تا په خواږه خوب او هغوی پر زځپروو، همدا راز په زرگونو خوارو، بېوزلو او نېستمونو به هم د ننني سهار وړانګې لیدلې وي؛ خو دغه ورځ به یې هم د یوې مړۍ ډوډۍ په ترلاسه کولو پسې لالهانده تېره شي، سره له دې چې له تا سره د حلالو او غوره خوړو څه کمی نشته.

همدا راز څومره داسې بڼڅې به وي، چې په زندان کې شپې ورځې تېروي او ته د خپلواک ژوند خاونده یې، څومره به داسې بڼڅې وي، چې لا تراوسه یې له سترگو اوبنګې وچې نه دي او په سرو سترگو ژاري، د څومره میندو زړونه به په خپلو بچيو پسې کړپړي او څومره بچي به خپلو میندو پسې ژاري؛ خو ستا پر شونډو غوړېدلې موسکا، ایا دا ستا لپاره د شکر ځای نه دی؟

کله په دې اړه په خپل ګرېوان کې لږ سوچ وکړه، چې الله ﷻ پر تا څومره لورېدلې، ځکه شتمني، بچي، بڼګلا، روغ بدن، په خپل هېواد کې اوسېدل، چې له مساپرۍ او کډوالۍ خلاصه یې، رڼا، اوبه، هوا، غوره خواږه او داسې نورې بې شمېره پېرزوینې یې درباندي کړي دي؛ نو له دې امله پکار ده، چې ته ځان تر ټولو نېکمرغه وګڼې، په خوښۍ او د موسکا په بدرګه د ژوند تېرولو هوډ وکړې.

رڼا

د یوې روپۍ په بدل کې د فقیر دعا او د مسکین مینه وپېره!

ځلا

که د الله ﷻ پر وېش خوښه شي؛ نو ته د نړۍ شتمنه بڼڅه کېدای شي!

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

دويم امله:

لږ مال چې نېکمرغي پرې تر لاسه کېږي، له هغه ډېر مال نه غوره دی، چې

بدمرغي ورسره مله وي

ستا لپاره چې څومره ژوند لیکل شوی، هماغه د خوښیو، قناعت او د سکون ژوند دی؛ خو حرص او تمه نه یوازې ستاسې ژوند، بلکې ستاسې روغتیا، هافیت او ښکلا زیانمنوي؛ نو له دې امله پکار ده، چې د الله ﷻ خوښي پلټونکي اووسئ، پر هغه څه قناعت وکړئ، چې په لاس کې مودې، پر تقدیر ایمان او له راتلونکي ښې هیلې ولرئ.

تاسې باید د شهود د مچيو په څېر شئ، لکه چې هغه ښه شيان خوري او ښه پنځوي (پیدا کوي) که پر گل کېني؛ نو گل نه ماتوي، بلکې خپله غذا ترې خوري، په خوند کېني او له خوند سره الوت کوي.

رڼا

الله ﷻ له توبه کوونکیو سره مینه کوي، ځکه توبه کوونکي الله ﷻ ته رجوع کوي؛ نو تاسې هم خپلې گیلې هماغه ذات ته وکړئ!

ځلا

وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنَّا الْحَزْنَ

ژباړه:

او دوی به ووايي، چې شکر دی د هغه الله ﷻ چې له موږ نه یې غم ایسته کړ.

درېيم امله:

لوړ همت ولړئ!

په لوړ همت د غره تر لوړو شوکو وڅپړئ او په دې لړ کې تل هڅاندې اوسئ، ځکه چې ژوند له تاسې سره د څو لحظو لپاره امانت دی، په دغو څو لحظو کې ترې ډېر کار واخلي، په صبر او هلو ځلو کې د مېړيانو پليوني شئ، لکه چې هغوی تل په هلو ځلو بوخت وي؛ نو تاسې هم له وزگار تيا نه ډډه وکړئ، ځکه وزگار تيا پر لټۍ او نېستۍ سربېره ډول ډول ناروغۍ رازېږوي.

همدا راز که کله له تاسې نه الله ﷻ مه کړه څه گنا وشي؛ نو له واره ترې توبه وباسئ، قرآن مجيد په يادو زده کړئ، که درنه هېر شي؛ نو بيا يې زده کړئ، که بيا درنه هېر شي؛ نو بيا يې زده کړئ.

لنډه دا چې د ناکامۍ په انگېرلو همت مه بايلئ او ژوند د بدن په څېر دی، لکه چې په عملياتو سره بدن بڼکلی کېدای شي؛ نو همداسې ژوند هم بڼکلی او په زړه پورې کېدای شي او پر دې سربېره ژوند د کور په څېر دی، لکه ږنگ شوی کور چې بېرته له سره رغېدای شي؛ نو همداسې ژوند هم تر خرابېدو وروسته بېرته بڼه کېدای شي او ترخه يې پر خوږو بدلېدای شي.

زه بيا يو ځل تاسې د ناکامۍ له امله له همت بايللو ژغورم، پام چې په هيڅ صورت همت ونه بايلئ او له خپلو مغزو نه د ستونزو، اندېښنو او ناروغيو اټکلونه لرې کړئ، ځکه چې الله فرمايي:

وَ عَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۝

ژباړه:

پر الله ﷻ ډاډه اوسئ که تاسې مؤمنان يئ.

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

رڼا

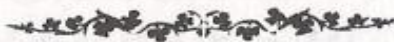
ګناه پرېښودل جهاد دی او پر ګناه کلک پاتې کېدل د جهاد ضد دی.

خُلا

وَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا

ژباړه:

او ای پېغمبره! کومو خلکو چې پر دې کتاب ایمان راوړ، هغوی ته زېری ورکړه.

څلورم امله:

له ایمان سره کوډله تر هغې مانۍ غوره ده، چې کبر ورسره مل وي که یوه بڼڅه په کوډله کې اوسېږي؛ خو د خپل رب عبادت کوي، پڼڅه وخته لمونځ کوي او د روژې په مبارکه میاشت کې روژې نیسي؛ نو دا تر هغې بڼڅې ډېره نېکمرغه ده، چې په بنکلیو دنگو مانیو کې د پیاده گانو په شتون کې په ویاړ او غرور کې ژوند تېروي.

همدا راز هغه مؤمنه بڼڅه، چې په کوډله کې اوسېږي، د عادي اوبو په څېنلو گوزاره کوي، په لاس کې یې قرآن کریم او تسبیح وي؛ نو دا تر هغې بڼڅې زر څله غوره او نېکمرغه ده، چې پر بخملي بستره خوب کوي؛ خو له خپل رب نه نا خبره او د سنتو له تابعدارۍ نه بې برخې وي.

له دې امله پکار ده، چې تاسې د نېکمرغۍ پر مانا وپوهېږئ، ځکه د نېکمرغۍ مانا هغه نه ده، چې تنگ زړو خلکو په خپل ذهن کې انځور کړي، یانې د هغوی په اند مال، دولت، دینوي شان و شوکت، بڼه کور او بڼه خواړه نېکمرغي ده؛ خو داسې نه ده، بلکې نېکمرغي د زړه خوښي، د وجدان سکون، د روح راحت، د عقل سالمیت او قناعت دی.

رڼا

داسې خلک کله راحت موندلای شي، چې مسلمان زوروي او یا پرې تېری کوي.

څلا

وَتَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ

ژباړه:

ای محمده ﷺ! پر هغه الله ﷻ توکل وکړه، چې ژوندی دی او هېڅکله مړ کېدونکی نه دی.

د خپلو چارو لپاره مهال وېش وټاکئ!

عسى اَلهم الذى اَمْسَيْتُ فِيهِ - يَكُونُ وِراءَهُ فَرَجٌ قَرِيبٌ

ژباړه:

ما چې په کوم غم کې ورځ بېگانه کړه کاش! چې د دغه غم تر شا نصرت نږدې وای.

د کوم ګټور کتاب پر لوستو ځان وازموی او یا د قرآن په تلاوت د ځان جاج واخلي، ځکه کېدای شي د قرآن کریم کوم آیت پر تا اغېز وکړي، ویده احساس دې راوېښ کړي او د همغه آیت له برکته هدايت او رڼا ترلاسه کړي، چې له امله يې ستا اندېښنې، شکونه او د نهيلۍ سيوري د تل لپاره درسره خدای په امانې وکړي.

که تاسې د خپل خواږه پېغمبر محمد رسول الله ﷺ سپېڅلي حديثونه مطالعه کړئ؛ نو درته په ډاگه به شي، چې روغتيا بښونکی درمل او ګټور علم هماغه دی، چې له امله يې ځان له ګمراهۍ نه وژغورلای شي، ځکه چې ستا درمل په قرآن او سنت کې دي، ستاسې راحت په ايمان کې، د سترگو يخوالی په امانڅه کې او د زړه سلامتيا مو په خوښۍ کې، سکون په قناعت کې، ښکلا په موسکا کې، عزت مو په پرده کې او ډاډ مو د الله ﷻ په ذکر کې نغښتی دی.

رڼا

تل د بېوزلو له ښېرو نه ځان ساته!

خُلا

لَكِنِّي لَا تَأْسُوْا عَلٰی مَا فَعَلْتُمْ وَلَا تَفْرَحُوْا بِمَا آتَيْتُمْ

ژباړه:

دا هر څه د دې لپاره دي، چې تاسې ته که هر زیان وي، پر هغه باندې زړه ماتې نشئ او څه چې الله ﷻ تاسې ته درکوي، پر هغه ونه غوړېږئ.

شپږم اېبل:

زموږ نېکمرغي څه بل ډول ده

سُيَعَا فِي الْمَرِيضِ بَعْدَ سُقَامٍ - وَيَعُودُ الْغَرِيبُ بَعْدَ غِيَابٍ

ژباړه:

ناروغ به صحت ومومي ، بې درکه شوی به بېرته راستون شي .

که تاسې ته څوک وايي ، چې ډرامې ، له بې حيايي نه ډکې مجلې او فلمونه کتل د خوښۍ او نېکمرغۍ لاملونه دي ؛ نو دا درته دروغ وايي ، ځکه دغه ټول شيان د بدلمنۍ کيلي گانې دي د نهيلۍ لارې د غم او اندېښنو دروازې دي او دا د هغه چا ريښتيني خبرې دي ، چې پر دروغو لارو يې خپل ژوند تېر کړی ؛ خو په پای کې يې ترې توبه کړې ؛ نو تا ته هم پکار ده ، چې له دغو شيانو او دغو لارو ځان وساتې ، چې له نېغې لارې مو اړوي تاسې د قرآن مجيد تلاوت خپله مشغولا وگرځوئ ، داسې گټور کتابونه مطالعه کړئ ، چې په لوستو يې ستاسې غمجنې سترگې له اوښکو پاکې شي او جاري صدقو ته ډېره پاملرنه وکړئ ، ريښتيني توبه وکړئ ، چې الله ﷻ مو گناهونه دروېښي او ستاسې زړونه له سکون او خوښۍ ډک کړي .

رڼا

په روغ زړه کې شرک ، بې ايماني او حسد نه وي .

خلا

رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي ۝

ژباړه:

پروردگاره ! زما سينه راته پرانيزه .

د خلاصون په بېړۍ کې سپره شه!

يا اِله الكونِ قد اَسَلَمْتُ لَكَ - رَبِّ فَارْحَمِ ضَعْفَنَا مَا اَرْحَمَكَ

ژباړه:

ای پالونکیه! ما ځان تا ته سپارلی دی، زما پر کمزوری ولورېږه، ځکه چې ته ډېر رحیم یې.

ما د ډېرو سندر غاړو هلکانو او نجونو کیسې لوستلي دي او ډېره د خواشینۍ خبره ده، چې روژه دارې، عبادت کوونکي سړي او بڼڅې څه شوې؟ ایا دا لنډ او تنگ ژوند دومره پراخه شوی، چې په گناهونو یې ولړی او د لېوانو په څېر یې برباد کړی.

ایا تاسې پر دې دنیوي ژوند سربېره بل ژوند لرئ؟ پر دې ورځو سربېره نورې کومې ورځې شته؟

ایا تا څه د مرگ مری په غاړه کړې؟

چې نه به مری او خاوروته به نه ورځې؟ قسم په الله ﷻ که داسې وي، بلکې دا دروغجنې هیلې، هسې وهم او گومان دی، له دې امله ته باید له ځان سره حساب وکړې او چټک گامونه واخلي، چې د خلاصون له کاروان سره مله شې او د خلاصون په بېړۍ کې سپره شې.

رڼا

عقلمن دې ته وایي، چې دښته بڼېرازه کړي.

ځلا

مرسته تل له اندېښنو سره وي.

اتم امېل:

سجده د نېکمرغۍ کيلې ده

ولستُ أرى السعادة جمع مالٍ - ولكنَّ التقيَّ هو السعيدُ

ژباړه:

زما په اند نېکمرغي د مال راټولول نه دي، بلکې پر هېزي ريښتيني نېکمرغي ده.

په ننني نوټ کې لومړی مخ د سهار لمونځ دی، تاسې خپله نننۍ ورځ د سهار په لمانځه پيل کړئ او تر دې وروسته ځان الله ﷻ ته وسپارئ؛ نو هله به الله ﷻ تاسې له هر ډول اندېښنو خوندي کړي او د نېکيو لار به درته وښيي او له ټولو بديو به مو وساتي او الله ﷻ ستاسې لپاره هغه ورځ کله هم نه برکتناکه کوي، چې تاسې د دغې ورځې د پيل يانې د سهار لمونځ نه وي کړی، ځکه چې د قبوليت لومړۍ نښه او د برياليتوب د کتاب لومړنی عنوان همدا شی دی او هغه بڼځه ريښتيني نېکمرغه ده، چې د سهار لمونځ يې په ښه ډول کړی وي او هغه بڼځه ډېره تاواني ده، چې د سهار لمانځه ته يې هيڅ ارزښت نه وي ورکړی.

رڼا

بې ځايه او بې گټې جر و بحث د مخ نور کموي.

ځلا

الْمُ نَشْرَحُ لَكَ صَدْرَكَ ۝

ژباړه:

(ای پېغمبره!) ایا موږ ستا سينه ستا لپاره پرانستله؟

بوډۍ بڼڅه

تاسې هم د هغې بوډۍ بڼڅې په څېر هوډ منې او روغه عقيره ولرئ، چې زوی يې له حجاج بن يوسف سره بندي و او هغه يې د وژلو پرېکړه کړې وه؛ نو دغې بڼڅې ورته وويل، چې ای حجاجه! که ته مې زوی ونه وژنې؛ نو هم به يوه ورځ مري، د تل لپاره ژوندی نه پاتې کېږي.

او يا د هغې فارسي بڼڅې په څېر شئ، چې چېرته په سفر وتله؛ نو خپله کوډله او چرگ، چورگوري هر څه يې پرېښودل او الله ﷻ ته يې د دعا لاسونه لپه کړل، چې ای الله ﷻ ته زما د کوډلې او چرگانو حفاظت وکړي، ځکه ته تر ټولو ستر او غوره ساتندوی يې.

او يا د خنساء ؓ په څېر استقامت ولرئ، چې د څلورو زامنو په شهادت يې همت و نه بايله او د الله ﷻ شکر يې پر ځای کړ او د زامنو شهادت يې د ځان لپاره وياړ وباله.

دا هم ستاسې په څېر بڼڅې وې، چې د دومره لوړې مرتبې خاوندانې شوې، چې تاسې يې تر تنه کيسې لولئ او که تاسې د دوی لار تعقيب کړئ؛ نو تاسې هم د راتلونکيو نسلونو لپاره غوره بېلگه کېدای شئ!

رڼا

د پرځې له سپکوالي ګټه پورته کړئ، لکه چې هغه څومره سپکه او بې وزنه وي، تاسې هم هغسې شئ! د مشکو له خوشبو او د غره له ثابت قدمۍ نه زده کړه وکړئ او هماغسې ثابت قدمې اوسئ!

ځلا

وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٤١﴾
ژباړه:

بې زړه کېږئ مه، اندېښمن کېږئ مه، همدا تاسې برلاسي ياست که تاسې مؤمنان اوسئ.

لسم اېبل:

ته د نړۍ بڼکلې بڼڅه کېدای شي
وکلُّ الحادِثاتِ وإن تناهتْ - فموصولٌ بها فرجٌ قريبٌ

ژباړه:

دنيوي ستونزې که څومره هم سترې او گرانې وي؛ خو مرستې هم ورسره ملې وي.

ته د خپلې بڼکلا له امله تر لمر هم ډېره ځلانده يې، ته د خپلو بڼو اخلاقو له امله تر مښکو هم ډېره ارزښتمنه يې او د خپلې عاجزۍ له امله تر سپوږمۍ لوړه يې؛ نو پکار ده، چې پر خپل ايمان سربېره خپل قناعت او پرده وساتي. ياد ولره، چې ستا گانه سره، سپين، لعل او جوهر نه دي، بلکې د تهجد دوه رکعتو لمونځ، د روژې تنده او هغه پټه صدقه، چې يوازې الله ﷻ پرې خبر وي او پر دې سربېره هغه اوښکې، چې گناهونه مينځي، هغه اوږده سجده، چې د الله ﷻ د تعظيم لپاره وي او له الله ﷻ نه هغه حيا، چې د شيطان له وسوسو نه دې ساتي، ستاسې ريښتيني گانه ده؛ نو راشئ او د پرهېزگاري په زړه پورې او زړه رابښکونکې جامه په تن کړئ؛ نو ته به د نړۍ بڼکلې بڼڅه شي. که څه هم زړې جامې دې په تن وي، همدا راز د حيا بورقع په سر کړه، ځکه چې ته د نړۍ بڼه بڼڅه يې، که څه هم د پښو کولو لپاره غوره پيزار نه لرې او تل نامسلمانو او گناهگارو بڼڅو ته په دې نظر گوره، چې دوی د دوزخ سکروټې دي.

رڼا

تاسې ته به د ژوند ټول گوتونه تياره ښکاري؛ خو دغه تياره گوتونه په خپله رڼا رانه کړه.

ځلا

د سهار تر بيدارېدو وروسته د ماښام انتظار مه کوه.

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

لومړۍ مرغلره:

ای د لوړې مرتبې خاوندې!
رُبَّ امرٍ تتقيه - جرَّ امرأً ترجیه

ژباړه:

کله نا کله داسې هم کېږي، چې له څه شي نه ډارېږي هماغه ستا لپاره ګټور تمام شي او هغه بڼېګرې له ځان سره راوړي، چې ستا ډېرې خوښې وي. ای ریښتینې مسلمانې بڼڅې! ای د الله ﷻ لور ته راګرځېدونکې مؤمنې بڼڅې، ته باید د خرما د ونې په څېر شې، لکه چې هغه له چټلۍ لوړه وي او که څوک تیرې وړګوزار کړي؛ نو له بره نه ورته مېوې راوړوي، په اوړي او ژمي دواړو کې شنه او ګټوره وي.

ای مسلمانې بڼڅې! ته هم ځان له لغویاتو او چټیاتو نه په ساتلو سره لوړ مقام ترلاسه کړه او له هر هغه شي ځان وساته، چې ستا فطري شرم او حیا زیانمنوي، ته باید ذکر خپلې خبرې وګرځوې او په چوپتیا کې ښه فکر وکړې، خپل نظر د عبرت او پند لپاره وکاروې؛ نو هله به نېکمرغي، راحت او په ټولنه کې قبولیت ترلاسه کړې، خلک به دې په ښه نامه یادوي او ریښتینې دعاګانې به یې له تا سره ملې وي (په دې مانا، چې ټول مسلمانان په لمانځه کې نېکانو خلکو ته دعاکوي او وايي ((السلام علينا و علی عباد الله الصالحین))، یانې پر ما او پر ټولو نېکانو دې سلامتیا وي او کله، چې ته نېکه بڼڅه وي؛ نو د ټولو مسلمانانو په دعاګانو کې یاده شوې، الله تعالی به ستا له سره د اندېښنو وړېڅې او د غمونو غرونه لرې کړي، د مؤمنانو د دعا له

د نړۍ نېکمرغه بڼځه

برکته به ته خوښ او سوکاله ژوند ولرې او هله به درته په ډاگه شي، چې نېکمرغي د شتمنۍ په راټولولو کې نه، بلکې د الله ﷻ په طاعت کې ده او همدا راز نېکمرغي په ښکلې جامه کې نه، بلکې د خلکو په خدمت کې نغښتې ده.

رڼا

له ځانه مه نهيلې کېږه! په ژوند کې به له داسې ستونزو سره مخ شي، چې همت به دې ځواب درکړي؛ خو ته بايد دغه ستونزمن حالات او ستونزې پر ځان لاسبرې نه کړې!

ځلا

ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ

ژباړه:

ما وبولئ زه به ستاسې دعاوې قبولې کړم.

د نړۍ نېکمرغه بڼه

دويمه مرغلره:

نعمت قبول کړه او په خپلو چارو کې يې ولگوه!

د الله تعالى نعمتونه له شکر او اطاعت سره په خپلو چارو کې ولگوه، په دې مانا، چې پر اوبو شکر وکړه، ويې څښه، اودس پرې وکړه او پرې ولامبه. د لمر په تودوښه ځانونه تاوده کړئ او له شنو باغونو نه مېوې راټولې کړئ، دريابونو ته گورئ او د ځمکې سيل کوئ او پر دې هر څه د هغه مالک قهار ذات شکر کوئ.

الله ﷻ د خپلو نعمتونو په لورولو سره تاسې سره نېکمره کړې؛ نو تاسې بايد له دغو نعمتونو نه گټه پورته کړئ؛ خو پام چې د دغو نعمتونو تکذيب او ناشکري ونه کړئ، ځکه الله ﷻ فرمايي

يَعْرِفُونَ نِعْمَتَ اللَّهِ ثُمَّ يُنْكِرُونَهَا

ژباړه:

دوی د الله ﷻ نېکمره پېژني، بيا ورڅخه منکرېږي.

د ونې اغزو ته تر څير کېدو مخکې يې مېوو ته څير شئ او د هغې بنکلا په پام کې ونيسئ او مخکې له دې، چې ته د لمر له تودوښې گييله وکړې بايد له رڼا نه يې گټه پورته کړې او مخکې له دې، چې د شپې په تروږمۍ کې زړه تنگې شې بايد د شپې سکون او آرام په پام کې ونيسې.

ته همپشه ولې په نهيلۍ، بدگوماني او په بده سترگه هر څه ته گورې؟ ته ولې د فطرت قانون بدلول غواړې؟

الله تعالى فرمايي:

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ بَدَّلُوا نِعْمَتَ اللَّهِ كُفْرًا

ژباړه:

تا هغه خلک وليدل، چې هغوی د الله ﷻ نعمت وموند او هغه یې د نعمت په ناشکری سره بدل کړ.

د الله ﷻ لورینې راخپلې کړه او شکر پرې وکړه.

رنا

د تېروتنو د اصلاح لارې چارې که اوږدې هم دي؛ خو بیا هم په زړه پورې دي.

خلا

لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ

ژباړه:

د الله ﷻ له رحمت نه مه ناهيلي کېږئ.

درېيمه مرغلره:

په استغفار سره روزي پراخېږي

أجارتنا إن الأمانى كواذب- وأكثر أسباب النجاح مع اليأس

ژباړه:

ای زما گاونډي هره تمنا دروغجنه وي - خو اکثره برياوې په نهیلیو کې نغښتې وي.

یوې بڼڅې د گیلې په توگه وویل، چې په دېرش کلنۍ کې کونډه شوم په داسې حال کې، چې پنځه بچي راپه غاړه وو، د مېړه په مرگ مې ژوند تیاره شو، په ژړا ژړا مې نږدې سترگې رندې شوې وې، نهیلیو پسې واخیستم او غمونو رانه غېږه راتاوه کړه، ځکه چې بچي مې واړه وو، لا د گټې وټې نه وو په مېراث راپاتې مال مو په ډېر احتیاط لگاوه او په دې اندېښنو مې شپې او ورځې تېرېدې، بله ورځ مې راډیو ولگوله، د راډیو ستن پر یوه اسلامي خپرونه وربرابره شوه، په خپرونه کې یو عالم د نبی ﷺ د خولې دا مبارک حدیث بیانوه: څوک چې استغفار ډېر وایي؛ نو الله ﷻ به یې له اندېښنو او تنگسو راوباسي د دې حدیث په اورېدو مې سره له بچو استغفار وظیفه کړ؛ نو قسم په الله، چې لا شپږ میاشتې نه وې تېرې شوې، زموږ په زاړه کور د سرک نقشه راغله او دولت له موږ نه هغه بېکاره کور په ډېره لوړه بیه وپېره، چې له دې امله په میلیونونو روپۍ لاسته راغلې، مشری زوی مې استاذ شو، کور مو له خوبنیو ډک شو، سوکالي او نېکمرغي مو په برخه شوه.

وڼا

که نهیلی پسي واخيستي؛ نو نه به دې څه له لاسه کېږي او نه به نېکمرغه شي

ځلا

إِنَّهُ لَا يَأْتِيَنَّكَ مِنَ رُّوحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ ﴿٥٠﴾

ژباړه:

بې شکه، چې د الله ﷻ له رحمت څخه کافر ولس نهیلي کېږي.

څلورمه مرغلره:

دعاگانې د بلاگانو مخه نيسي

قد يُنعم الله بالبلوى وإن عظمت - ويبتلي الله بعض القوم بالنعم

ژباړه:

کله الله ﷻ د يو چا لپاره مصيبت نعمت ګرځوي او د ځينو خلکو لپاره نعمت مصيبت وګرځوي.

زما د يوه عابد (عبادت کوونکي) ملګري بڼځه د کينسر په ناروغۍ اخته شوه، په داسې حال کې، چې درې زامن يې درلودل او دنيا له خوښۍ سره سره پر دوی راتنګه شوه.

په دې حالاتو يوه عالم دې ته وهڅاوه، چې د شپې د تهجدو په لمانځه کې دعا او استغفار غواړه، د زمزم اوبه دموه او پر خپله ناروغه بڼځه يې څښه، زما ملګري همداسې کول پيل کړل؛ نو الله ﷻ د ده د دعا له برکته د دوی غمونه او اندېښنې په خوښيو بدلې کړې، ځکه چې بڼځې او مېړه دواړو به په ګډه د سهار له لمانځه تر لمر ختو پورې او ماښام نه تر ماخوستنه پورې دعاگانې او استغفار (بښنه) غوښته او د زمزم دم کړې اوبه به يې پر بڼځه څښلې؛ نو الله تعالی يې بڼځه له ورپېښې ناروغۍ نه جګه جوړه کړه، ځکه له الله تعالی پرته بل هېڅوک شفا ور کوونکی نشته او نه له هغه پرته بل څوک د عبادت وړ دی؛ نو راځي خویندو او ميندو يوازې همدې الله تعالی ته د دعا لاسونه لپه کړو او خپلې ستونزې پرې هوارې کړو، ځکه دا هر څه د الله تعالی په واک کې دي نه د يوه نوم ور کي ولي او بزرګ په لاس کې.

ای زما خورې! که ناروغه شې؛ نو د الله تعالی لور ته خپل پام راواړوه، توبو او استغفار ته زور ورکړه او له الله ﷻ نه ښه تمه ولره، ځکه الله ﷻ توبه قبلوونکی

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

او د مصیبتونو لري کوونکی دی ، لکه چې فرمایي:

أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ

ژباړه:

څوک دی چې د بېکس بېوس دعا اوري ، کله چې هغه یې وېلي او څوک د هغه کړ او ایسته کوي؟

رڼا

د خپل تېر او راتلونکي جاج واخلي ، ځکه چې ژوند پر تجربو ولاړ دی .

خلا

وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا ۝

ژباړه:

هغه پر مؤمنانو ډېر مهربان دی .

پنځمه مرغله:

له لټې او نهیلۍ نه ځان وساتئ!

والحادثات وإن أصابك بؤسها - فهو الذي أنباك كيف نعيمها

ژباړه:

که تاسې د ستونزو له امله د نهیلۍ ښکار شوي یاست؛ نو دې پلو ته یې هم وگورئ، چې د ستونزو زغملو اجر هم ډېر لوی دی.

د یوې ښځې یواځینې او نازولې زوی په څه تور دولت ونيو؛ نو مور یې ډېره اندېښمنه وه ان تر دې، چې د شپې خوب یې پسې ورک شو او په ژړا ژړا یې د اوبښکو چینې وچې شوې؛ نو الله ﷻ یې پر ژبه دا ذکر جاري کړ:

لا حول ولا قوة الا بالله

هغې ښځې دا ذکر وظیفه کړ، بله ورځ یې دروازه وټکپده، چې دروازه یې پرانسته گوري، چې زوی یې مخې ته ولاړ دی؛ مور د زوی په لیدو له خوښۍ وغورځېده. همدا راز کومه ښځه چې خپلې هیلې په الله ﷻ پورې وتړي؛ نو الله ﷻ یې ټولې چارې سموي؛ نو له دې امله پکار ده، چې ته هم د الله ﷻ ذکر وظیفه کړې او په دې سره خپل غمونه له ځانه وشړې او له اندېښنو سره د تل لپاره خدای په امانې وکړې او له الله ﷻ نه د خوښۍ او مرستې تمه ولرې، ځکه چې د الله ﷻ ذکر ډېره لویه شتمني او د نېکمرغۍ زېږنده ده؛ خو دا خبره په پام کې ولرئ، چې نهیلۍ ته په خپل زړه کې ځای ورنه کړئ، ځکه چې تر هرې ستونزې تنگسې وروسته اسانې وي او دا د الله ﷻ نظام دی.

رڼا

د ژوند پانې په ستوماننیا او اندېښنو مه ډکوه، ځکه دا ستا او د نېکمرغۍ ترمنځ خنډ کېږي.

شپږمه مرغلره:

ستا کور د عزت او مینې ټاټوبي دی
قل هو الرحمنُ آمناً به - واتبعنا هادياً من یثرب

ژباړه:

ورته ووايه، چې موږ پر هغه رحمن ذات ايمان راوړی او د مدني لارښود
پليوني شوي یو.

ای زما خوږې خوږې!

ته د خپل کور له انگړ نه بې ضرورته بهر پښه مه ږده، ځکه چې ستا
نېکمرغي او درنښت په کور کې دی، نه په بازار کې او الله ﷻ هم په دې اړه تا
ته فرمایي:

وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ

ژباړه:

په خپلو کورونو کې مېشتې اوسئ.

هغه سپکې او بې ارزښته بڼڅې وي، چې له اړتیا پرته له کوره بهر په بازارونو
کې گرځي، نوي نوي مودونه راخپلوي او د زمانې له رفتار سره مزل کول
غواړي او د هر نوي بازاری شي په اړه معلومات ترلاسه کول غواړي؛ خو د
دین د زده کړې څه پروا نه لري؛ نو دا څه ژوند نه دی، بلکې په لوی لاس
خپل ارزښت له لاسه ورکول او د ځان سپکول دي، ځکه ژوند؛ خویوازي دې
ته نه وایي، چې ښه وخوره، ښه واغونډه او ښه په مستۍ ژوند تېر کړه، بلکې
ژوند د یوې سترې موخې لپاره له موږ سره امانت دی او هغه ستره موخه د
الله ﷻ خوښي ده او دا هله شونې ده، چې د هغه د رالېږلي پیغمبر محمد رسول
الله ﷺ په طریقه ژوند تېر کړی شي.

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

زما پتمني خوري!

کور د خوښيو، د امن او سوکاليو ځای، د مينې او سلامتيا منزل دی، کور ته
په سپکه سترگه مه گوره او د خپل کور لپاره د بڼېگري بنسټ شه!

رڼا

خپل راز هغه چا ته مه وايه، چې سمه لار نه درښيي.

ځلا

په حديث شريف کې دي، چې د مؤمن هر کار د اريانتيا وړ دی، ځکه د ده
هر کار له خيره ډک وي.

اوومه مرغلره:

ته د بې گټو چارو لپاره وخت نه لري

البدر يضحك والنجوم تصفّق - فعلام تقتلنا الهموم و تخنقُ !؟

ژباړه:

سپوږمۍ خاندې او ستوري ورته چکې وهي؛ نو موږ ولې ځانونه له مرپيو ونيسو.

د راتلونکي په اړه جگړه کول او د هغې پلټنه پرېږدئ، ځکه چې په دې کار زړه تنگېږي او پر خلکو د داسې خبرې منلو کوښښ مه کوئ، چې خلک يې په اړه بېلابېل نظرونه لري او پکار ده، چې په داسې حالاتو کې ته له زور پرته په نرمه لهجه خپل نظر وړاندې کړې او ځان له نيوکې وساتې، ځکه که د دې په عکس کار وکړې، يانې په ستغه لهجه پر خلکو د خپلې خبرې د منلو هڅه کوې؛ نو ذهني سکون به دې درې وړې شي او د خلکو په ذهنونو کې به بده انځوره شي او ته هله د خلکو زړونو ته لار پيدا کولای شي، چې په خوږه ژبه خپل نظر نورو ته څرگند کړې او پر دې سربېره ځانونه له غيبت نه وساتئ، ځکه چې د غيبت په کولو زړه غمجنېږي، گنا درباندي پېټې کېږي، له زړه نه ډاډ او سکون وځي؛ نو له دې امله پکار ده، چې پردۍ نيمگړتياوې پلټل پرېږدئ او خپلو نيمگړتياوو ته څير شئ، ځکه چې هر انسان له نيمگړتياوو ډک دی او دا بېله خبره ده، چې پردۍ نيمگړتياوې درته ښکاري او خپلې نه؛ خو نېکمرغه هغه څوک دي، چې خپلې نيمگړتياوې ويني او د سمون کوښښ يې کوي.

رڼا

که د کومې مور زوی له لوړ ځايه راپرېوځي؛ نو په چپغو او سوږو دې خپل وخت نه خرابوي، بلکې دغه وخت دې د خپل بچي په درملنه ولگوي.

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

اتمہ مرغلرہ:

که ته بڼه شوې؛ نو ټوله نړۍ به دې هر کلی کوي

أَتَحْسَبُ أَنَّ الْبُؤْسَ لِلْمَرْءِ دَائِمٌ - وَلَوْ دَامَ شَيْءٌ عَدَّهُ النَّاسُ فِي الْعَجَبِ

ژباړه:

ته څه فکر کوي، چې پر انسان راخپري شوې اندېښنې به د تل لپاره وي، که دا د تل لپاره وای؛ نو خلکو به نا اشنا گڼلی.

ژوند ته د مینې او تمې په سترگه گوره، ځکه چې ژوند د الله ﷻ له خوا یوه ډالۍ ده او د الله ﷻ له خوا دغه ډالۍ قبوله کړئ او په خوښۍ ژوند تېر کړئ، سبا صادق له هغې ښکلا او شپه له هغه سکون او وقار سره قبوله کړئ، چې الله ﷻ پکې ایښی دی، د ساه په راښکلو له هوا نه خوښي، خوند او ښکلا ترلاسه کړئ.

ژوند ته د عبرت په سترگه وگوره او د الله ﷻ په دې پراخه ځمکه له پراخه نعمتونو نه گټه پورته کړه، ته نه گوري، چې دا خوشبويه گلان، شبنم، شنه باغونه، د لمر تودوخه، د سپوږمۍ رڼا او داسې نور ټول د الله ﷻ لورنې دي، چې پر موږ یې لورولي دي او موږ ترې گټه اخلو، دا چې الله ﷻ پر موږ دومره بې شمېره نعمتونه لورولي دي؛ نو پکار ده، چې د هغه ذات بنده گي وکړو او د هغه د راضي کولو کوښښ وکړو.

پام چې! غمونه او اندېښنې دې په مخه نه کړي که نه؛ نو د الله ﷻ نعمتونه به دې له سترگو پنا شي او الله ﷻ دغه نعمتونه ځکه پر تا لورولي، چې د هغه په بنده گي کې درسره مرستندويه شي.

الله ﷻ فرمایي:

يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُّوْا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا

ژباړه:

ای پیغمبرانوا! پاک شيان وخورئ او نېک عمل وکړئ.

رڼا

تر ټولو ښه سخا د هغه چا ده، چې هېڅ نه لري؛ خو د نرمو الفاظو او د موسکا په ارزښت پوهېږي او ډېر داسې خلک به هم تاسې ليدلي وي، چې هره خبره يې دومره ستغه وي ته به وايي، چې په مخ خپېرې در کوي.

خُلا

وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا

ژباړه:

خوک چې له الله ﷻ نه په وېرېدو کار وکړي الله ﷻ به د هغه لپاره له ستونزو نه د وتلو کومه لاره پيدا کړي.

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

نهمه مرغلره:

د هيڅ چا لپاره نېکمرغۍ او بڼېگړې بشپړې نه دي
ا طردي الهمم بذكر الصمد - واهجري ليل الهوى وابتعدي

ژباړه:

غمونه او اندېښنې د الله ﷻ په ذکر له ځانه وشړه او د شپې له ناوړه خيالاتو نه لري وتښته.

که ته دا فکر کوې، چې ژوند به ما ته لارښوونه کوي او په ژوند کې به مې ټول ارمانونه تر سره کېږي، له هيڅ ډول ستونزې سره به نه مخ کېږم؛ نو دا ستا تېروتنه ده، ځکه چې دنيوي ژوند له ازمېښتونو ډک دی، په دې کې به ته اړومرو له ناروغۍ، مصيبت او داسې نورو حالاتو سره مخ کېږي؛ خو له صبر نه به کار اخلي او په خوښۍ به يې زغمې او دا خبره له خپلو مغزو وباسه، چې گوندې تل به روغه جوړه يې او له هيڅ ډول ناروغۍ سره به نه مخ کېږي، يا به ټول عمر همداسې شتمنه يې او کله به هم له نېستۍ سره نه مخ کېږي او يا به له ستونزو سره له مخ کېدو پرته نېکمرغه شي او يا به دې داسې مېړه درپه برخه شي، چې هيڅ نيمگړتيا دې ونه لري، بلکې داسې نشي کېدای.

پکار ده، چې ته خپل عادت داسې راجوړ کړې، چې په هر شي کې د نيمگړتياوو پلټلو پر ځای د هغه ښکلا او بڼېگړې په پام کې ونيسي. تاسې ته زما سپارښتنه دا ده، چې له راتلونکې نېکې هيلې او پر الله ﷻ ښه گومان ولرئ او په هر حالت کې الله ﷻ ته رجوع وکړئ او له هغه نه سوال وکړئ، ځکه هر څه د هغه په وس کې دي او له الله ﷻ پرته هېڅوک چا ته نه ښه او نه بد رسولاى شي؛ نو بيا ولې دغه لوى ذات پرېږدئ او له يوه داسې کس نه غوښتنې کوئ، چې هغه خپله اړ دى او له تاسې سره هيڅ مرسته نشي کولای، (سره له دې که هغه څومره هم نېک بنده او د الله ﷻ ولي دى؛ خو

بیا هم مړی دی او په خاورو کې پروت دی او د الله ﷻ له حساب کتاب سره
منځ دی او ستاسې دعاگانو ته اړ دی، لکه چې الله فرمایي:

اللَّهُمَّ لَنْ يُغْنُوا عَنْكَ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا
ژباړه:

د الله ﷻ په مقابل کې هغوی تاته هیڅ په درد نشي خوړلای.

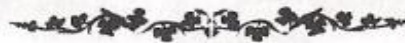
رنا

پر دې خبره کله هم مه خوبښېره، چې ستا د ژوند کوم څوټ دې تیاره وي،
نځکه چې رنا شته؛ خو یوازې د رنا تنی پلټل پکار دي، چې په کې کارولو یې
تیارې په رناگانو واوړي.

خلا

وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مِنْ أَمْرِهِ يُسْرًا ۝
ژباړه:

شوک چې له الله ﷻ نه ووېرېږي، الله ﷻ یې په کار کې هغه اسانتیاوې پیدا
کوي.

لسمه مرغلره:

د پوهې او معرفت شنو باغونو ته ورننوځه
أيها الشامت المعير بالدهر - أنت المبرأ الموفور؟

ژباړه:

ای زماڼې ته کنخل کوونکې! ایا ته دا غواړې، چې ته دې یوازې بڼه ژوند ولرې؟

د نېکمرغۍ یو لامل د دین زده کړه ده، ځکه چې د دین په زده کړې سره سینه پراخېږي او د الله ﷻ خوښي پرې تر لاسه کېږي، لکه چې رسول الله ﷺ فرمایي:

الله چې چا ته د خیر اراده وکړي؛ نو په دین کې پوهه ورپه برخه کړي. پکار ده چې ته هم ګټور کتابونه، لکه ریاض الصالحین، د قرآن کریم اسان تفسیرونه او دیني مجلې مطالعه کړې، چې پوهه دې ډېره شي؛ خو دا خبره له یاده مه باسئ، غوره علم هغه دی، چې عمل ورسره مل وي او د الله ﷻ او د هغه داستازي موخه پرې وپېژني.

راځه سر له ننه د قرآن کریم په زده کړه او ښوونه پیل وکړه او له خپل دین او شریعت سره ځان اشنا کړه، ځکه چې له دین سره د نا اشنایۍ له امله پر زړونو تیاري راخوږېږي او سینې تنګېږي؛ نو له دې امله پکار ده، چې ته په کور کې د خپل وس اړوند یو کتابتون ولرې او خپل ارزښتمن وخت هسې په یې ګټو چارو، لکه د سندرو، فلمونو او د ناوړه مجلو په لوستو خراب نه کړې، ځکه چې له تاسې سره د دې هرې لحظې حساب کېږي؛ نو پکار ده، چې خپلې ارزښتمنې شپې د الله ﷻ د خوښۍ د تر لاسه کولو لپاره په کار واچوئ.

رڼا

له لویې نه لویه ستونزه هم د یوه هوډمن انسان په وړاندې هیڅ نه ده.

د مسلمانې بنحې د
ظاهري او باطني
بنکلا لپاره لس
بنکلي غمي

لومړۍ غمۍ:

د هغوی په اړه فکر وکړی، چې سترگې یې له اوبڼکو ډکې او زړونه یې
زخمي دي

ألم تر أن الليل لما تكاملت - غياهبه جاء الصباح بنوره

ژباړه:

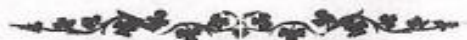
ته نه وينې چې کله شپه پنځه شي؛ نو د سهار زېږی له ځان سره راوړي.
که تاسې فکر کوئ، چې له زمانې سره مو وعده کړې چې ستاسې هر ارمان به
پوره کوي او تاسې به خوشحاله ساتي؛ نو تاسې د اندېښنو پر لار د اندېښنو
ملگرتيا پرېږدئ؛ نو کله چې تاسې له ستونزو سره مخ شئ او يا کوم ارمان مو
ترسره نشي؛ نو مه خپه کېږئ! دا معلومه خبره ده، که زمانه ستاسې کومه
هيله پوره کړي؛ نو د زمانې خلک به ستاسې په خوښۍ ناخوښ وي او همدا
دستور د ادم ﷺ له زمانې راهيسې راروان دی او د ټولو لپاره همدا يوه تگلاره
ده، که څوک په مانه کې وي او که په جونگره کې.
نو تاسې هم اندېښنې شا ته وغورځوئ، خپلې اوبڼکې پاکې کړئ، ځکه چې
ته لومړۍ بڼڅه نه يې، چې زمانې د خپلو تېريو هدف گرځولې وي، بېشکه
چې ستاسې دا ستونزې او اندېښنې به د دنيا د کتاب په لومړي مخ نه ليکل
کېږي.

رڼا

په تېرو گناهونو اوبه واړوئ، دا فکر وکړئ چې د هغو بدله په نېکيو څنگه
پوره کړئ.

ځلا

د ستونزو پر مهال له زړه څخه ريښتيني دعا وځي.

هغه له سره نېکمرغه نه ده!؟

اشتدي أزمه تنفرجي - قد آذن ليك بالبلج

زبانه

عصبيت كه خومره هم گران شي او تر عروجه ورسپري؛ نو بياهم زائله كېږي او ستا شپه نوره سبا كېدونكي ده.

شپه نور خپل كالي كندولي رانغاړي په تلو ده او سبا په رارسېدو دى؛ نو ته هغه چا ته مه گوره، چې په فېشن او بدخرشى كې لگيا دي، حكه د دغسې كسانو په لېدو سره زړونه خوشحالېږي نه، بلکې لاپسې غمجنېږي.

همدا راز حيني خلك داسې هم وي، چې په خپلو هيلو او خوندونو پسې حغلي او په دې لړ كې بې كچه لگښتونه كوي او په، هر حال د خپلو ارمانونو ترسره كول غواړي او د دې فكر ورسره نه وي، چې دا به حرام وي كه حلال؛ خو بس ترلاسه كول يې غواړي؛ نو دا ډول خلك له سره نېکمرغه نه دي، حكه كه تاسې دې ډول خلكو ته حير شئ؛ نو وبه گورئ، چې دوى د غمونو او اندېښنو په گردابونو كې رابښكېل دي، حكه چې خوښي او نېکمرغي په دين او قناعت كې نغښتې ده او دا ډول خلك نه دين پېژني او نه قناعت؛ نو په داسې حال كې دوى كله نېکمرغه كېداى شي؟؛ خو دا چې تاسې ته له ورايه ښكلي او خوښ ښكاري؛ نو دا تاسې ته د شيطان خپور كړى دام دى، چې د هغوى په خپرو تاسې هم پكې نښلول غواړي.

د دې په عكس تاسې به ډېر داسې بېوزله خلك ليدلي وي، چې په زړو كودلو، كېږديو او په خاورينو كورونو كې اوسېږي؛ خو په ماڼيو كې له اوسېدونكيو نه ډېر نېکمرغه او خوښ ژوند تېروي، سره له دې، چې نه يې په

تن ورېښمينې جامې وي او نه په بخملي بسترو کې خوب کوي.
همدا راز هره هغه مؤمنه فقييه او عبادت کوونکې بڼخه زر ځلې له هغې
بڼخې نه بڼه او نېکمرغه ده، چې د دين دښمنانو په خوبه ژوند تېروي.

رڼا

نېکمرغي په تاسې کې پته پرته ده؛ نو پکار ده، چې د رابرسېره کولو لپاره يې
هلې ځلې وکړئ.

ځلا

فَاعْلَمُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

ژباړه:

بڼه وپوهېږه، چې له الله ﷻ پرته بل هېڅوک د عبادت وړ نشته.

درېيم غمی:

د الله تعالى لار تر ټولو غوره ده!

ربما تجزغ النفوس لأمرٍ - ولها فرجةٌ كحلّ العقال

ژباړه:

کله ناکله د غمونو او اندېښنو له امله د انسان زړه تر مورگو راډک شي، سره له دې، چې د الله ﷻ مرسته ورته په دومره واټن کې وي، لکه چې سپر یوه غوټه پرانيزي.

نېکمرغي څه ته وايي؟ ايا د دنيا گټلو ته يې وايي؟ په حسب او نسب کې نېکمرغي نغښتې ده؟ د دې پوښتنو ځوابونه سره بېلابېل دي؛ خو له ځواب نه منځکې د هغې بڼخې نېکمرغۍ ته څير شئ!

یوه بڼخه او مېړه سره په جنگ شو؛ نو مېړه بڼخې ته وويل، چې زه به دې ژوند تنگ کړم، بڼخې په ډېره خوږه لهجه ځواب ورکړ، چې ما نشې تنگولای، ځکه چې که نېکمرغي په مال کې وای؛ نو هغه به دې رانه اخیستې وای، که په گانه کې وای؛ نو هغه به دې زور اخیستې وای؛ خو هسې نه ده، ځکه نېکمرغي په ایمان کې ده او ایمان مې په زړه کې دی او د زړه واکوال مې له الله ﷻ پرته بل څوک نشي کېدای.

دا هماغه ریښتینې نېکمرغي ده، چې له هغه چا پرته پرې نور څوک نه پوهېږي د چا په زړه او مغزو کې، چې د الله ریښتینې مینې ځای نیولی وي، ځکه چې د نېکمرغۍ ریښتینې مالک الله رب العزت دی؛ نو د هغه په اطاعت نېکمرغي ترلاسه کېږي.

د نېکمرغۍ د ترلاسه کولو یو لار ده، هغه دا چې پر دین ځان سم پوه کړې او د هغې اړوند عمل وکړې، نه دا چې تا ویلې ما ویلې پسې روانه شي، بلکې د هغه دین تابع شي، چې له محمد رسول الله ﷺ نه په صحیح سند سره نقل وي او که چا دا لار راټینګه کړه؛ نو که دا د سر سیوری هم نه لري او

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

درې وخته په مړه کېده ډوډۍ هم نه ورسپړي؛ خو بيا هم نېکمرغه دی او د زړه خوښي يې په برخه ده؛ خو که څوک د دې په عکس روان دی؛ نو هغه که د ژوند ټولې اسانتياوې په واک کې ولري؛ خو بيا هم د يوه بدمرغه ژوند خاوند دی، چې د زړه خوښي يې نه ده په برخه شوې، بلکې زړه يې د غمونو او اندېښنو استوګنځای دی او آخرت يې هم خراب دی.

رڼا

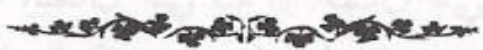
موږ مال او شمنۍ ته د ژوند تېرولو لپاره اړتيا لرو؛ خو د دې مانا دا نه ده، چې موږ د مال راټولولو لپاره ژوندي يو.

خلا

اللَّهُمَّ اني اسئلك العفو والعافية

ژباړه:

ای الله ﷻ! زه له تانه بښنه او روغتیا غواړم.

څلورم غمی:

کله، چې ټولې لارې وتړل شي.....
إذا ضاق بك الأمر - ففكر في ألم نشرح

ژباړه:

که زړه تنګي وانګېرې؛ نو د (الم نشرح) سورة تفسیر وګوره!
علامه ابن القيم رحمه الله فرمایي، چې یو محل څه خبرې اندېښمن کړم؛ نو ډېر یې
زړه تنګی کړم او د دغې زړه تنګۍ له امله غمونو راکړه واړول؛ نو زه به تل په
دې فکر کې وم، چې څنګه ترې ځان خلاص کړم، بیامې دا آیت فکر ته
راغی:

وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا

ژباړه:

څوک چې له الله تعالی نه په وېرېدو کار وکړي الله تعالی به د هغه لپاره له ستونزو نه
د وتلو کومه لاره پیدا کړي.

د دغې آیت تر لوستو وروسته پر دې پوه شوم، چې له هرې تنګسې نه د
خلاصون یواځینۍ لار تقوی ده؛ نو ما هم د تقوی لپاره هلې ځلې پیل کړې او
د دې هلو ځلو په پایله کې الله تعالی زه له ټولو اندېښنو راخلاص کړم.

زه وایم، چې د هوبښیارانو په اند تقوی د هرې نېکۍ زېږنده ده، ځکه چې
مصیبتونه د ګناهونو زېږنده دي، یانې د ګناهونو له امله پر انسانانو
مصیبتونه راځي او تر هغې مصیبتونه، نه ختمېږي، چې انسان له هغې ګناه
توبه ونه کاري د کومې له امله، چې دغه مصیبت پرې نازل شوی وي.

دا چې هره اندېښنه او تنګسه د ګناهونو پایله ده، چې له انسان نه شوي وي،
لکه په لمانځه کې سستي د مسلمانې بڼې غیبت (یانې د چا داسې
نېمګر تیاوې، چې هغه یې په ښکاره کېدو خپه کېږي د هغه په نشتوالي کې
یادول او که د هغه نیمګر تیا نه وي او ته یې ورپورې ترې؛ نو دا بهتان دی او

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

دا له غيبت نه غټه گناه ده او (۸۰) اتيا دورې به هم پرې وهل کېږي، او د داسې نورو گناهونو پايله ده او که څوک د الله ﷻ نافرمانی کوي؛ نو د هغې سزا خو به گالي او بل دا، چې نېکمرغي الله ﷻ پيدا کړې او د دې لپاره يې خپل شرطونه ټاکلي دي؛ نو که چا په دغو شرطونو ژوند تېراوه، الله ﷻ نېکمرغي ورپه برخه کوي؛ خو که چا له دغه قيوداتو نه سرغړونه کوله او خپل سړی ژوند يې کاوه؛ نو په دنيا کې به بدمرغه لنډ او تنگ ژوند ولري او په اخرت کې به له دردناک عذاب سره مخ وي، الله ﷻ دې ترې موبز او تاسې وساتي امين!

رڼا

خپل سوچ له ناوړه بڼڅو څخه لرې وساته او خپل فکر د برياليتوب پرلور بوځه!

ځلا

په يوه قدسي حديث کې دي، چې زما بنده پر ما څنگه گومان کوي؛ نو زه يې هم د هغه دگومان اړوند ورکوم.

هره ورځ لومړۍ وگنه!

إذا غامرت في شرفٍ مروومٍ - فلا تقنع بما دون النجوم

ژباړه:

که د غره په لوړه څوکه جنگېږې؛ نو د ستورو له لوړوالي پرته بل څه مه قبلوه!

له الله ﷻ نه دلرې والي په صورت کې له بې لارۍ پرته نور څه نشې ترلاسه کولای او دا لا څه، چې د عقل ځواکمنتیا، ښکلا، د پوهې او معرفت په څېر نعمتونه به درته نصیب شي؛ نو له دې امله الله ﷻ انسان له بدو پایلو نه ډاروي، لکه یو څوک پر سرک روان دی، له ورايه یو گاډی ویني، چې ډېر په چټکۍ د ده پر لور راروان دی، د گاډي په رانږدې کېدو انسان داسې انگېږي، چې گوندې گاډی پرې نور راخېږي؛ نو په دې وخت کې د سرک څنډې ته توپ وهي او ځان خلاصوي؛ نو همدا راز الله ﷻ هم خپل بنده له ناوړه پایلونه په ډارولو سره سمې لارې ته رابولي، لکه چې فرمایي:

فَهَرُّوْا إِلَى اللَّهِ ۚ إِنِّي لَكُمْ مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٦٧﴾

ژباړه:

نو ورمنډه کړئ د الله ﷻ خوا ته، زه ستاسې لپاره د هغه له خوا ښکاره خبرداری درکوونکی یم.

ښځې ته پکار دي، چې کله د الله ﷻ لور ته وگرځي، ځان ته وگوري، ځان له لغساني او شیطاني خیالاتو پاک کړي او خپل ژوند په دغه ډول راجوړ کړي؛ نو په دې ډول به له خپل الله ﷻ سره د بیا ځل لپاره اړیکه ټینګه او تړاو پیدا کړي او د دې دعا په غوښتو دې ورسره نوی تړون لاسلیک کړي:

اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ وَأَنَا عَلَىٰ عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَلَقْتُ أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ أَبُوءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ وَأَبُوءُ بِذَنْبِي

اغْفِرْ لِي فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ

صحيح البخاري حسب ترقيم فتح الباري - (۸ / ۸۳)

ژباړه:

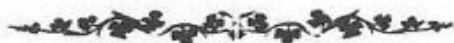
ای الله ﷻ ته زما رب یې له تا پرته بل الله نشته، تا زه پیدا کړی يم او زه دې بنده يم او زه د خپل توان په کچه ستا پر لوظونو او وعدو ټینگ يم، د خپلو کړو له شر نه په تا پورې پنا غواړم، تا ته ستا د نعمتونو او زما د گناهونو له امله در گرحم؛ نو ما ته گناهونه وېښه، ځکه له تا پرته څوک گناهونه نشي بښلای.

رڼا

که په کوم کار کې درنه کمی یا زیاتې وشي؛ نو ځان د نهیلی څپو ته مه سپاره او مه دوه زړی کېږه، ځکه چې نهیلی او دوه زړه توب هغه نیمگړتیا نشي بشپړولای.

خلا

په حدیث شریف کې دي، چې له چا سره د موسکا په بدرکه مخ کېدل صدقه ده.

د نړۍ نېکمرغه ښځه

شېرم غمۍ:

ښځې په تګه توره شپه کې د سپوږمۍ او ستورو د رڼا په څېر دي

وإن أمت صروفٌ دهرٍ - فاستعن الواحدَ القديرا

لپاره:

که د زمانې په مصیبتونو کې رابښکېل شې؛ نو له هماغه واحد او قادر ذات نه مرسته وغواړه!

لېکه او مسلمانان ښځه هماغه ده، چې د الله ﷻ تر اطاعت وروسته د خپل مېړه اطاعت او ښه چلن ورسره کوي او رسول الله ﷺ هم داسې ښځه ستایلي او مثالي یې بللي او سر یو ته پکار دي، چې د داسې ښځو لټون وکړي، همدا راز رسول الله ﷺ وپوښتل شو، چې په ښځو کې تر ټولو غوره ښځه هماغه ده، چې مېړه یې په لیدو خوښي وانگېرې، د مېړه هره خبره په ورین تندي مني، د مېړه په مال او ځان کې خیانت نه کوي.

کله، چې دا لاندینی آیت نازل شو:

وَالَّذِينَ يَكْنِزُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ

لپاره:

او هغه خلک چې سره او سپین زر خزانه کوي.

نو عمر رضی الله عنه په منډه د رسول الله ﷺ خوا ته په داسې حال کې ورغی، چې ثوبان رضی الله عنه هم ورپسې و.

عمر رضی الله عنه عرض وکړ، چې ای د الله ﷻ رسوله! د دې آیت په نازلېدو سره ستا پر ملګرو ډېر بوج پرېوتی؛ نو رسول الله ﷺ ورته وفرمایل، چې ایا تا ته داسې خزانه درونه ښییم، چې د انسان لپاره تر هر څه غوره وي؟ عمر رضی الله عنه عرض وکړ، چې ای د الله ﷻ رسوله ضرور یې راو ښییه!؛ نو رسول الله ﷺ وفرمایل، چې غوره خزانه هغه نېکه ښځه ده، چې مېړه یې په لیدو خوشحاله شي او که څه امر ورته وکړي؛ نو په ورین تندي یې اطاعت وکړي او د مېړه په

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

نشتوالي کې د کور او مال ساتندويه وي .
همدا راز نبي کریم ﷺ د مېړه خوښي د بڼڅې لپاره جنت ته د تلو شرط
ټاکلی ، لکه چې ام سلمة ؓ وايي ، چې رسول الله ﷺ فرمايلي دي :
که کومه بڼڅه په داسې حال کې مړه شي ، چې مېړه ترې خوښ وي ؛ نو دا به
ارومرو جنت ته ځي .

له دې امله پکار ده ، چې تاسې هم خپل مېړونه خوښ وساتئ او د خپلو
مېړونو په خوښۍ کې نېکمرغي او تر مړينې وروسته جنت ترلاسه کړئ !

رڼا

ستا لپاره په لومړي کتار کې ځای شته ؛ خو په دې شرط ، چې په هر کار کې
پنځوالی او کمال ترلاسه کړې .

ځلا

خوښي دې په برخه کېږي ، ځکه چې ځمکه گرځي ؛ نو پر تا به هم د خوښۍ
وار راشي .

له حرامو نه مرگ بڼه دی

ولا تجزغ وإن أعسرت يوماً - فقد أسرت في الزمن الطويل

زبانه

که یوه ورځ درباندي څه مصیبت راغی؛ نو پرې مه خپه کېږه، ځکه چې د دغه یوې ورځې مصیبت له امله به اوږد مهالی راحت وگټي.

په حدیث شریف کې دي، چې په تېرو زمانو کې درې کسان د توند باران له امله یوې سمخې ته ورننوتل، په دې کې له غره نه یو گټ راوړغښت او د غار لوله یې وروترله، دا چې د خلاصون بله لاره نه وپاتې؛ نو درېواړو د خپلو لېکو چارو په وسیله له الله ﷻ نه دعاگانې غوښتل پیل کړې، په دې کې یوه وویل:

ای الله ﷻ! زما د تره یوه لور وه، چې ما ته ډېره گرانه وه، ما به ترې د زنا غوښتنه کوله؛ خو هغې به انکار کاوه، بله ورځ څه اړتیا راخیستې وه او ما ته راغله، له ما نه یې د پیسو غوښتنه وکړه؛ نو ما په دې شرط یو سلو شل (۱۲۰) دیناره ورکړه، چې زما هغه تېره غوښتنه به مني، جینۍ خواره اړ وه؛ نو غاړه یې کېښوده؛ خو کله چې د زنا په تکل ورنږدې شوم؛ نو جینۍ راته وویل چې له الله ﷻ نه وډار شه او زما پاکه لمنه مه داغجنوه!

دا چې هغه جینۍ له مخکې نه پرهېزگاره وه او تل به یې د تره زوی له بدکاری نه ژغوره او نېستۍ بدکاری ته اړ کړه؛ خو د بدکاری په وخت بیا لاهل ایمان رابیداره کړه او خپل تره زوی یې له الله ﷻ نه ووپراوه او د هغه کس پام یې هم د توبې پر لور راوگرځاوه.

دغه کس د سمخې له مصیبت نه د خلاصون لپاره خپل نېک عمل وسیله

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

کړ، چې ای الله ﷻ ستا د وپړې له امله زه له هغې گناه نه راستون شوی وم که دغه هر څه مې ستا د رضا لپاره کړي وي؛ نو موږ له دې مصیبت نه خلاص کړه، لنډه دا چې درېواړو خپل خپل نېک عملونه الله ﷻ ته وسیله کړل؛ نو الله ﷻ د سمخې له خولې نه هغه کمر ایسته کړ او دوی ته یې خلاصون وروباښه!

رڼا

ځان په ستونزمنو حالاتو کې هم له ثابت قدمۍ سره اشنا کړئ؛ نو ټولې ستونزې به مو خپله هوارې شي.

ځلا

ستا ژوند ستا د فکر پر بنسټ ولاړ دی.

رڼاگانې

إني رأيتُ - وفي الأيام تجربة - للصبرِ عاقبةً محمودةً الأثرِ

لپاره

له تجربې او مشاهدې نه دا کوچ په لاس راغله، چې د صبر مېوه خوږه ده. الله ﷻ فرمایي:

لِيَجْعَلَ اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا

لپاره

لېرې نه ده، چې الله ﷻ تر تنگلاسی وروسته پراخي هم ورپه برخه کړي. همداشان په بل ځای کې فرمایي:

لِأُولَئِكَ الَّذِينَ آمَنُوا أَصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۝

لپاره

ای مؤمنانوا! له زغم نه کار واخلي، د باطل پرستانو په مقابل کې مېړانه وپېښ، د حق د خدمت لپاره ملا تینګه وتړئ او له الله ﷻ نه وپرېدونکي اوسئ، هيله ده چې بری ومومئ.

د بقرې په سورة کې فرمایي:

لِأُولَئِكَ الَّذِينَ الصَّابِرِينَ ۝ الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ۝

لپاره

هو کسانو ته زېرې ورکړه چې په دې حالاتو کې صبر وکړي او د مصيبت راتلو په وخت کې ووايي چې 'موږ د الله ﷻ يو او د هماغه الله ﷻ لوري ته زموږ ورگرځېدل دي'

په دې اړه د شوری په سورت کې فرمایي:

وَالَّذِي يُنَزِّلُ الْغَيْثَ مِنْ بَعْدِ مَا قَنَطُوا وَيَنْشُرُ رَحْمَتَهُ ۝

لپاره

هماغه ذات دی، چې د خلکو له ناهيلي کېدو نه وروسته باران اوروي او خپل رحمت خوروي.

همدا راز د صبر په اړه په الزمر سورت کې فرمايي:

إِنَّمَا يُوفِي الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ۝
ژباړه:

صبر کوونکيو ته به خپل اجر بې حسابه ورکړ شي.

په دې لړ کې الله ﷻ په قرآن کریم کې د یونس ؑ دعا راخيستي ده:

أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ ۝
ژباړه:

نشته بل معبود مگر ته يې، پاک دی ستا ذات، بېشکه ما لندون وکړم وگورئ د قرآن دغه آيتونه تاسې دې ته رابولي، چې نېکمرغه او ډاډمن شی؛ نو پکار ده، چې د الله ﷻ پر ژمنو باوري شی؛ او الله ﷻ خپل مخلوق د دې لپاره نه دی پيدا کړی، چې په عذابونو کې يې ښکېل وساتي، بلکې د ازمېښت، تهذيب او د ادب ورزده کولو لپاره يې پيدا کړي، ځکه چې الله ﷻ پر خپل بنده باندي تر اويا ميندو هم ډېر شفقت کوونکی دی؛ نو پکار ده، چې د دغه الله ﷻ په ذکر، شکر د قرآن کریم په تلاوت او د سنتو په تابعدارۍ ځانونه د رحم او لورينې وړ وگرځوو.

رڼا

که ځانونه مخکې له مخکې د غمونو او اندېښنو زغملو ته چمتو کړئ؛ نو ښې پایلې به ولرئ.

ځلا

د ښځو لپاره همدومره وياړ بس دی، چې ښځو پېغمبران زېږولي دي.

د نړۍ د نېکمرغي
بښځې لپاره د جنت
لس

خوږ بويه
ډالۍ

د نړۍ نېکمرغه بڼخه

اهم غمی

د رحمن ذات په پېژند گلوۍ اندېښنې له منځه ځي
إِذَا صَحَّ مِنْكَ الْوَدُّ فَالْكَلُّ هَيِّنٌ - وَكُلُّ الَّذِي فَوْقَ التُّرَابِ تَرَابٌ

زبانه

اى پالونکيه! که تا سره مې مينه پيدا شوه؛ نو د نور هيڅ شي پروا نه لرم،
لکه دا هر څه، چې د خاورو پر سر دي دا خاورې کېږي.
الله زبنت ډېر سخي او مهربانه دى، ځکه چې خپل بنده ته يې د هغه له
غوښتنې نه هم ډېره ورکړې او له ډېرو گناهونو نه هم ورسره تېرېږي، لکه
چې الله فرمايي:

سَأَلْتُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلِّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ ۝

زبانه

په اسمانونو او ځمکه کې چې هر څوک دي ټول خپلې اړتياوې له همغه نه
خواړي، هره شېبه هغه په نوي شان کې دى.
قدرمنو خویندو!

الله د داسې قدرت خاوند دى، چې په يوه وار د ټول مخلوق دعا او فرياد
اورې او ټول مخلوق ويني، د خپل مخلوق پر ستونزو خبر دى او په بيا بيا
غوښتنو د مخلوق په څېر خوا بدى کېږي نه، بلکې لا پرې خوشحاليږي او د
دعا په نه غوښتنو له انسان نه خپه کېږي هم.

الله ډېر پرده پوښ ذات دى، پر انسان پرده اچوي؛ خو انسانان خپله ځانونه
په پردې کوي الله پر انسانانو شفقت کوونکى ذات دى؛ خو انسانان خپله
پر ځانونو تېري کوونکي دي؛ نو دا به څنگه زړه وي، چې له داسې ذات سره
دې هم مينه نه کوي، ځکه چې همدا ذات د بښگرو رامنځته کوونکى او

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

بدگړې له منځه وړونکې دى او له ده پرته بل څوک د دعاگانو قبلوونکى،
گناهونو بښونکى او پرده پوښ نشته.
همدغه الله ﷻ ډېر لوراند او قدرمن ذات دى، همده ته لاسونه لپه کېږي او پر
همدې الله ﷻ توکل کېږي.

رڼا

د نېکمرغۍ تر لاسه کول کلک هوډ غواړي.

خُلا

ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ كَفَرُوا امْرَأَاتٍ نُوحٍ وَ امْرَأَاتٍ لُوطٍ ۖ كَانَتَا تَحْتَ عَبْدَيْنِ مِنْ
عِبَادِنَا صَالِحَيْنِ فَخَانَتُهُمَا فَلَمْ يُغْنِيَا عَنْهُمَا مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَقِيلَ ادْخُلَا النَّارَ مَعَ
الذَّالِمِينَ ۝ وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا امْرَأَاتٍ فِرْعَوْنَ

ژباړه:

الله ﷻ د کافرانو په باب د نوح ﷺ او لوط ﷺ مېرمنې د مثال په توگه وړاندې
کوي، هغوى زموږ د دوو صالحو بندگانو مېرمنې وې، خو هغوى له خپلو
مېرونو سره خيانت وکړ او دوى د هغو لپاره د الله ﷻ په مقابل کې هيڅ په
درد ونشو خوړلاى: دواړو ته وويل شول چې څى اور ته ننوتونکيو سره تاسې
هم لارې شئ او د مؤمنانو په باب الله ﷻ د فرعون د بڼڅې مثال وړاندې کوي.

برکتناکه ورځ

واصبرْ إذا خطبُ دهي - يأتِ الإلهُ بالفرجِ

ژباړه

د مصيبت پر مهال له صبر نه کار واخله؛ نو الله ﷻ به خپله مرسته در سره مله کړي.

د سهار په لمانځه پسې قبلې ته مخ کړې کينه! په عاجزۍ او زاری له الله ﷻ نه دعاگانې، برکتناکه او ښه ورځ غواړه، چې نېکمرغي او برياليتوب ورسره مل وي او له الله ﷻ نه د ورځې په پيل کې داسې ورځ غواړه، چې له اندېښنو او مصيبتونو نه خالي وي او پاتې ورځ پر دنيوي چارو سربېره په ديني چارو، لکه لمونځ او تلاوت کې بوخته کړه، که خپله قرآن کریم نشې لوستلای؛ نو د بل خوږ غبري قاري سي ډي او کيسټ ځاتته ولگوه او هغې ته غوږ کېږده، لکه د قرآن کریم لوستل او اورېدل دواړه ثواب لري او له زړونو نه ځرد او رنگ لرې کوي او کله، چې زړونه له ځرد او رنگ نه پاک شي؛ نو خپله له خوښۍ او ډاډ څخه برخمن کېږي.

رڼا

د کومو چارو له ترسره کولو چې عاجزه يې، هغه پر ځای پرېږده او هغه چارې ترسره کړه، چې ښه پرې لاسبرې يې.

ځلا

أَلَا إِنَّ نَصْرَ اللَّهِ قَرِيبٌ ۝

ژباړه:

هو! د الله ﷻ مرسته نژدې ده.

مشک:

نېکمرغه ژوند د بڼې بڼڅې په برخه کېږي

عسى فرج يأتى به الله إنه - له کل يوم في خليقته أمر

ژباړه:

کېدای شي، چې د الله ﷻ مرسته درسره مله شي، ځکه الله ﷻ هره ورځ یوه نوې پرېکړه کوي.

بڼې بڼڅې ته پکار دي، چې په کور کې د مېړه په راتلو یې بڼه تود هر کلی وکړي او که مېړه اندېښمن وانگېږي؛ نو دا نه چې دا ځان تر هغه هم اندېښمن وښيي او یا له واره ترې پوښتنې پیل کړي، چې څه خبرې اندېښمن کړی یې ژر شه ماته یې هم ووايه، بلکې له ځیرکتیا نه دې کار واخلي او چې مېړه یې ورته څه امر کوي په پراخه ټنډه دې هغه کار ترسره کوي، ځکه چې مېړه یې په کرار کېني او دمه شي؛ نو کېدای شي چې پرته له پوښتنې خپلې اندېښنې له بڼڅې سره شریکې کړي؛ خو که بیا یې هم مېړه خپلې اندېښنې له بڼڅې سره شریکې نه کړي؛ نو بیا بڼڅه کولای شي، چې په بڼه او پسته لهجه یې وپوښتي او مېړه پر دې وپوهوي، چې زه درسره غمشریکه یم او که بڼڅه پر دې پوه شي، چې د مېړه اندېښنې په څه چل لرې کولای شي او پرې لاسبرې ده؛ نو له واره باید په دې لړ کې له مېړه سره مرسته وکړي، ځکه په دې سره به یې د مېړه اندېښنې سمې شي او بل دا احساس به ورته وشي، چې دا په کور کې یوه داسې مرغلره لري، چې د نړۍ تر ټولو مرغلرو لوړ بیه ده.

رڼا

د یو کار په نه پېژندو مه نهیلي کېږئ، ځکه چې د لویانو کارونه، نه خلاصېږي.

د نړۍ نېکمرغه بڼه

عنبر:

یوازې نننۍ ورځې ټول عمر وگڼه!

ولا يحسبون الخیر لا شرَّ بعده - ولا يحسبون الشرَّ ضربة لا زب

ژباړه:

هغوی نه پوهېږي، چې په خیر پسې شر هم راځي او پر دې هم نه پوهېږي، چې شر کله نا کله د سړي سر ماتوي.

د یوه نېکبخته کس وینا ده، چې بڼکلې ورځ هماغه ده، چې موږ پکې د دنیا واکوال شو او هغه زموږ واکواله نشي او هماغه بڼکلې ورځ ده، چې موږ پکې خپلې هیلې کابو کړو او هیلې مو پکې راکابو نکړي.

هغه هم بڼه ورځ ده، چې انسان پکې د شک او شبهو له زخمونو (گرداب) نه په راوتو بريالی شي او پر دې سربېره هغه هم بڼه ورځ ده، چې نور دې وستایي.

رڼا

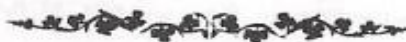
ځانونه نېکبختي کړئ، پر شته قناعت وکړئ او په ناشونو خوبونو پسې مه ځغلئ.

ځلا

عَفَا اللَّهُ عَمَّا سَلَفَ

ژباړه:

منځکې چې څه شوي، هغه الله ﷻ ببڼلي.

لوفگ:

تنگسه مه انگېرئ!

انعم و لَذَّ فَلْأَمُورٍ أَوْ آخِرُ - أَبَدًا كَمَا كَانَتْ لَهْنَ أَوَائِلُ
ژباړه:

ښه خوښ اوسئ، ځکه چې هر شی د ابتداء په څېر انتها لري، دا ډېره غوره او په زړه پورې نسخه ده، چې له تاسې سره د اضطراب، عصبي کمزورتیا په له مینځه وړلو او د بريالیتوب په ترلاسه کولو کې مرسته کوي او همدا راز د دوستۍ او خوښۍ په تلپاتې ساتلو کې هم درسره مرسته کوي.

ستري بڼڅې هماغه دي، چې د نورو خوښو په پامنيوي ورسره چلن کوي، د نورو خوښي او خپګان په پام کې نیسي او تل ځان د نورو پر ځای په انگېرلو سره پرېکړې کوي، په دې مانا چې که د یو چا په اړه څه پرېکړه کوي؛ نو مخکې دا سوچ کوي، چې که د هغې پر ځای زه وای؛ نو بیا...؟

پر دې هر څه یوازې هماغه بڼڅه ښه پوهېږي، چې د نورمال اعصابو خاونده وي، ځکه هغه پر دې هم پوهېږي، چې که له کومې ستونزې سره مخ ده او یا یې کوم ارمان نه تر سره کېږي؛ نو دا د فطري قانون او د تقدیر برخه ده، ځکه ډېر ځل انسان د یو څه غوښتونکی وي او د ځان لپاره یې ګټور بولي؛ خو په هغه کې د ده لپاره شر نغښتی وي او د دې په عکس ډېر ځل انسان له یو څه نه کرکه کوي او شریې ګڼي؛ خو هغه د دې انسان لپاره ګټور وي.

ستره او زړوره بڼڅه پر دې پوهېږي، چې هغه د دې کاینات یوه برخه ده او ورپېښې اندېښنې، دردونه او خوښۍ به یې نصیب و؛ نو ځکه له هیڅ ډول اندېښنو سره د مخ کېدو په صورت کې نه وارخطا کېږي او نه نهیلې کېږي؛ نو داسې بڼڅه له عصبي ناروغۍ نه هم بېغمه وي په خلاف د هغې تنګزړې

د نړۍ نېکمرغه ښځه

ښځې ، ځکه پر تنگ زړې ښځې ، چې لږ مصیبت راشي ؛ نو وار پار ترې خطا وي او ځان په دې ډکه نړۍ کې یوازې بولي او داسې فکر کوي ، چې مصیبت یوازې پر همدې راغلی او پر بل چا نه راځي او د دې برخه خواره ده ؛ خو ستره او زړوره ښځه له سره دې خبرو ته نه گوري او نه یې محسوسوي .

رڼا

خوښه اوسه او په راتلونکي کې هم د خوښۍ انتظار کوه!

ځلا

سَلَامٌ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ

ژباړه:

پر تاسې سلامتیا ده ، څنگه چې تاسې په دنیا کې له صبر څخه کار واخیست .

صندل:

قر زیار او خواری وروسته د بریالیتوب خوند

الغمرات ثم ینجلینا - ثمت یدھبن ولا یجینا
ژباړه:

مصیبتونه راځي؛ خو یو څه وخت وي او بېرته ځي او بیا نه راځي. یو کس تر بریالیتوب وروسته خپله کیسه کوي، چې پر مورې ډېره نېستي وه ان تر دې، چې مور به زمورې د گېډو اور د سرولو لپاره یو او بل ته د سوال لاسونه غځول، چې دغه کار به زه ډېر غمجنولم؛ خو کله چې زه لس کلنۍ ته ورسېدم؛ نو له کوره په خواری مزدورۍ پسې راووتم، تر یوولس کاله زیار کالو وروسته زه د اتیا ډالرو خاوند شوم (؟) او په دې موده کې ما یو ډالر هم بې ځایه یانې د خپل خواهش پوره کولو په لړ کې نه دی لگولی، همدا راز کله چې یوویشت کلن شوم؛ نو بیا به ځنگل ته تلم او له هغه ځایه به مې د لرگیو درانه پېټي راوړل، او د دغو درنو پېټو په راوړو مې په لاسته راوړنه کې هم بڼه توپیر راغی، هغه دا چې بیا به مې د میاشتي شپږ ډالر گټل او دغه هر ډالر به ما ته په تکه توره شپه کې د سپوږمۍ هومره ارزښت لاره.

رڼا

که له تاسې نه کومه ګناه وشي؛ نو له هغې ګناه نه عبرت واخلي او تر عبرت اخیستو وروسته له هغې ګناه نه توبه وکاري او هېره یې کړي.

خلا

قُلِ اللّٰهُ يَنْجِيكُمْ مِنْهَا وَمِنْ كُلِّ كَرْبٍ
ژباړه:

ووايه، الله ﷻ تاسې ته له هغې او له بل هر کړاو څخه نجات درکوي.

زعفران:

پراوسني حال خوښه شه

غريبٌ من الخلائن في كلِّ بلدةٍ - إذا عظمَ المطلوبُ قلَّ المساعدُ
ژباړه:

زموږ هغه خپل خپلوان د حيرانتيا وړ دي، چې په پرديو هېوادونو کې د مساپرۍ شپې ورځې سبا کوي، کله چې غوښتنه لويه شي مله خلک کم شي. زه يو داسې کس پېژنم، چې د څه ناروغۍ له امله يې طبيبانو پښه ورپرې کړې وه، کله چې يې زه پوښتنې ته ورغلم، دا چې هغه کس هوښيار او پوه کس و؛ نو ما ورته وويل، چې دا امت د دې انتظار نه کوي، چې ته دې په دغه بېړۍ کې له دې درياڼه پورې وځې، بلکې دوی له تانه د نصيحت او د ښه سوچ تمه لري او شکر دی، چې دغه ارمغان له تاسره شته؛ خو کله چې زه د هغه له کوره راستنېدم؛ نو په راوتو کې يې راته وويل، چې الحمدلله د پښې پرېکېدو له ما سره د دين په خدمت او د زړه په خوښۍ کې ډېره مرسته کړې.

د يوه عقلمن په وينا ذهن تر هغې ډاډ نه مومي، چې انسان د يوه مصيبت پر مهال داسې ونه انگېري، چې تر دې هم بدتر ساعت شته؟
تاسې به ډېر داسې خلک هم ليدلي وي، چې د يوه واړه مصيبت په ورپېښېدو ځان په لوی لاس د هلاکت کڼدي ته ورغورځوي، دا ځکه چې هغوی پر دې باور نه لري، چې تر دغې بدتر ساعت هم شته يانې پر ورپېښ شوي مصيبت صبر او شکر نه کوي، چې په دې سره له لوی مصيبت نه په امن شي، ځکه چې الله ﷻ ته څه گرانه ده، که دا ساعت يې در باندې راوستی دی، چې يوه پښه دې پرې شوې ده؛ نو هغه الله ﷻ پر دې هم لاسبری دی، چې له دواړو پښو دې خلاص کړي او پر دې سربېره دواړه سترگې هم درڅخه واخلي؛ نو بيا به څه کوې او څه کولای شي؟

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

بلکې هيڅ نه شې کولای؛ نو ايا له دې نه صبر او شکر بڼه نه دی، چې الله ﷻ هم درنه راضي شي، مصيبت درباندي اسان شي او په بدل کې يې جنت هم در په برخه کړي او له عصبي ناروغۍ نه هم انسان پرې خوندي کېږي، د مصيبت پر مهال په تېر وخت پښېماتتيا او پر تکليف يې اوبښکې تويول د اسلام له نظره ناشکري او پر تقدير ناخوښي ښکاره کول دي.

رڼا

نهيلي ستاسې تر ټولو لوی دښمن دی، ځکه نهيلي ستاسې سکون او ډاډ بربادوي.

خلا

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا

ژباړه:

او په همدې ډول موږ تاسې يو 'امت وسط' (غوره امت) ګرځولي ياست.

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

مور

ريښتيني اروڼه

فكم رأينا أخوا هُموم - أعقب من بعدها سرورا

ژباړه:

مور: ډېر داسې اندېښمن وروڼه ليدلي دي، چې له مصيبتونو وروسته يې خوښۍ موندلې دي.

امامة بنت حارثة ؓ، چې كله خپله لور له خپله كوره رخصتوله؛ نو يو څو اصول يې ورته بيان كړل:

۱- كومه بڼڅه چې د خپل مېړه پروا نه كوي؛ نو هغه د مور و پلار نه هم بې پروا وي، سره له دې، چې هغوی ورته اړتيا لري په هر صورت بڼڅې د مېړونو لپاره پيدا دي او مېړونه د بڼڅو لپاره.

۲- د مېړه په حال قناعت كول.

۳- د مېړه اطاعت كول.

۴- د مېړه بايد داسې څه تر سترگو نه شي، چې بد يې راځي.

۵- په مېړه بايد ستا خوشبو ورشي نه بد بوی.

۶- د مېړه د خورک او خوب خيال ساته، ځكه چې ولږه تاو تريخوالی رامنځته كوي او بې خوبې غوسه.

۷- مال په ډېر فكر او دقت سره لگوه او د بچيو په روزنه كې ښه زيار كاله.

۸- ۹- ۱۰- د مېړه نافرمانې مه كوه او مه يې كوم راز ښكاره كوه، ځكه د مېړه نافرمانې تا بې قدره كوي او كه راز دې ورله ښكاره كړه؛ نو له دښمنۍ نه به يې خوندي نشي، بله دا چې كه مېړه دې غمجن و؛ نو ته خوښي مه ښكاره كوه او كه مېړه دې خوشحاله و؛ نو ته خپل غم مه ښكاره كوه.

رڼا

لېكېختي د انسان په خپل لاس كې ده.

اوومه :

په سربښندنه د الله راضي کول

ولا تياُسَ فَإِنَّ الْيَأْسَ كُفْرٌ - لَعَلَّ اللَّهَ يَغْنِي عَنْ قَلِيلٍ
ثبارة:

مه نهيلي کېږئ، ځکه چې نهيلي کفر دی او کېدای شي، چې الله ﷻ په لږ څه سره ستاسې نهيلي ختمه کړي.

ايا تاسې د هغه صحابيې په اړه نه دي اورېدلي، چې زنا ترې شوې او رسول الله ﷺ ته راغله او عرض يې وکړ، چې ای د الله رسوله! پر ما شرعي حد قائم کړه او ما له دې ګناه نه پاکه کړه او د درو په وهلو مې دغه ګناه ورژوه؛ (د واده کړي لپاره د زنا حد رجم يانې سنگسارول دي؛ خو دا چې دغه بڼڅه اميدواره وه؛ نو رسول الله ﷺ يې سر پرست راوغوښت او ورته يې وويل، چې دا بڼڅه له ځان سره بوځه، ښه چلن ورسره کوه تردې، چې بچۍ وزېږوي کله چې هغې بچۍ وزېږاوه؛ نو رسول الله ته راغله او حد پرې قايم شو يانې سنگساره شوه او بيا پرې رسول الله ﷺ جنازه وکړه؛ نو عمره ﷻ عرض وکړ، چې ای د الله رسوله! ته پر يوې داسې بڼڅې جنازه کوې، چې زنا يې کړې ده؟ نو رسول الله ﷺ وفرمايل، چې دې بڼڅې داسې تو به کارلې، چې که د مدينې په څېر په اويا کليو ووېشل شي؛ نو بيا به هم پاتې شي او تا ته تر دې بله کومه غوره خبره ښکاري، ځکه دې بڼڅې د الله ﷻ لپاره سر وښنده.

دا ايماني ځواک و، چې له ګناه نه د پاکېدو لپاره يې دغه بڼڅه سربښندنې ته چمتو کړې وه او د آخرت ژوند يې غوره کړ او که دغه بڼڅه د پاخه ايمان خاونده نه وای؛ نو کله به يې هم په لوی لاس مرګ ته غاړه نه وای ايښي.

کېدای شي د چا په ذهن کې دا پوښتنه راولاړه شي، چې که دغه بڼڅه دومره

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

نېکه وه: نو بیا یې زنا ولې کوله، ځکه چې زنا د کمزوري ایمان خاوندان کوي: نو د دې ځواب دا دی، چې د انسان ایمان زیاتېږي او کمېږي هم؛ خو دا چې انسان کمزوری دی؛ نو ځکه ترې کېږي او د ایمان ځواک یې بېرته توپې ویستو ته راښکاري.....

رڼا

ډېرې گیلې مه کوه.

ځلا

مصیبت که څومره هم گران وي: خو بیا هم ختمېږي.

اتمہ:

که د الله ﷻ د پولو ساتنه وکړې؛ نو الله ﷻ به تا وساتي

ولا عار إن زالت عن المرء نعمة - ولكن عاراً أن يزول التجلُّ
ثباره:

له يو چا نه نعمتونه زائله کېدل څه د شرم خبره نه ده، بلکې د شرم خبره دا ده، چې له انسان نه نېک خويونه زايله شي.

د مصر د يوې بڼکلې او شتمنې بڼڅې په اړه ويل کېږي، چې يوه ورځ د دغې بڼڅې پر کاله غله ورواوښتل او بڼڅه په تېښته بريالۍ نه شوه يانې د غلو په لاس کېوته، غلو ترې د شتمنۍ درک وپوښته؛ نو بڼڅې له واره وروښود، چې د هغې په پلانکي بکس کې هر څه پراته دي.

په غلو کې يوه کس د دې پر بڼکلا زړه وبايله او غوښتل يې، چې له ناموس سره يې لوبې وکړي، بڼڅه يې پر نيت وپوهېده نو له غله نه يې تشناب ته د تلو اجازه وغوښته غل اجازه ورکړه، ځکه هغه پر دې باوري شو، چې گوندې بڼڅې يې غوښتنه ومنله.

بڼڅه چې تشناب ته ننوته؛ نو د تشناب د کړکۍ له لارې يې بهر ته ځان وغورځاوه او د گندگۍ په ډېرۍ کې يې ځان پټ کړ، غلو تر لوټ مار وروسته تر يو څه ځنډ په بڼڅه پسې اخوا دېخوا وگرځېدل؛ خو د نه موندو په صورت کې يې خپله لار ونيوه، د غلو تر تلو وروسته بڼڅه له گندگۍ نه راپاڅېده شکر يې وکړ، چې د دين او ابرو ساتنه د مال تر ساتنې غوره ده، ځکه چې نېستي تر فتنې غوره ده.

رنا

په نړۍ کې کله ناکله داسې حالات هم راځي، چې له هغې تېښته د انسان په وس کې نه وي؛ نو په دغه وخت کې يوازې صبر په کار راځي.

خلا

شتمني د مېړونو د لاس خيړی دی.

د نېکمرغي بڼې

لپاره لس

ياقوت

ډالۍ

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

د توبې اوسنکې تر نورو اوبو غوره دي

الْحَيَاةُ فِيهَا جَمِيلَةٌ - واجعلها بكل خير خميلة

لومړۍ
د باره

په ژوند خوښ اوسه او دغه بڼکلی ژوند په نېکو او ښو خويونو ورغوه!

الله له هغه چا سره مينه کوي، چې توبه کاږي او له گناهونو نه د ځان پاکولو په هڅه کې وي او الله د توبه کوونکي پر توبه داسې خوښېږي، لکه چې له چانه په يوه شپږه دښته کې د خوراكي توکو بار سورلی ورکه شي او دغه کس تر يوې ونې لاندې نهيلی د مرگ په انتظار کېني، په ناسته يې سترگې پټې شي، چې له خوبه راپاڅي؛ نو سورلی يې سره له باره مخې ته ولاړه وي؛ نو دغه کس له ډېرې خوښۍ چينغې کړي، چې ای الله ته زما بنده او زه دې رب یم، يانې له ډېرې خوښۍ يې خوله خطا شي او په عکس کلمې يې له خولې راووځي؛ نو الله هم د توبه کوونکي پر توبه هومره خوښېږي.

سبحان الله! دغه الله څومره پاک او عظيم ذات دی، چې د خپل بنده پر توبه کارولو خوښېږي، ځکه په دې سره د هغه بنده د دوزخ له اوره خوندي کېږي او جنت ته د تلو وړ گرځي، لکه چې مور د زوی پر بریا او له اور نه په خلاصون خوښېږي؛ نو الله هم ارومرو خوشحاليږي، ځکه چې الله تر اویا مېندو هم ډېر مهربانه دی.

په دې لړ کې الله خپلو بندگانو ته په قرآن کریم کې داسې فرمایي:

لَا يَأْتِي إِلَى اللَّهِ جَمِيْعًا آيَةٌ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۝

د باره:

د نړۍ نېکمرغه بڼه

ای مؤمنانو! تاسې ټول په گډه الله ﷻ ته توبه وباسئ، بنیایي چې بری در په برخه شي.

په پښېمانتیا او د توبې پر اوبنکو خیرن زړونه مینځل کېږي انسان له گناه نه داسې پاکېږي، لکه چې اوس له مور نه زېږېدلی وي.

رڼا

په بڼه طریقه د نېکو هیلو په پامنیوي داسې سوچ وکړئ، چې الله ﷻ مه کړه که کله بده ورځ هم راشي؛ نو هغه به د بڼه وخت د راتلو لپاره سريزه وي.

خلا

حَفِظْتُ لِّلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللهُ

ژباړه:

او د نارینه وو په غیاب کې د الله ﷻ تر ساتنې او څارنې لاندې د هغو د حقوقو ساتنه کوي.

لومړۍ سرښندونکې بڼڅه

ولربما کره الفتی - أمراً عواقبه تسراً

لپاره

کله نا کله ستونزمن وخت پر انسان ډېر گران تېرېږي؛ خو پایله یې ښه وي. یوه بڼڅه چې په ښکلیو او دنگو مانیو کې اوسېده، ډېرې وینزې او نوکران به یې په امر کېناسته، پاڅېدل.

اسیه بنت مزاحم وه (یانې د فرعون بڼڅه) په تاریخ کې لومړۍ بڼڅه وه، چې خپل سر یې د الله ﷻ له توحید نه څار کړ، سره له دې چې په دنگو او ښکلیو مانیو کې یې ښه د مزې ژوند کاوه؛ خو په زړه کې یې ایماني رڼا غځونې وکړې او ایمان د خپل کافر مېړه مقابلې ته اړه کړه او د عیش و عشرت ژوند ته یې د توحید په مقابله کې هیڅ ارزښت ورنکړ او په دې لړ کې یې هر ډول سختیو ته په ښه ټنده هر کلی ووايه، همدا لامل و چې الله ﷻ یې په قرآن کریم کې یادونه وکړه او د ټول انسانیت لپاره یې د مسلماني بېلگه وگرځوله او د ښځو هغه عذر یې پرې ختم کړ، چې د قیامت په ورځ ووايي، چې ای الله ﷻ زه مې مېړه دیندارۍ ته نه پرېښودم او هغه ظالم و؛ نو الله ﷻ به ورته وایي، چې ایا ستا مېړه تر فرعون ډېر ظالم و او پر تا یې تر اسیې ﷻ هم ډېر تېری کاوه.

الله تعالی د فرعون د بڼڅې په اړه فرمایي:

وَ طَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِّلَّذِينَ آمَنُوا امْرَأَاتٍ فِرْعَوْنُ إِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا
فِي الْجَنَّةِ وَ نَجِّنِي مِّنْ فِرْعَوْنَ وَ عَمَلِهِ وَ نَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ٥٠

لپاره

او د مؤمنانو په باب الله ﷻ د فرعون د بڼڅې مثال وړاندې کوي کله چې هغې دعا وکړه، چې ای زما ربه! زما لپاره له خپل ځان سره په جنت کې یو کور

جوړ کړه او ما د فرعون او د هغه له عمل نه وژغوره او له ظالم قوم نه ما ته نجات راکړه.

د دې ایت په تفسیر کې علماء لیکي، چې اسیه ﷺ له کور نه مخکې د الله ﷻ ځواندې اختیار کړ، ځکه رسول الله ﷺ یې نوم د نړۍ په کاملو بڼخو کې وشمېره. په حدیث شریف کې رسول الله ﷺ فرمایي، چې په خلکو کې ډېر کامل خلک شته؛ خو په بڼخو کې د فرعون له بڼخې اسیې، مریم بنت عمران او عائشې ﷺ پرته کاملې بڼخې نشته او دا پورتنۍ بڼخې پر نورو بڼخو دومره لوړوالی لري، لکه په خوړو کې چې خوږه حلوا ده.

رڼا

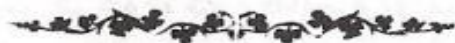
که خپل سوچ او فکر په بڼه لاره واچوې؛ نو نېکبخته به شي.

ځلا

إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥١﴾

ژباړه:

په يقيني توګه د الله ﷻ رحمت نېکانو ته نږدې دی.

د نړۍ نېکمرغه بڼخه

لومړی یاقوت:

خپلې چارې الله ته وسپاره او به ډاډه زړه ويده شه!

عسى الله أن يشفي المواجه إنه - إلي خلقه قد جاد بالنفحات
ژباړه:

ژر به الله تعالی له درپېښې ناروغۍ نه شفا در په برخه کړي، ځکه چې الله ﷻ
پر خپلو بنده گانو رحمتونه رالېږلي دي.

هغه ټولې بڼخې، چې د الله ﷻ پر تقدیر خوښې دي، له هر لوري پر غشو
ويشتل شوي دي، د بچيو مور و پلار او خپلو خپلوانو بېلتانه ځپلي؛ خو بيا
هم غمونو يې زړونو ته لار نه ده کړې او نه يې له سترگو کومه اوبڼکه راتوی
شوې؛ نو د داسې مؤمنو بڼخو لپاره زېری دی، چې الله ﷻ به يې ټولې ستونزې
هوارې کړي او د ورپېښ مصيبت له امله به يې الله ﷻ درجې لوړې کړي.

الله ﷻ فرمايي:

وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ ﴿٥٦﴾

ژباړه:

په صبر او لمانځه مرسته وغواړئ، په دې کې شک نشته چې لمونځ يو ډېر
سخت کار دی؛ خو هغو امر منونکو بندگانو ته سخت نه دی.

علي ﷺ فرمايي، چې صبر په ايمان کې داسې درجه لري، لکه په ټول بدن کې

سر

زه تاسې ته ستاسې په صبر د لوی اجر زېری درکوم، چې په جنت الفردوس
کې به د الله تعالی گاونډتوب در په برخه شي تاسې ډېرې نېکبخته ياست،
چې د ايمان تر څنګ مو پر مصيبتونو صبر کړی، ځکه چې همدا د
پرياليتوب لاره ده او الله ﷻ د صبر کوونکيو په اړه فرمايي:

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ ﴿٥٥﴾

ژباړه:

صبرناکو ته زېری ورکړه.

رڼا

که تاسې پر ځان ډاډه یاست؛ نو د دې مانا دا ده، چې تاسې بريالی کېدای شئ، که څه هم د عمر په هر پړاو کې یاست

خلا

اللَّهُ لَطِيفٌ بِعِبَادِهِ

ژباړه:

الله ﷻ پر خپلو بندگانو ډېر مهربان دی.

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

دويم يا قوت:

ريښتيني ړوند هماغه دی، چې زړه يې ړوند وي

هل الدهر إلا كربةً وانجلاؤها - وشيكاً وإلا ضيقاً وانفراجها.

ژباړه:

زمانه همدې ته وايي، چې مصيبت او د مصيبت د لرې کېدو وختونه سره نږدې نږدې وي يا چې کله مصيبت اوج ته ورسېږي؛ نو زوال يې ورپسې پيلېږي.

په يوه کلي کې يو داسې ړوند اوسېده، چې بڼڅه يې په برخه وه، بچيو يې هم خبره منله او ملگري يې هم ښه وفادار وو، هر اړخيزه نېکبختي يې په برخه وه؛ خو يوازې د سترگو کمۍ يې درلود، چې خپله دغه نېکبختي يې په خپلو سترگو نشوه ليدلای او ده هم همدغه يو ارمان درلود، چې کاش! دا هر څه مې ليدلی شوای.

بله ورځ يو طبيب دغه کلي ته ورغی؛ نو ړوند ورته ځان راوړساره او د خپل ړوند والي گيله يې ورته وکړه، چې د بينا کېدو څه دوا راکړه، طبيب ورته څه دارو درمل ورکړل چې دا خوره سترگې به دې ښې شي يانې ليدل به شروع کړي؛ خو چې کله رڼا ووينې؛ نو ورخطا کېږي به نه!

ړانده به هره ورځ په خپل ټاکلي وخت دوا خوړه او هغه پرهېز به يې ورسره کاوه، چې طبيب ورنښودلی و، بله ورځ په خپله باغچه کې ناست و، چې ناڅاپي يې سترگو کار پيل کړ نړۍ يې په خپلو سترگو وليده، له خوښۍ نه يې ټوپونه وهل او د کور پر لور يې منډه واخيسته، چې خپلې مخلصې او خواخوږې بڼڅې ته دغه زېږی واوروي، چې د کور په دروازه ورننووت؛ نو خپله مخلصه بڼڅه يې له هماغه وفادار دوست سره بوخته وليده، بېرته

راستون شو، چې خپل هغه منونکی زوی وگوري؛ نو پر هغه يې هم په داسې حال کې سترگې ولگېدې، چې د ده مال يې غلا کاوه نور يې د صبر کاسه تر مورگو راډکه شوې ده او دغه هر څه ورته له زغمه وتلي وو؛ نو په لار کې يو پروت مېخ يې راپورته کړ او په خپلو دواړو سترگو يې وټومبه، چې له دې نه ږوند بڼه يم.

رڼا

عصبي ناروغي د ټپونو له درد نه هم ډېره زيانمنوونکې ده.

خلا

كَلَّا إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ ﴿٥٠﴾

ژباړه:

هېڅکله نه، له ما سره زما رب دی، هغه به هرو مرو ما ته لارښوونه وکړي.

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

درېيم ياقوت:

د غچ اخیستنې اور ته پوکي مه وهی، که نه نو خپله به یې ښکار شي

ان رباً كفاك ما كان بالأَمْسِ - سیکفیک فی غد ما یكون

ژباړه:

له پروني مصیبت نه چې الله ﷻ وساتلې؛ نو له سباني مصیبت نه به دې هم

وساتي.

ځینې خلک داسې وي، چې که څوک ورسره بد کوي؛ نو دوی یې پر بدو سترگې پټوي، د چا په خبرو پسې دومره نه گرځي، له خپل حق نه خلکو ته ورتېرېږي او پر خپل حق هم له چا سره شخړه نه کوي؛ خو د دې پر عکس ځینې خلک بیا له سره بښنه نه پېژني او خپل یو وړوکی حق هم چا ته نه پرېږدي، بلکې د ترلاسه کولو لپاره یې ښې هلې ځلې کوي؛ نو دا ډول خلک تل له خلکو سره لاس او ګرېوان وي.

ښکاره خبره ده، چې دغه بښونکي خلک خوښ او سوکاله ژوند لري، د هر چا خوښ وي او د بريالیتوب هره دروازه یې پر مخ پرانستې وي او د دې پر عکس هغه خلک چې له بښنې سره سر و کار نه لري، تل له اندېښنو سره مخ وي، ځکه دوی د هر چا په خبرو پسې غوږ وړي، چې له دې امله پر عصبي ناروغۍ سربېره د یو شمېر ناروغيو ښکار کېږي، خلک هم ترې کرکه کوي او ځان ترې ډډې ته کوي؛ نو د داسې خلکو په وړاندې د بريالیتوب ټولې دروازې تړلې وي.

د رسول الله ﷺ مبارک خوی هم دا و، چې که هغه ته به په دوو کارونو کې د یوه د غوره کولو واک ورکړل شو؛ نو اسان به یې ترې غوره کاوه؛ خو په دې شرط، چې د الله ﷻ نافرمانی به پکې نه راتله، ځکه که هغه ﷻ په ګرانو پسې

گرځېدلی؛ نو بیا خو به خلکو ترې کرکه کولی، همدا راز رسول ﷺ فرمایي:
پر هغه چا دې رحمت وي، چې په پېرو پلور کې له درگزر نه کار اخلي.

رڼا

تاسې باید په اوسني حالاتو کې ښه خواري وکړئ او د راتلونکيو مصیبتونو په
سوچ کې ځانونه ښکېلې نه کړئ.

ځلا

مَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَىٰ

ژباړه:

موږ دا قرآن پر تا باندې د دې لپاره نه دی نازل کړی، چې ته په کړاو اخته
شي.

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

څلورم ياقوت:

هره برياً په هلو ځلو کې نغښتې ده.

إِذَا لَمْ يَكُنْ عَوْنٌ مِنَ اللَّهِ لِلْفَتَى - فَأُولَ مَا يَجْنِي عَلَيْهِ اجْتِهَادُهُ

لپاره:

که له انسان سره په کوم کار کې د الله ﷻ مرسته مل نه وي؛ نو تر هر څه له مخه به د خپلو هڅو بدې پایلې وويني.

د يوه شتمن وينا ده، چې زه د هيڅ خبرې پروا نه لرم، ځکه زه په نړۍ کې شتمن کس يم؛ خو د يوه عادي وگړي په څېر ژوند تېروم، په يوه ساده کور کې له خپلو بچيو سره اوسېږم، د بدخرڅۍ او بېباکۍ ژوند نه خوښوم. لکه چې نور شتمن يې خوښوي، چې په ورځپاڼو کې د خپلو دنگو ماڼيو او ورېښمين پوښاک انځورونه خپرول غواړي.

سره له دې چې زه کار کول خوښوم او چې کار ته ځم؛ نو د ماسپښين ډوډۍ هم له کوره له ځان سره وړم، کله چې زه په زړه کې د شتمنۍ په اړه فکر کوم؛ نو دغه سوچ په ما کې تکبر او لويي نه رازېږوي، بلکې لا پسې نېکبختي راتوکوي او خوشحاليږم، چې ما د ټوکيو د ښار په پراخولو کې له خپلو هېواد والو سره مرسته کړې او زما دغې مرستې د دې ښار ښکلا يو په دوه کړې، چې نن يې له امله ليدو ته خلک د نړۍ له گوټ گوټ نه راځي، په هر حال زما له خبرې موخه دا ده، چې زما د دې برياليتوب تر شا زما هلې ځلې کارنده دي.

رڼا

ډوېدونکې بېړۍ يوازې په افسوس کولو له ډوېدونشي خلاصېدای.

خلا

الْبَيْسُ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ

لپاره:

ایا الله ﷻ د خپل بنده لپاره کافي نه دی؟

پنځم یاقوت:

کفرې نړۍ د بد مرغۍ بڼکار ده

ولو جاز الخلودُ خلدت فرداً - ولکن لیس للدنیا خلودُ
ژباړه:

که نړۍ تلپاتې کور وای؛ نو ما به پکې یوازې اوسېدل خوښ کړي وای؛ خو
نړۍ تلپاتې کور نه دی!

امریکایي ډاکټر هارولډسن د لویو لویو ډاکټرانو او پروفیسرانو په مخکې د
خپلې یوې وینا په ترڅ کې دا خبره کړې، چې ما د (۱۷۶) شتمنو کسانو
خپړنه کړې او په دوی کې مې دغه درې ناروغۍ، شوگر، د معدې خرابي او
زړه تنګي تر سترگو شوې، چې دغه درېواړه ناروغۍ خپله د عصبي ناروغیو
زېږنده دي، سره له دې، چې په دوی کې یو هم تر څلوېښت کلنۍ اوښتی نه
و؛ نو تاسې ووايئ، چې ایا په دې ناروغیو اخته کسان دغه مرګونې ناروغۍ د
خپل بریالیتوب په بیه اخلي؟ ایا دوی بریالي دي؟ که په داسې مرګوني
ناروغیو اخته کسان ډېره پانګه راټوله کړي؛ نو پرې څه؟ ځکه که یو څوک د
ټولې نړۍ پاچا هم شي؛ نو بیا به هم پر یوه بستره ځملي او درې وخته ډوډۍ
به خوري؛ نو بیا د دغه شتمن او هغه کارګر ترمنځه څه توپیر دی، چې
کری ورځ پردۍ مزدوري کوي، ځکه هغه هم درې وخته ډوډۍ خوري او د
خوب لپاره یو تور شک غوړوي، بلکې کېدای شي، چې دغه کارګر تر هغه
شتمن هم ښه او سوکاله ژوند ولري.

د یوه پروفیسر په وینا په هرو پنځو کسانو کې څلور د ناروغۍ بڼکار دي او د
دوی دغه ناروغي د څه زخم او درد پایله نه ده، بلکې د عصبي کمزورۍ او یا
د کینې له امله د دغو ناروغیو بڼکار شوي دي.

رڼا

ته خپل تېر وخت نشې بدلولای؛ نو بیا ولې ځان د غمونو او اندېښنو غېږ ته
ورغورځوي؟

شېرم ياقوت:

د ژوند د ملگري اخلاق بايد داسې وي

وَرَبِّ عُسْرٍ أْتَىٰ بَيِّسٍ - فصار معسوره يسيراً

ژباړه:

کله گران وخت هغه اساني هم له ځان سره راوړي، چې ستونزې پرې هوارېږي.

مؤمنه او نېکه بڼڅه هماغه ده، چې د خپلو هیلو د ترلاسه کولو لپاره خپل مېړه نه تنگوي، بلکې پر هغه څه صبر او قناعت کوي، چې الله ﷻ ور په برخه کړې وي او د داسې بڼڅو لپاره د رسول الله ﷺ کورنی ژوند غوره بېلگه ده، لکه عروه ﷺ له خپلې ترور عایشې ﷺ نه نقل کوي، چې ماته یې وفرمایل: ای خوریه! قسم په الله ﷻ په میاشتو میاشتو به د رسول الله ﷺ کره اور نه بلبده (یانې د پخلي څه به نه و، چې اور یې پسې بل کړی وای)، نو عروه ﷺ خپله ترور وپوښتله، چې تاسې به په څه گوزاره کوله؟ عایشې ﷺ ورته وفرمایل، چې پر دوو تورو شيانو به مو گوزاره کوله یانې پر خرماوو او اوبو باندې. بل دا چې د نبي کریم ﷺ په گاونډ کې څه انصار اوسېدل، چې هغوی گډې، وزې لرلې؛ نو هغوی به کله نا کله شپږې هم د رسول الله ﷺ کره ورلېږلې.

رڼا

د ژوند ارزښت دا دی، چې د ژوند هره لحظه په ښه طریقه تېره شي.

خلا

کار د تمې پتړول او د سستۍ دښمن دی.

اووم یاقوت:

پر تقدیر خوښې شی!

ولا تظنن بربک ظن سوء - فإن الله أولى بالجميل
ژباړه:

پر الله ﷺ بدگوماني مه کوئ، ځکه الله ﷻ د غیر په پرتله د ډېر ښه گومان وړ دی.

د ابراهیم ﷺ بڼڅې او د اسمعیل ﷺ مور څومره په زړه پورې خبره کړې، هغه مهال چې ابراهیم ﷺ خپله پاکلمنه بڼڅه هاجره بي بي له تي رودونکي زوی سره په داسې شاړه دښته کې پرېښوده، چې نه د خوراکي، څښاکي توکو څه درک و او نه پکې د سر سیوری و، ان تر دې چې د سیوري لپاره پکې ونه هم نه وه، کله چې ابراهیم ﷺ خپله بڼڅه او د غېرې زوی په دغه شاړه کې پرېښودل او ترې روان شو؛ نو هاجرې بي بي ورپسې ورمندې کړې، چې موږ په داسې شاړه کې ولې پرېږدې؟ ابراهیم ﷺ پسې مخ هم وروانه راوه او خپل منزل یې جاري وساته، لنډه دا چې هاجرې بي بي وپوهېده، چې ابراهیم ﷺ ته د الله ﷻ له لوري امر شوی دی؛ نو ابراهیم ﷺ یې وپوښته، چې ایا الله ﷻ درته داسې امر کړی دی؟ ابراهیم ﷺ د سر په ښورولو د هوا ځواب ورکړ؛ نو هاجرې بي بي وویل، چې که دا د الله ﷻ امر وي؛ نو زموږ قبول دی او هغه به موږ نه ضایع کوي.

په رښتیا چې الله ﷻ خپل بنده گمان کله هم نه ضایع کوي او تاسې څه فکر کوئ، چې الله ﷻ هغه کس او هغه بڼڅې ته د هغه د زوی غوره بدله ورنه کړه؟ د کهف په سورت کې الله ﷻ د هغوی په اړه داسې فرمایي:

وَأَمَّا الْغُلَمُ فَكَانَ آبَاؤُهُمْ مُؤْمِنِينَ فَخَشِيْنَا أَن يَرْهَقَهُمَا طُغْيَانًا وَكُفْرًا ۖ فَأَرَدْنَا أَن يُبَدِّلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيْرًا مِّنْهُ زَكَاةً وَأَقْرَبَ رُحْمًا ۝

د نړۍ نېکمرغه بڼه

دغه هلک معامله دا وه، چې موروپلار يې مؤمنان وو، له مور سره دا
 اړيکه وه چې دغه هلک به په خپلې سرکشي او کفر سره هغوی تنگ
 کوي. له دې امله مور و غوښتل چې د هغو رب د دغه هلک په بدل کې يې
 مورپلار ته داسې اولاد ورکړي، چې په اخلاقو کې هم له ده نه ښه وي او له
 هغه نه د صله رحمې تمه هم زياته وي.

رڼا

له خپل تېر وختونه بدلولای شم او نه له راتلونکي نه خبرېدای شم؛ نو بيا
 واي د اندېښنو ښکار شم.

خلا

درسته له صبر سره مله ده.

اتم يا قوت:

پر دنيوي شيانو مه خواشيني کېږه!

فيا عجباً كيف يُعصى الإله - أم كيف يجحده الجاحد؟!

ژباړه:

د رب العلمين نافرمانی او د هغه تکذيب ډېره نااصشنا خبره نه ده؟

کومه بڼڅه چې د نړۍ پر فاني کېدو باوري شي، چې دا نړۍ فاني او فنا کېدونکې ده او په دنيوي ژوند کې انسان له ډول ډول حالاتو سره مخ کېږي نو دغسې بڼڅه بيا پر هيڅ دنيوي شي افسوس نه کوي او نه د کوم شي په ضايع کېدو نهيلې کېږي؛ نو له دې امله تاسې بايد د کوم شي پر ضايع کېدو اندېښمنې او غمجنې نشئ، ځکه چې تر دې دنيوي ژوند وروسته ستاسې لپاره يو بل نه ختمېدونکی ژوند شته او تاسې پر دې هم باوري ياست، چې له خپل پالونکي سره به مخ کېږئ او دا ستاسې نېکمرغي ده، ځکه چې نامسلماني بڼڅې نه د آخرت پر ورځ ايمان لري او نه له الله ﷻ سره د مخ کېدو تمه لري؛ نو ځکه د هغوی ژوند بې مانا او پيکه دی.

رښتيا هم هغه بڼڅه نېکمرغه ده، چې د آخرت پر ورځ ايمان لري او د هغې لپاره خواري کوي او د دې پر عکس هغه څوک هلاک او تباه دي، چې ايمان يې کمزوری او د آخرت ورځ يې هېره وي.

تاسې وگورئ چې له ايمان پرته دنگې ماني او گانې څه ارزښت لري؟ او له تقوی پرته لوی لوی سندونه څه حيثيت لري؟ که په حکومت او سوداگري نېکمرغي ترلاسه کېدی شواى؛ نو داسې پاچايان او وزيران به مو نه ترسترگو کېدای، چې په تنگسه کې ژوند تېروي، له ستونزو او مصيبتونو نه سر ټکوي؛ خو که موږ او تاسې څير شو؛ نو د گردې نړۍ پاچايان او وزيران

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

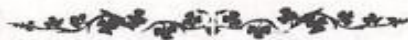
له ډول ډول ستونزو او مصیبتونو سره لاس او ګرېوان دي.

رڼا

تېره ورځ د لیدلي خوب په څېر ده او له راتلونکې نېکې هیلې لرو؛ خو زموږ
په واک کې یوازې نننۍ ورځ ده

ځلا

بڼڅه ده، چې نړۍ ته یې ستر ستر شخصیتونه ډالۍ کړي دي

نهم يا قوت:

الله ﷻ انسان ته بڼکلی صورت وربڼلی

دع الأيام تفعل ما تشاء - وطب نفساً إذا حکم القضاء
ژباړه:

ورځنۍ چارې پرېږده او څه چې دې خوښه وي هغه کوه؛ خو که قدرت کومه
پرېکړه وکړي؛ نو پرې خوښه شه!

د انسان بڼکلا د بدن په بېلابېلو غړيو، ژبو او غوږونو کې نغښتې ده. ځکه
چې الله ﷻ هر شي ته بڼکلی صورت وربڼلی، لکه چې الله تعالی فرمايي:

وَ صَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوْرَكُمْ
ژباړه:

او ستاسې صورتونه يې جوړ کړل بڼه ښايسته يې جوړ کړل.
همداراز فرمايي:

يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ الَّذِي خَلَقَكَ فَسَوِّكَ فَعَدَلَكَ ۖ فِي أَيِّ
صُوْرَةٍ مَّا شَاءَ رَكَّبَكَ ۖ

ژباړه:

ای انسانه! څه شي ته پر خپل هغه مهربانه الله ﷻ دوکه کړی يې، هغه ذات
ته پیدا کړی يې، ستا اندامونه يې برابر کړي دي، ته يې په برابرۍ جوړ
کړی يې او په هره بڼه يې چې خوښه شوه ته يې ښلولی جوړ کړې؟
په دې اړه الله ﷻ په بل ځای کې فرمايي:

لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ۖ

ژباړه:

موږ انسان په ډېره ښه بڼه پیدا کړ.

بې ستنو اسمان، د ستورو ځلا، د لمر رڼا، د سپوږمۍ بڼکلا او د فضا پراخۍ
ته څيرې شئ، ځمکې ته وگورئ، چې الله ﷻ څنگه غوړولې ده، دريابونه او

د مسلمانې بنځې د

ارزښت د لا ډېرولو

لپاره لس

قيمتي

عقيقې

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

نهرونه يې پکې روان کړي دي او غرونه يې پرې مېنځ کړي دي.
 د دريابونو او نهرونو نظام ته وگورئ! شپه، ورځ، شنه باغونه، ورپڅو او د
 نړۍ چاپېريال ته څيرې شئ؛ نو تاسې به په هر څه کې بڼکلا ووينئ.
 تاسې وگورئ! بوټو، شپډو، شاتو او د شاتو مچيو ته، همدا راز د خرما د ونې
 او چتوالي او د هغې مېوو ته، مېرنيانو ته، ډول ډول کبانو (ماهيانو) ته ډول ډول
 مرغيو، مرغانو او څارويو ته، چې دغه هر څه الله ﷻ پيدا کړي دي او دغو
 ټولو شيانو ته يې بې پايه بڼکلا وربښلې ده؛ نو پکار ده، چې تاسې هم ووايئ:

فَسُبْحٰنَ اللّٰهِ حِيْنَ تُمْسُوْنَ وَ حِيْنَ تُصْبِحُوْنَ ۝ وَ لَهٗ الْحَمْدُ فِي السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ
 وَ عَشِيًّا وَ حِيْنَ تُظْهِرُوْنَ ۝ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَيُحْيِي
 الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۝ وَ كَذٰلِكَ تُخْرَجُوْنَ ۝

ژباړه:

نو د الله ﷻ تسبيح وکړئ، کله چې تاسې ماښام کوئ او کله چې سهار کوئ.
 په اسمانونو او ځمکه کې د هغه لپاره ثنا ستاينه ده. او (د هغه تسبيح وکړئ)
 مازيگر او کله چې پر تاسې د ماسپښين وخت راځي.
 هغه له مړي نه ژوندي راباسي او له ژوندي نه مړي راباسي او ځمکې ته د
 هغې تر مرگ وروسته ژوند بښي. په همدې توگه به تاسې هم (د مرگ له
 حالت نه) راوويستل شئ.

رڼا

په ژوند کې د غمونو او اندېښنو لور ته مه گورئ، بلکې د ژوند له خوښيو او
 بڼکلاگانو نه خوند واخلي.

خلا

وَ قَرْنَ فِيْ بِيُوْتِكُنَّ

ژباړه:

په خپلو کورونو کې مېشتې اوسئ.

لسم ياقوت:

د سخا انتها

کم فرج بعد ایاس قد اقی - وکم سرورِ قد اقی بعد الأسی

ژباړه

تر څومره نهیلیو وروسته مرسته راغلي او څومره خوښی دي ، چې خپگان ورپسې وي .

یو ځل رومیانو د مسلمانانو پر یوه سیمه برید وکړ او څه مسلمانې بڼڅې یې بندۍ بوتلې ، کله چې منصور بن عمار خبر شو ؛ نو د هارون رشید دربار ته ورغی ، چې خلک جهاد ته چمتو کړي ، په دې لړ کې د غونډې له گډونوالو نه یوه پرده پوښه بڼڅه راپاڅېده او یوه کڅوړه او یو لیک یې منصور بن عمار ته وړاندې کړ ، منصور چې لیک پرانست ، پکې لیکل شوي وو ، چې زه یوه عربه بڼڅه یم او د مسلمانو خویندو له بندیتوب نه خبره شوې یم ، په دغه کڅوړه کې ما خپلې پرېکړې کوڅۍ او د سر چونتېه اچولې ، کېدای شي غازیان یې د اسونو د قیضو لپاره وکاروي ، یانې کېدای شي د غازیانو اسونه قیضو ته اړتیا ولري ؛ نو زما چوتتې او کوڅۍ دې د دغه کار لپاره وکاروي ؛ نو کېدای شي ، چې الله تعالی زما پر دې حالت و لورېږي او زموږ بڼه ورځ راستنه کړي (دا د هغو پتمنو خویندو سربښندنه او ایمان و ، چې تر پېړیو پورې د مسلمانانو د سر لوړۍ لامل شوه ، کاش ! که نن هم د دغه منصور په څېر شازلمي او د دغې خور په څېر څو خویندې په اسلامي ټولنه کې وای ؛ نو ولې به مو زلمي د بېغمۍ او بې غېرتۍ په درانه خوب ویده وای او د خویندو عزت به مو د باگرام ، گوانتنامو او د ابو غوریب په زندانونو کې نه پامالېدای او که کومه خور دغه ډول قرباني نشي کولای ؛ نو لږ تر لږه خپل ځان ؛ خو په کابو کې ساتلای شي ، چې زموږ زلمي د دوی او د شیطان په لومه کې ونه نښلي او د خپل راتلونکي په اړه فکر کولو ته وزگار شي او دغو خویندو ته زما له لوري دغه

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

شاوريزه ډالۍ ده.

ناسې که ليدلی په پرده کې وي
حسن خومره بڼکلی په پرده کې وي
پهغلي که حيا راسره وپالي
هله به مو کلی په پرده کې وي
(هلال)

منصور د دغه ليک په لوستو دومره وژړل، چې د غونډې گډونوال يې هم له
نمان سره وژړول، هارون رشيد چې د گډونوالو احساسات وليدل؛ نو راپاڅېده
او د جهاد اعلان يې وکړ او خپله هم د غازيانو په لښکر کې غزا ته روان شو؛
نو الله ﷻ مسلمانانو ته بريا هم ورپه برخه کړه.

رڼا

په تېرو پسې مه ژاړه، ځکه چې په ژړا تېر وخت نه راستنېږي (خو که په
تېرو گناهونو وژاړې؛ نو گټه به وکړې، ځکه چې الله ﷻ به دې تېر گناهونه در
وبښي.

ځلا

آلَا بِنَا كُرِ اللَّهُ تَطْمِينُ الْقُلُوبِ ۞
ژباړه:

خبردار اوسئ؛ همدغه د الله ﷻ ياد هغه شی دی، چې په هغه سره زړونو ته
ډاډينه ورپه برخه کېږي.

لومړی عقیق:

له الله ﷻ پرته کوم عوض نشته.

عوى الذئب فاستأنست بالذئب إذ عوى - وصوت إنسان فكدت أطيرو
ژباړه:

شرمېنې وغپلې: نو له هغه سره مې مینه پیدا شوه؛ خو چې د انسان اواز مې
واورېده نږدې وم، چې الوتلی وای.

یو سړی د لمانځه له وخت پرته جومات ته ننوت؛ نو یو لس کلن هلک یې
ولید، چې په ډېرې خشوع سره یې لمونځ کاوه؛ نو د هلک د لمانځه تر
خلاصولو یې انتظار وویست، تر لمانځه وروسته ورته راغی سلام یې پرې
واچاوه.

سړی: بچیه! ته د چا زوی یې؟ نو هلک سر ټوټه کړ او پر اننگو یې اوبښکې
راغلې او په ژرغوني غږ یې وویل:

هلک: ای تره! زه له مور وپلار نه یتیم پاتې یم.

د هلک پر دې خبره پرې د هغه سړي زړه خوږ شو، ورته یې وویل:

سړی: چې زه دې زوی کړم څنگه ده؟

هلک: که وږی شم؛ نو خواږه به راکوې؟

سړی: هو!

هلک: که بریند شم؛ نو جامې به رکوي؟

سړی: هو!

هلک: چې ناروغ شم جوړوې به مې؟

سړی: دا کار خو زما په وس کې نه دی.

هلک: چې مړ شم؛ نو راژوندی به مې کړې؟

سړی: دا هم نه شم کولای.

هلک: ما هغه ذات ته پرېږده، چې زه یې پیدا کړی یم او سمه لار راته بښي،

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

څوراک او څښاک راکوي، چې ناروغ شم جوړوي مې او امید لرم، چې د
قیامت په ورځ راته گناهونه وښيي؛ نو سړی ترې غلی روان شو او له ځان
سره یې ویل: ما پر الله ﷻ ایمان راوړی، چا چې پر الله ﷻ ځان وسپاره الله ﷻ به
یې کافي شي.

رڼا

که خپل وینبتان وترې او غم ته اجازه ورکړې، چې ستا مری ونیسي؛ نو د
تېر شوي وخت یو څاڅکی هم نشې راستنولای.

ځلا

وَرَحْمَتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ

ژباړه:

خو زما رحمت پر هر څه خور شوی دی.

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

دويم عقيق:

نېکمرغي شته؛ خو که څوک يې وپلټي!

وقلت لقلبي إن نزا بك نزوة - من الهمم افرخ، أكثر الروع باطله

ژباړه:

ما خپل زړه ته وويل که په تا د غم يوه چپه راشي؛ نو خوشحاله شه، ځکه ډېرې وېرې بې بنسټې وي.

هيڅ يو انسان له خپل ځان پرته په بل څه کې نېکمرغي نشي ترلاسه کولای؛ خو بيا هم ورته پکار ده، چې نېکمرغۍ ته د رسېدو غوره لارې چارې ولټوي، د نېکمرغۍ تر لاسه کولو لپاره هغه غوره لارې چارې دا دي، چې، انسان بايد ريښتونې، زړور، له کار او خلکو سره مينه، له نورو سره مرسته کوونکی او له ځان ځانۍ څخه پاک او د ژوندي وجدان خاوند وي، ځکه چې نېکمرغي څه ټوکه نه ده، بلکې يو روښانه حقيقت دی، چې ډېر خلک ترې خوند اخلي او موږ هم ترې گټه اخستلای شو.

که موږ خپل ځان ته څير شو؛ نو د خپل ژوند له تجربو نه ډېر څه ترلاسه کولای شو او له ډېرو رواني ناروغيو خلاصون موندلای شو او خپل دا رنگين ژوند، چې الله ﷻ رابښلی دی، نور يې هم پسې بڼه کولای شو او له انکار، مخالفت او بدمرغۍ پرته يې تېرولای شو.

رڼا

بڼڅه فقط غمونه بې وخته بودی کوي.

خلا

وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَىٰ ۗ

ژباړه:

او ډېر ژر به ستا رب تاته دومره درکړي چې ته خوشحاله شي.

د پېغمبر عقیق:

ښکلي اخلاق، د زړونو جنت دی

أَعْلَلُ النَّفْسَ بِالْأَمَالِ أَرْقَبَهَا - مَا أَضِيقَ الْعَيْشَ لَوْلَا فَسْحَةُ الْأَمَلِ

ژباړه:

ما په امیدونو پورې خپل ژوند تړلی دی، که هیلې نه وای؛ نو ژوند به څومره ډېر تنگ وی.

خلک د انسان لپاره د هېندارې حیثیت لري، کله چې انسان له نورو سره ښه چار چلن کوي؛ نو خلک به هم ور سره ښه اخلاق کوي؛ نو اعصاب به یې آرام او زړه به یې خوشحاله او په دوستانه فضا کې به ژوند تېروي؛ خو که انسان خپله بد اخلاقه وي؛ نو خلک به هم ور سره بد اخلاقي، سختي او بد ژبي کوي، ځکه څوک چې د بل احترام نه کوي؛ نو بل یې هم احترام نه کوي، د ښو اخلاقو خاوند ډاډمن وي، له عصبي او رواني ناروغیو خوندي وي، پر دې سربېره ښه اخلاق د الله تعالی بندگي ده او اسلام پرې ټینګار کړی دی، لکه چې الله تعالی فرمایي:

خُذِ الْعَفْوَ وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِلِينَ ﴿٥١﴾

ژباړه:

د نرمۍ او تېرېدنې لار غوره کړه، د ښو چارو ښوونکی اوسه او له ناپوهانو سره مه نښله.

په بل ځای کې د خپل پېغمبر په ستاینه کې داسې فرمایي:

فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ ۗ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ ۗ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ ۗ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۗ

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ ﴿٥٢﴾

ژباړه:

ای پېغمبره! دا د الله ﷻ لوی رحمت دی، چې ته د دې خلکو لپاره ډېر نرم

خويه جوړ شوی يې ، که داسې نه وای او ته توند خويه او سخت زړی وای ؛ نو دا ټول به ستا له شا و خوا نه خواره شوي وای ، د دوی خطاوې وېښه ، د دوی لپاره بښنه وغواړه او د دين په چارو کې هغوی ته هم په مشوره کې برخه ورکړه ، بيا چې ستا اراده پر کومه رایه ټينگه شي ؛ نو پر الله ﷻ توکل وکړه ، د الله ﷻ هغه خلک خوښېږي ، چې د هماغه په ډاډينه کار کوي .

نبي کریم ﷺ فرمايلي دي :

إن أحبكم إلي أحاسنكم أخلاقاً ، الموطئون أكنافاً ، الذين يألفون ويؤلفون ، وإن أبغضكم إلي المشاؤون بالنميمة ، المفرقون بين الأحبة ، الملتمسون للبراء العيب

ژباړه:

په تاسې کې ما ته ډېر خوښ هغه څوک دي ، چې اخلاق يې ښه وي له خلکو سره مينه کوي او خلک له دوی سره مينه کوي او ډېر ناخوښ ما ته هغه څوک دي ، چې د خلکو ترمنځ شيطانت کوي ، دوستان سره جلا کوي او په پاکو خلکو کې عيبونه لټوي .

رڼا

د دوه زړتوب ، شک او د مشکلاتو تر څنگ له اميدونو پرته گرځېدل انسان په عصبي ناروغيو اخته کوي .

ځلا

لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا

ژباړه:

الله ﷻ هيڅ نفس ته د هغه له وسې نه پورته مسووليت نه متوجه کوي .

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

څلورم عقیق:

د نېکمرغۍ لس بنسټونه

سبر کوه الله تعالی تر تنگسې وروسته پراخي راولي، کېدای شي دغه ستونزه ختمه شي او کېدای شي...

يو امريکايي ارواپوه (د. دیکس) وايي، چې نېکمرغه ژوند تېرول يو ښه هنر دی، چې لس اصول يې دا دي.

لومړۍ: هغه کار کوه، چې ستا خوښ وي، که د هغه کار زمينه درته سازه نه وي؛ نو بيا هغه کار کوه، چې په وزگارتيا کې يې کوي.

دویم: خپله روغتيا په پام کې نيسه، ځکه روغتيا د نېکمرغه ژوند روح دی او روغتيا په لږ خوراک، څښاک او له ضرري شيانو نه په ځان ساتنه کې نغښتې ده.

درېیم: هر انسان بايد په ژوند کې يو هدف ولري، ځکه هدف انسان ته جذبه او خوشحالي وربښي.

څلورم: انسان بايد له خپل ژوند سره ځان هماغسي عيار کړي او پر ژوند قناعت وکړي.

پنځم: انسان بايد په خپل اوسني ژوند کې فکر وکړي، په تېر پښېمانه او له راتلونکي اندېښمن نشي.

شپږم: انسان بايد په خپل کار کې فکر وکړي او نور خلک په خپل فکر ملامته نه کړي.

اووم: انسان بايد (په دنيوي چارو کې) تر ځان ښکته خلکو ته وگوري.

اتم: انسان بايد ځان د موسکا، خوشحالی او د نېکپالو له ملگرتيا سره آشنا کړي.

نهم: انسان هله د نېکمرغۍ خوږبوی محسوسولای شي، چې د نورو په ګټه کار کوي.

لسم: د خوښۍ شېبې غنیمت او د نېکمرغۍ اډې وبولئ.

رڼا

له نننۍ ورځې ګټه پورته کړه او منګولې پرې ټینګې کړه او هغه شی وپلټه، چې درد تر راتلو مخکې ختموي.

خلا

كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ ۝

ژباړه:

هره ورځ الله ﷻ په یوه حالت کې دی.

به الله ﷻ پورې له غم او اندېښنو څخه پنا وغواړه!

ولو أن النساء کمن عرفنا - لفضّلت النساء علی الرجال!

ژباړه:

که بڼڅې د هغه چا په څېر شي، چې موږ يې پېژنو؛ نو له سر يو به غوره شي. زه فکر نه کوم، چې کوم هوښيار انسان تازه گي او خوشحالي نه خوښوي او زما په اند به هيڅ داسې مؤمن نه وي، چې سپېره والي او نهيلي به ښه ايسي؛ خو ډېر ځل پر يو چا حالات داسې لاسبري شي، چې خوښي او ډاډ يې ختم کړي، له دې امله که څوک الله ﷻ مه کړه له داسې حالاتو سره مخ شي؛ نو پکار ده، چې د الله ﷻ لور ته خپل پام راواړوي، چې الله ﷻ يې له هغه مصيبتو خلاص کړي، ځکه چې د غم څپو ته ورغاړې وتل لا پسې د تيارو تل ته ور پرېوتل دي او په سره لا په کارونو کې کمزوري رامنځته کېږي.

له همدې امله به رسول الله ﷺ خپلو ملگريو ته له داسې افتونو نه د خلاصي لپاره دعا ور ښووله، چې په داسې حالاتو کې له الله ﷻ څخه د خلاصون دعا غواړئ، لکه چې ابو سعيد خدری ﷺ فرمايي:

يوه ورځ رسول الله ﷺ جومات ته رانتوت؛ نو په جومات کې يې ناڅاپه پر ابو امامه ﷺ سترگې ولگېدې، چې دا يو انصاري صحابي و؛ نو ويې پوښته، چې ای ابو امامه! څنگه په جومات کې د لمانځه له وخت پرته ناست يې؟ ابو امامه عرض وکړ، چې ای د الله ﷻ رسوله! غمونه او پورونه راغاړې وتي دي، نبي ﷺ ورته وويل: داسې کلمات درته ونه ښييم، چې په ويلو به يې الله تعالی درپېښ غمونه ختم او پورونه دې خلاص کړي؟ ما عرض وکړ، چې ای د الله ﷻ رسوله! ولې نه! راته يې وښاياست! نو نبي کریم ﷺ راته وفرمايل: کله چې دې سبا کړ (يعنې د ورځې په پيل کې) دغه کلمات ووايه:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْعَجْزِ وَالْكَسَلِ وَأَعُوذُ

د نړۍ نېکمرغه بڼه

بِكَ مِنَ الْجُنَيْنِ وَالْبُخْلِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ غَلْبَةِ الدَّيْنِ وَقَهْرِ الرِّجَالِ

سنن أبي داود محقق وبتعليق الألباني - (١ / ٥٦٩)

ژباړه:

ای الله ﷻ زه په تا پورې له کم عقلۍ، سستۍ، بې زړه توب، بخیلتیا،
قرض له ډېرېدو او د خلکو له غوسو نه پناه غواړم.

ابو امامه وايي ما دا کار وکړ؛ نو الله ﷻ مې غمونه ختم او قرضونه یې راڅخه ادا
کړل.

رنا

د معدې زخم له هغو شيانو څخه نه جوړېږي، چې ته یې خوري، بلکې له
هغو شيانو جوړېږي، چې تا خوري.

خلا

وَمَا بِكُمْ مِنْ نِعْمَةٍ فَمِنَ اللَّهِ

ژباړه:

پر تاسې ټول نعمتونه د الله ﷻ له لوري دي.

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

شېرم عقیق:

د ژوند په سختو کې مرستندویه بڼڅه

له فاطمة الزهراء عليها السلام څخه نقل دي، چې دې به ډېرې ورځې په ولبره تېرولې، يوه ورځ يې مېړه، يانې علي عليه السلام وليده، چې رنگ يې تک ژېړ اوښتی و؛ نو مېړه يې وپوښته:

علي عليه السلام: فاطمې! دا په تا څه شوي دي، چې داسې ژېړه اوښتې يې؟

فاطمه عليها السلام: له تېرو درېوو ورځو راهيسې په کور کې د خوراک څه نشته؛ نو ولبرې داسې کړې يم.

علي عليه السلام: ما ته دې ولې نه ويل؟

فاطمه عليها السلام: ما ته مې پلار (يانې نبي کریم صلى الله عليه وسلم) د واده په شپه ويلي وو، چې که علي کور ته څه راوړل؛ نو خوره يې او که رايې نه وړه؛ نو ترې غواړه يې مه!

ډېرې بڼڅې د مېړونو د جیبونو په تشولو کې سمې دکتورې کړې وي او ځينې خو لا داسې وي، چې بېخي د مېړه په جیب کې يوه ټکه هم نشي زغملای، يانې چې څه ورسره وويني؛ نو غواړي، چې له جيبه يې ورته وباسي؛ نو په باريکه وخت کې په کور کې ځان ناروغ کړي او تر هغې نه غلې کېږي، چې د مېړه جیب يې تش کړی نه وي او دا منل شوې خبره ده، چې يو ځل که سړي غاړه کېښوده؛ نو بيا يې د تل لپاره بېرغ نه پورته کېږي او د تل لپاره د بدبختۍ وزرې پرې خورېږي، کېدای شي، چې بدبختي پرې تر ډېر ځنډ وروسته را ستنه شي. او کله دغه بدبختي د خپلمنځي اختلاف بڼه هم غوره کوي او چې کله د خپلمنځي تاو ترينوالي بڼه غوره کړي؛ نو بيا يې مېړه د هغه بانديچي شاعر - چې هغه خپله بڼڅه يې پس له ډېرو سختيو او ستونزو ګاللو وروسته طلاقه کړې وه - شعر په خواږه غږ وايي:

لعنت أمامة بالطلاق - ونجوت من غل الوثاق

بانت فلم يألم لها قلبي - ولم تدمع مآقي

ودواءِ مالا تشتهيه - النفسُ تعجیلُ الفراقِ
والعیش لیس یطیب بین - اثنین فی غیر اتفاقِ
ژباړه:

امامة مې په طلاقو وويشته او ځان مې له مضبوطې کړۍ څخه خلاص کړه
هغه چې له ما څخه جلا شوه؛ نو زړه مې پرې هيڅ دردمن نشو او نه مې پرې
سترگو او بڼکې توې کړې او د هر هغه شي روغتيا، چې زړه يې نه غواړي ژر
جلا کېدل دي او د دوو کسانو ترمنځ ژوند له اتفاق پرته نه بڼه کېږي.

رڼا

ژوند هسې هم ډېر لنډ دی؛ نو موږ يې ولې بڼه پسې رالڼد کړو الکه چې
پښتو ژبې شاعر قمر زمان قمر تاييزی وايي:
دا ژوند خو زموږ کم د محبت لپاره هم دی
حيران يم چې نفرت ته وزگارېږي خلک څنگه!

ځلا

کاميابي داده، چې هره ژبه تا وستايي.

اووم عقیق:

جنتی بڼڅه

ان ربًّا كان يكفيك الذي - كان منك الأمس يكفيك غدك
ژباړه:

ستا هغه رب، چې پرون ستا د کارونو لپاره بس و؛ نو سبا هم بس دی.
عطاء بن ابی رباح ؓ د ابن عباس ؓ له خولې وايي، هغه راته وويل، چې یوه
جنتی بڼڅه در ونه بښییم؟ ما عرض وکړ، چې ولې نه! هغه راته وويل، چې
دغه توره بڼڅه وینې؟ دغه بڼڅه نبی ؐ ته راغله او ورته یې وويل، چې پر ما
هره ورځ مېرگي راځي، را غورځېږم او چې مېرگي راباندې راشي؛ نو بیا خپل
کالي شلوم او ځان یې ستره کوم، ته له الله تعالی څخه زما لپاره سوال وکړه،
نبی ؐ ورته وفرمایل: ستا خوښه که صبر پرې کولای شې؛ نو الله ؑ به د
دغه صبر په بدله کې جنت درکړي او که صبر پرې نشې کولای؛ نو هم
خوښه دې، زه به الله ؑ ته دعا وکړم روغه به دې کړي هغې بڼڅې وويل،
چې پر دې ناروغۍ صبر کولای شم؛ خو فقط له بې پردې کېدو نه د خلاصون
دعا راته وکړه، چې که میرگي راباندې راځي، خیر دی؛ خو چې ځان نه بې
ستره کوم؛ نو نبی ؐ د هغې لپاره دغه دعا وغوښته (بیا به چې پرې میرگي
راغلل؛ نو خپل کالي به یې نه شکول).

دغه مؤمنې او پرهېزگارې بڼڅې په دې فاني دنیا کې پر مصیبت ځکه صبر
ته چمتو شوه، چې د صبر په مقابل کې الله تعالی ورته جنت ورکړي او دغه
سودا یې وگټله؛ نو جنتی شوه؛ خو دا خبره یې بده وگڼله، چې عورت یې
بښکاره شي او خلک ورته وگوري، ځکه دا کار له مسلماني، پرهېزگاري او
پاکې بڼڅې سره نه ښایي؛ نو موږ به دې بریندو او لغرو بڼڅو ته څه ووايو،

چې د خپلې بڼکلا د بڼکاره کولو په لړ کې ډېرې هلې ځلې کوي او د حيا بورقعي لا پخوا له سره غورځولي دي.

رڼا

په لوی لاس ځان د خپکان بڼکار کوه مه! له صبر او زغم نه کار اخله او په ثابت قدمۍ د حقيقت مقابله کوه او هغه کار کوه، چې له تا سره بڼايي!

ځلا

د انسان د صبر او ريښتینولۍ په کچه مرسته راځي.

خیراتونه د مصیبتونو مخه نیسي

وفي كل شيء له آية - تدل على أنه الواحد

ژباړه:

هر شی د الله تعالی پر یو والي گواهي ورکوي

صدقه د سینې د پراخۍ له دروازو څخه یو لویه دروازه ده، که څوک په دې فاني دنیا کې پر چا څه لگښت وکړي، یانې صدقه پرې وکړي؛ نو په دې دنیا یې ستره گټه دا ده، چې الله ﷻ به یې سینه پراخه کړي، زړه ته یې خوشحالي او رڼا وربښي، له دې امله موږ ټولو ته پکار ده، چې ځان له صدقې او خیراتونو سره اشنا کړو، هغه لږ او که ډېر وي؛ خو صدقه ترې کول پکار دي، یانې د چا چې څومره وس وي، باید د خپل وس مطابق صدقه هر چا ته کول پکار دي، که چا د یوې خرما، یوې مړۍ ډوډۍ، یو گوت اوبو، یا شپډو د خیراتولو وس لري؛ نو هغه دې خیرات کړي [ځکه چې الله ﷻ د چا د خیرات کمیت او کیفیت ته نه گوري، بلکې د انسانانو نېتونو ته گوري، چې دوی یې په څه نېت صدقه کوي، زما د رضا لپاره یې خیراتوي او که د ځانښودنې لپاره یې کوي، بله دا چې که څوک د لږ څه خیراتولو وس نه لري؛ نو لږ تره لږه په ورین تندي له چا سره مخ کېدل او چا ته خوږه خبره کول هم صدقه ده] همدا راز که د ناروغ پوښتنه وکړئ؛ نو په دې سره به هم الله ﷻ له تاسې نه غمونه او مشکلات سپک کړي، صدقه یوه داسې دوا ده، چې یوازې د اسلام په درملتون کې موندل کېدای شي.

یو چا له عبدالله بن مبارک ﷺ څخه پوښتنه وکړه، چې ای ابو عبدالرحمانه! له اوو کالو راهیسې مې پر زنگانه یوه دانه راختلې ده، له ډېرو طبیبانو مې پوښتنه وکړه او ډېرې دوا گانې مې وخوړې؛ خو هیڅ گټه یې رانه کړه!؟

عبدالله بن مبارک ﷺ ورته وویل، چې لاړ شه! په یو داسې ځای کې شا

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

(کوهی) وکنه، چې هلته خلک اوبو ته ډېره اړتیا لري! ان شاء الله چې په هغه
خاکې د اوبو په راختلو سره سم به ستا له زنگانه نه د وینې راوتل بند شي او
دغه درپېښه ناروغي به دې بڼه شي، څنگه چې هغه سړي دغه کار وکړ؛ نو
الله ﷻ روغ جوړ کړ.

زما خوږې خوږې! دا څه نا اشنا خبره نه ده، ځکه نبي ﷺ فرمایلي دي، چې
په صدقه د خپلو ناروغانو درملنه وکړئ!
همدا راز نبي کریم ﷺ فرمایي، چې صدقه د الله ﷻ غوسه سړوي او د بد مرګ
منځه نیسي.

رنا

اندېښنې له وزګارتیا سره ملې دي.

خلا

حُورٌ مَّقْصُورَاتٌ فِي الْخِيَامِ ۝

ژباړه:

(په جنت کې) داسې حورې دي، چې په خیمو کې بندې دي.

د نېکمرغه بڼځې د

لا نېکمرغی لپاره

لس

نایابه

مرغلرې

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

نهم عقیق:

بناېسته روحي شه، ځکه بناېسته پيدا يې

ولا تجزع لحادثة الليالي - فما لحواث الدنيا بقاء

ژباړه:

له مصیبتونو څخه ډېر فریادونه مه کوه! ځکه د دنیا حوادث نه پاتې کېږي. په اسمان کې ستوري دومره بڼکلي بڼکاري، چې زړونه د ځان په لور راکاږي او بڼکلا يې ورځ په ورځ زیاتېږي، همدا راز اسمان هم بېلابېلې بڼې بدلوي، لکه د لمر له پرېوتو نه تر راختمو پورې یو ډول حالت وي، د سپوږمۍ په شپه ستوري او اسمان یو ډول، په تکه توره شپه یې بیا بڼه بل ډول وي، همدا راز شین اسمان یو ډول او د ورېځې په ورځ بیا اسمان بل ډول وي، چې دغه هر څه یې په خپل ځای زړه رانکون لري.

همدغه ستوري دي، چې په تکه توره شپه کې له اسمانه سترګکونه وهي او په ټول اسمان کې خواره واره پاشل شوي دي او دغې بڼکلي سپوږمۍ ته وګورئ، چې په تکه توره شپه کې موبږ ته خوږه تته رڼا راکوي او دغې خلاصې فضا ته وګورئ، چې ورته په کتو له سره د سړي زړه نه تنګېږي، دغه په زړه پورې بڼکلا په الفاظو کې نشي رانغښتل کېدای، لنډه دا چې انسان د دغې بڼکلا په لیدو ژوندی وي.

رڼا

له کومې بلا نه چې نه خلاصېږي، هغې بلا ته دوه ځله خنده، ځکه خپګان څه ګټه نه لري.

ځلا

وَلَا تَبْرَأْ جَنَّاتٍ تَبْرَأُ الْجَاهِلِيَّةِ

ژباړه:

د جاهلیت د زمانې په څېر پر ديو سړيو ته خپل سينگار مه بڼکاره کوئ.

لسم عقیق:

خپل تاریخ لیکونکي عظیمه بڼڅه

أترى الشوك في الورد وتعمى - أن ترى فوقه الندى إكليلا
ژباړه:

ته په گلانو کې اغزي وينې؛ خو د گلانو په سرونو د تاج په څېر پرته پرڅه نه وينې!

عثمان بن عفان ؓ د روميانو د مقابلې کولو لپاره حبيب بن مسلمة الفهري د يوه لښکر امير وټاکه، روميانو هم خپل خلک د مسلمانانو مقابلې ته راپارولي وو. د حبيب بڼڅه هم د دې لښکر يوه عسکره وه، د جنگ تر پيل کېدو مخکې حبيب پر خپل لښکر راگرځېده، په دې لړ کې يې پر خپله بڼڅه سترگې ولگېدې، بڼڅې خپل مېړه، يانې حبيب بن مسلمة وپوښت، چې کله جنگ تود شي او صفونه يو په بل کې ننوځي؛ نو په دغه وخت کې دې زه چېرته ولټوم؟ حبيب ورته په ځواب کې وويل، چې په دغسې وخت کې ما د روم د پاچا په څېمه کې لټوه، که هلته دې ونه موندلم؛ نو بيا به مې په جنت کې وينې، کله چې د جنگ ميدان تود شو، حبيب او د هغه ملگريو په بې سارې زړورتيا او مېړانه وجنگېدل ان تر دې چې الله تعالى پر روميانو لاسبري کړل؛ نو حبيب د روم د پاچا د کېردۍ پر لور منډه واخيسته، چې هلته د خپلې بڼڅې انتظار وکړي؛ خو کله چې د کېردۍ دروازې ته ورسېده؛ نو هک پک چېرې دريان ودرېد، ځکه چې بڼڅه يې تر ده مخکې هغې څېمې ته ننوتې وه او هلته شهيده شوې پرته وه!!!

که بڼڅې داسې وای؛ نو تر سړيو به هم غوره وای.

رڼا

په ژوند کې هيڅ داسې سخت کار نشته، چې هواری ونه لري؛ خو په دې شرط، چې په انسان کې د کار کولو وړتيا وي.

خپل وختونه په هوا کې مه لگوه!

نزداد هماً كلما ازددنا غنى - والحزن كل الحزن في الإكثار
ژباړه:

کله چې مو مالداري زیاته شي؛ نو غمونه ډېر شي، ځکه چې د مال له ډېرښت سره غمونه تړلي دي.

نبي ﷺ عائشې ؓ ته فرمایلي وو ((که تا گناه کړي وي؛ نو له الله ﷻ نه بښنه وغواړه او توبه وباسه، ځکه کله چې بنده پر خپله گناه اقرار وکړي (او توبه ترې وباسي) نو الله تعالی ورته گناه بښي)).

تاسې فکر وکړئ فرض کړئ، چې تاسې ته د خپلې خوښې ژوند در په برخه شو او څه چې مو غوښتل هغه مو تر لاسه کړل؛ خو ناڅاپه دغه هرڅه ستاسې له لاسه بېرته ووځي، په داسې حال کې چې هیڅ څه مو ترې نه وي پورته کړې؛ نو په دغه وخت کې به تاسې څومره خواږدې او دردمنې شئ، افسوس به کوئ او لاسونه به مېرئ او له ډېرې خواشینۍ نه به پر خپلو لاسونو چکونه لگوئ، همدغه مثال د ژوند دی، چې دا دومره ارزښتناک شی له تاسې نه خوشې په خوشې تېرېږي او تاسې ترې هیڅ څه نه پورته کوئ؛ نو سبا د قیامت په ورځ به همدغسې خپه او پښېمانه یاستئ، چې ولې مو په دنیا کې له ژوند څخه څه څه نه پورته کوله؟

دغه عمر یوه داسې ارزښتمنه مرغلره ده، چې په مادیاتو نه اندازه کېږي، ستا عمر له ډېرو قیمتي شیانو عبارت دی؛ خو دغه قیمتي شیان ستا له لاسه وځي او بېرته نه راګرځي، او دغه قیمتي شیان په دنیا کې ستا راس

المال دی، چې د جنت هر نعمت پرې اخیستل کېدای شي؛ نو بیا دغه ژوند له توبې پرته ولې ضائع کوي؟

وڼا

د نېکمرغۍ یوازینی لار دا ده، چې له هغو چارو څان وساتل شي، چې پرې لاسبري نه یاست.

خلا

فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ

ژباړه:

ستا لپاره به الله ﷻ پوره شي.

دويمه مرغلره:

نېکمرغي په پيسو نه اخستل کېږي

والنفس راغبه إذا رغبتها - وإذا تُردُّ إلى قليل تقنع
ثباره:

نفس پر هر څه لاسبری کېدای شي؛ خو که څوک يې هغه لور ته وهڅوي؛
خو که خپله يې خواهشاتو ته هڅوي؛ نو بيا ډېر لږ خواهشات دي، چې بڼايي
نفس ترې منع شي.

ډېرو خلکو خپله ځواني او روغتيا د مال گټلو په لړ کې له لاسه ور کړه، بيا يې
دغه مالونه د نېکمرغۍ د ترلاسه کولو په لړ کې وکارول؛ خو د نېکمرغۍ پر
ځای يې بدبختي په برخه شوه، ځکه دغو خلکو خپل مال د ځوانۍ د راستنولو
لپاره ولگاوه؛ خو زړښت راوښول، شتمني يې د روغتيا لپاره ولگوله؛ نو نه
رغېدونکي ناروغۍ لا پسې کمزوري کړل.

يو پوه کس وايي چې د ژوند ټوله ارزو مې د مال گټل دي، دا گومان يې کاوه،
چې د سلو کلو لپاره دې د دې مال له امله نېکبخته شي او پر مال باوري و،
چې ټولې ارزوگانې به يې پوره کړي، خوبونه، ارزوگانې او دنيا به يې مخې ته
ذليله سجدې کوي، تر شلو کلونو وروسته ورته له خپلې ارزو نه څو چنده
ډېر مال ورکړل شو؛ خو خوب، روغتيا او ځواني ترې لاړه، داسې ويل
کېږي، چې ده به ويل: کاش! چې له الله ﷻ څخه مې مال نه وی غوښتلی،
کاش! چې له الله ﷻ څخه مې سل کاله غريبې غوښتې وای، پيټي مې خوړلی،
ان تر دې چې د کرایه ورکولو وس مې هم نه درلودای!

دغه کس د روغتيا قدر تر هغې نه پېژانده، چې ترې لاړه او مخکې پر دې

خبره نه پوهېده، چې نېکمرغي په پيسو نه اخیستل کېږي، ځکه اوس خپله
لټوله شتمني ولگوي؛ نو تېره شوې يوه ورځ پرې نشي راستنولای.

رڼا

له انسان سره نه بڼايي، چې خپل نېم ژوند په شخړو کې تېر کړي.

ځلا

وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ

ژباړه:

په صبر او لمانځه مرسته وغواړئ!

درېمه مرغلره:

توندي او غوسه د بدبختۍ د اور لرگي دي

مَنْ إِنْ تَكُنْ حَقًّا تَكُنْ أَحْسَنَ الْمَنْئِ - وَالْأَفْقَدُ عَشْنَا بِهَا زَمْنًا رَغْدًا
ثباره:

ای زما ارمانونو! که تر سره شوئ؛ نو ډېر خوند به وکړي؛ خو که تر سره نشوئ؛ نو تر تاسې پرته هم ژوند ښه تېرېږي.

صبر او نرمي د لوړې هوسيارتيا نښه ده او په دې سره انسان پر خپله غوسه او کم عقلۍ لاسبری کېږي اناة - توندي نه کولو، کلک هوډ لرلو او په عقل او پوهې سره د چارو تر سره کولو ته وايي، دغه دوه خويونه دي، چې له اندېښنو سره ډغرې وهي او دغه دوه خويونه يانې صبر او اناة، که په چا کې نه وي؛ نو له ډېرو ښېگړو بې برخې کېږي او د اندېښنو په مېچن له دل کېدو سره مخ کېږي، ځکه صبرناک په خپل صبر ډېر شرونه ستنوي، او توند خويه سپری وړوکی شر هم غټوي، د اندېښنو لاملونه زياتوي او د اناة والا انسان ډېر کم پښېمانه کېږي او ډېر لږ داسې کار کوي، چې له پايلې يې ناخبره وي، همداراز نرم خويه کس خپلو اعصابو ته گټه رسوي، ځکه تل يې اعصاب نورمال او زړه ډاډمن وي.

زمور: د اسلام خالص دين په نرمۍ، صبر او اناة ډېر ټينگار کوي، لکه چې

نبي ﷺ فرمايلي دي:

په کوم شي کې چې نرمي وي؛ نو نرمي هغه شي ته ښکلا وربښي او په کوم شي کې چې نرمي نه وي؛ نو هغه عيبجن وي.

رنا

مور: د خپل ژوند ارزښتمنې شپې په بې ارزښته شيانو خرابوو.

څلورمه مرغلره:

د مال د راټولولو لوبه پای نه لري

خذوا کلّ دنیاکم و اترکوا - فؤادي حراً طليقاً غريبا

ژباړه:

تاسې خپله ټوله دنيا واخلي؛ خو زما زړه خپلواک، خلاص او غريب پرېږدئ!

بيفر بروک وايي: ما ډېره شتمني وگټله؛ خو پر دې پوه شوم، چې د مال د راټولولو سيالي يوه داسې خطرناکه لوبه ده، چې هيڅ پای نه لري، ټول ژوند له منځه وړي او نېکمرغي ختموي؛ نو ځکه مې خپل لوری بدل کړ او بلې خوا ته مې مخه کړه، يانې د مال گټلو هڅه مې پرېښوده او د ټولني په خدمت کې د نېکمرغۍ په لټه کې شوم.

زه هر سړي ته دا نصيحت کوم، چې د مال راټولو لوبه پرېږدي او له دغه کاره له واره لاس واخلي او چې څه يې کړي وي، له هغې گټه واخلي او د ټولني د خدمت لپاره خپلې متې راوغاړي، ځکه چې د مال راټولونکي له ډېر مال څخه خپله لږه گټه پورته کوي او نور هر څه يې وارثانو ته پاتې وي.

رڼا

ځان پر دې بڼه پوه او ډاډمن کړه، چې هر کار اسان دی او هيڅ کار درته ناشونی نه دی!

خلا

يُنَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَىٰ اِبْرَاهِيمَ ۝

ژباړه:

ای اوره! پر ابراهيم ﷺ يخ او سلامتيا وگرځه!

پنځمه مرغله:

وزگارتيا بدگنې رازپېروي

ما کُل ما يتمنى المرء يدركه - تجري الرياح بما لا تشتهي السفن
ژباړه:

د انسان ټول ارمانونه نه پوره کېږي، ځکه چې هواگانې د بېړۍ وان په خوښه نه چلېږي.

د وزگارتيا په غېږ کې په زرگونو رذالتونه رازپېږي، که محنت او خواري د ژونديو صفت وگڼل شي؛ نو وزگار خلک په مړو حساب دي، د دنيا دا ژوند د يوه وروستني لوی ژوند لپاره د کروندې په څېر دی، وزگار خلک بايد بيا بې پيسو او بې فصله راپاخول شي او له هلاکت او تاوان پرته هيڅ شی ورسره نه وي.

نبي ﷺ د زرگونو خلکو غفلت او بې پروايۍ ته اشاره کړې، چې دوی ته د روغتيا او وخت نعمتونه ورکړل شوي نبي ﷺ فرمايلي دي «دوه داسې نعمتونه دي، چې ډېر خلک پکې تاوانيان دي، يوه روغتيا او بله وزگارتيا». هو! ډېر داسې روغ بدن والا خلک شته، چې په دې ژوند کې له کوم اميد او مشغولتيا پرته پرېشانه وي او داسې پيغام هم ورسره نه وي، چې دا يې په ژوند کې د کاميابولو لپاره هڅه وکړي، ايا خلک د دې لپاره پيدا شوي؟ نه!

الله تعالى فرمايلي دي:

أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ ﴿١٣٣﴾ فَتَعَلَىٰ اللَّهُ الْمَلِكُ
الْحَقُّ

ژباړه:

ايا تاسې گومان کوئ، چې موږ بېکاره پيدا کړي ياستئ او موږ ته به نه راستنېږئ، الله تعالى چې په حق بادشاه دی اوچت دی.

ژوند د يوه حق لپاره پيدا شوی دی؛ نو پر ځمکه، اسمان، انسان او پر هغه
شه چې د ځمکې او اسمان ترمنځ دي، پرې لازم ده، چې دغه حق وپېژني او د
همدې برابر ژوند سر ته ورسوي.

که يو انسان د شهوتونو په بېړۍ کې سپور شي او د هغې په پوره کولو کې له
هر څه نه بې پروا شي؛ نو دغسې انسان د ځان لپاره په اوسني او راتلونکي
وخت کې ډېر بد ځای تيار کړي.

رڼا

د تل لپاره په خيال کې د کاميابۍ انځور کېنوه او په ذهن کې يې کلک کړه!

خلا

وَيَزُوقُهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ

ژباړه:

الله ﷻ ورته له داسې ځايه رزق ورکوي، چې د ده گومان هم نه وي.

شپږمه مرغلره:

له غوسې، شور او ستړیا نه خوندي کور

والفتی الحازم اللیبب إذا ما - خانه الصبر لم یخنه العزاء
ژباړه:

له هوښیار او عقلمن ځوان سره، که صبر خیانت وکړي؛ نو کلکوالی ورسره
خیانت نه کوي.

خپل پلار ته یې د ژړا په حال کې وویل: «ای پلاره! زما او د مېړه ترمنځ بېگانه
څه شخړه رامنځته شوه؛ نو زما د یوې خبرې له امله غوسه شو، چې کله زه د
هغه پر غوسه پوه شوم؛ نو پر خپلو کړو پېښمانه شوم او هغه ته مې عذر
وړاندې کړ؛ خو هغه زما عذر ونه مانه او مخ یې راڅخه واړاوه؛ نو زه یې تر
هغې تر خوا تاوېدم راتاوېدم، چې ویې خندل او له ما خوشحاله شو؛ خو زه بیا
هم له خپل رب نه وپرېدم، هسې نه، چې ما په هغه وخت راونه نیسې، چې
د مېړه د خپگان پر مهال مې د هغه وینه پکې سپڅلې ده؛ نو پلار یې ورته
ووویل، چې ای لورې! که ته د مېړه تر خوشحالولو مخکې مړه وای؛ نو زه به
هم له تا خوشحاله نه وای، ته نه پوهېږې، چې له کومې بڼې څخه مېړه
خپه وي؛ نو په قرآن، تورات، انجیل او زبور کې پرې لعنت ویل شوی او د
مرگ چپې پرې سختېږي، قبر پرې تنگېږي او د هغې بڼې لپاره خوشحالي
ده، چې خاوند ترې خوشحاله وي.

نېکمرغه بڼه تل په دې هڅه کې وي، چې د خپل مېړه خوښه وي او داسې
کار ترې ونشي، چې د دې او د مېړه ترمنځ ژوند پرې داغجن کړي.
یوه سړي خپلې بڼې ته د نصیحت پر مهال داسې وویل:

خذي العفو مني تستديمي مودتي - ولا تنطقي في سورتی حين أغضب

ولا تنقربني نقرک الدف مرة - فإنک لا تدرین کیف المغیب

ولا تُکثري الشکوی فتذهب بالهوی - ویأبأک قلبي والقلوب تقلب

فإني رأيت الحبَّ في القلب والأذى - إذا اجتماعا لم يلبث الحبُّ يذهبُ

ژباړه:

له ما نه بښنه وغواړه، چې دوستي مو تل پاتې شي او چې زه غوسه شم؛ نو ته خبرې مه کوه! او ما د چمبې په خپر مه ډنگوه، ځکه ته نه پوهېږي، چې پټ څه شی دي.

ډېرې گيلې مه کوه! هسې نه چې مينه مې درسره ختمه شي او زما زړه له تا انکار وکړي، ځکه زړه او بښتونکی راوښتونکی شی دی او ما وليدل، چې کله محبت او تکليف دواړه په يوه زړه کې راټول شي؛ نو محبت ترې کډه کوي.

رڼا

د کمزورتيا انځور پرېږده او له ذهنه يې وباسه!

خُلا

لا امان لمن لا ايمان لها.

ژباړه:

د هغه چا لپاره امن نشته، چې ايمان پکې نه وي.

اوومه مرغلره:

پاکلمني او حيا د بڼايسته وو بڼکلا ډېروي

ولما قسا قلبي وضافت مذاهبي - جعلتُ الرجا مني لعفوك سلماً
ژباړه:

کله چې مې زړه کلک او لارې مې تنگې شوې؛ نو خپل اميد مې ستا بڼې ته
زینه کړ.

تاسې د ام سلمې ؓ دغه حديث اورېدلی دی، چې کله يې له نبی ﷺ څخه دغه
کلمات واورېدل ((چا چې خپله جامه د تکبر له امله بڼکته کړه؛ نو الله ﷻ به
ورته د قيامت پر ورځ ونه گوري؛ نو ام سلمې عرض وکړ، چې دا بڼڅې به له
خپلو لمنو سره څه کوي؟ نبی ﷺ ورته وويل: يوه لوېشت دې يې بڼکته کړي،
ام سلمې بيا عرض وکړ، چې په دې سره به يې پښې بڼکارې؟ نبی ﷺ ورته
و فرمايل، چې يو گز دې يې بڼکته کړي او له دې څخه ډېر دې يې نه بڼکته
کوي)).

ای د مؤمنانو مورې الله ﷻ دې ډېر خیر درکړي!! ای ام سلمې ؓ الله دې ډېر
خیر درکړي! ام سلمه متکبره او د ناز خاونده نه وه؛ خو د مسلمانانو بڼڅې
حیانا کې، پاک لمنې او پتمنې وي، نه غواړي چې پښې يې بڼکاره شي او جامې
يې لمن دارې وي په ځان پسې يې پر ځمکه راکاږي؛ خو زمور د اوسني پېر
بڼڅې (إِلَّا مَنْ رَجِمَ رَبُّكَ) خپلې لمنې له لمدېدو او خاورو نه د ساتلو په موخه
تر خپله وسه پورته راکاږي او پر دې سربېره، که وس يې وشي؛ نو د کافرو
او زناکارو بڼڅو د تابعداری له امله يې وباسي هم او د بریندېدو او بې حیا کېدو
لپاره (ولاحول ولاقوة الا بالله)، په زرگونو لارې چارې گوري او په سړيو کې
هم د سړیتوب فقط نوم پاتې دی، د دوی خوا ته ورځي او هيڅ باک يې نه
گڼي، حیا لاره:

يعيش المرء ما استحيا بخير - ويبقى العود ما بقي اللحاء

فلا والله ما في العيش خيرٌ - ولا الدنيا إذا ذهب الحياءُ
ژباړه:

کله چې په سړي کې حيا وي، ژوند به يې له خيره ډک وي او لرغی تر هغې پاتې کېږي، چې پوستکي پرې وي، پر ژوند غرور نه دی پکار، قسم پر الله ﷻ، چې په ژوند او دنيا کې له حيا پرته هيڅ خیر نشته.

رڼا

راحة الجسم في قلة الطعام .. وراحة النفس في قلة الآثام ..
وراحة القلب في قلة الاهتمام .. وراحة اللسان في قلة الكلام.
ژباړه:

د بدن روغتيا په لږو خوړو کې ده او د روح روغتيا د ګناهونو په کم والي کې ده او د زړه روغتيا د غمونو په کموالي کې ده او د ژبې روغتيا د خبرو په کموالي کې ده.

خلا

صبرناک، بڼه کارونه لاسته راوړي.

کله الله ﷻ پټ شيان هم رابڼکاره کوي

يا ربَّ اول شيءٍ قاله خلدي - أني ذكرتك في سري وإعلاني
ثبارة:

ای ربه تر ټولو لومړی شی، چې زما زړه یې وایي هغه دا دی، چې زه دې
ښکاره او پټ یادوم.

تر شلن کلن بېلتانه وروسته الله تعالی مقرره کړه، چې مور له خپلې (۲۵)
پنڅه ویشته کلنې پېغلې لور سره (په یوه همداسې نا اشنا کیسه کې) مخ
کړي.

مور یې د خپل مخکني مېړه تر جدا والي وروسته له بل مېړه سره نکاح وکړه،
په داسې حال کې، چې لور یې درې کلنه وه... د مور او لور تر منځ یو اوږد
بېلتون رامنځته شو... کلونه پس تر ډېرې پلټنې وروسته د اوږي په یوه
ښکلې ورځ د سوده په غرونو کې یې د دغه ښځې هماغه ورکه لور د چکر
لپاره سپل ځای ته راوتې وه، ناڅاپه له یوې سردارې سره مخ شوه، په
مشغولتیا سره بوختې شوې، قدرت ته گوره، چې مور او لور سره مخامخ
ولاړې دي؛ خو سره نه پېژني، په دې جریان کې ناڅاپه یې مور د لور په
پرسېدلې گوته سترگې ولگېدې، چې دا یې د لور بېلوونکې نښه وه، مور یې
دغه پېغله وپوښتله، چې لورې مور دې شته که نه؟ نو هغې پېغلې ورته د
خپل ژوند پوره کیسه وکړه، د نجلۍ د کیسې په اورېدو ښڅه پوه شوه، چې
دا هماغه له شلو کالو راهیسې ورکه لور ده، چې نن الله ﷻ راسره په ناڅاپي
ډول په دې سپل ځای کې مخ کړه، مور یې همداسې په غېږ کې راوښوله او
په ښکلولو یې سر شوه.

رڼا

نېکمرغي هله تر لاسه کېدای شي، چې انسان په خپل تېر او راتلونکي فکر
وکړي

نهمه مرغله:

يوه داسې کلمه ده، چې ځای او وخت ډکوي

يا منْ اِلَيْهِ الْمَشْتَكِي وَالْمَفْرَعُ - اَنْتَ الْمَعْدُّ لِكُلِّ مَا يُتَوَقَّعُ

ژباړه:

ای هغه ذاته! چې د فریاد او گیلې ځای یې او ته د هر هغه شي وعده کوي، چې امید یې کېږي.

موسی ﷺ فرمایلي وو: «ای الله! داسې یوه دعا راته وښییه! چې تا پرې راغواړم او جرگه در سره پرې کوم»، الله تعالی ورته وفرمایل: «ای موسی! (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ) وایه!»

موسی ﷺ وویل: دا خو ټول خلک وایي، الله تعالی ورته وفرمایل، که دا اووه اسمانونه او ځمکې د تلې په یوه چاپړي کې کېښودل شي او دا کلمه په بل کې؛ نو (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ) کلمه به پرې درنه شي».

د (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ) پر قېدونکي رڼاگانې او شغلې د گناهونو ورېځ له منځه وړي، د (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ) کلمې ویونکي له ډېرې رڼا څخه برخمن دي، چې یوازې الله تعالی پرې پوهېږي.

دغه رڼا د ځینو خلکو په زړونو کې د لمر په څېر روښانه وي، د چا په زړه کې د پر قېدونکي ستوري په څېر وي، د ځینو په زړونو کې د یوې سترې شغلې په ځلانده څېر وي او د ځینو په زړونو کې د تېزې ډیوې په څېر وي او په زړونو کې بېخي تته وي.

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

د چا په زړه کې چې د دغې کلمې رڼا څومره ډېره ؛ نو په هماغه کچه د انسان په ذهن کې شبهي او شهوتونه سپڅلي.

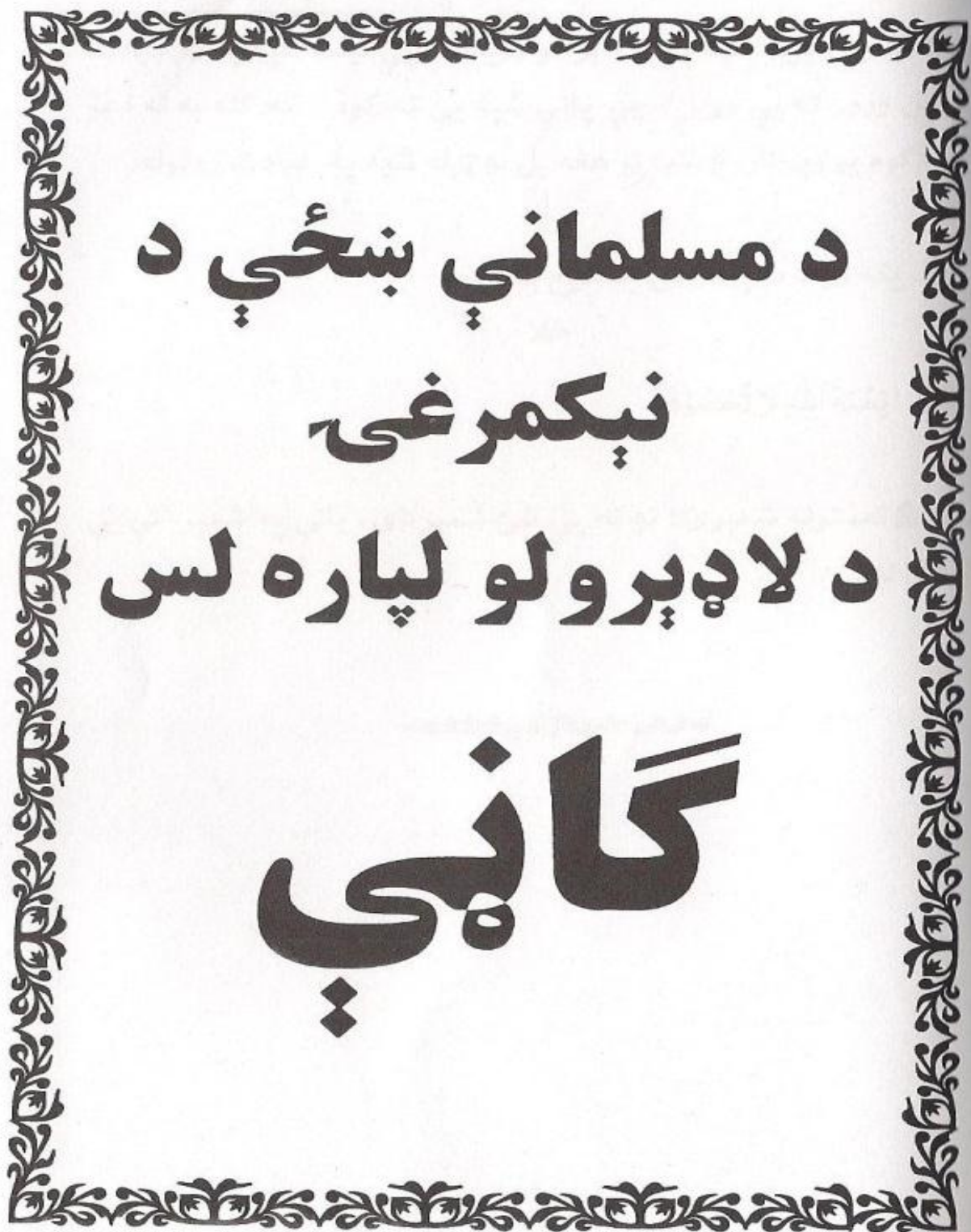
رڼا

د مؤمن نېکمرغي د الله ﷻ په مینه کې ده او د الله ﷻ لپاره مینه داسې نېکمرغي ده، چې تر هر شي ډېره ژوره ده، چې په خوند یې رښتینې مؤمنان پوهېږي او هغوی د دغې خوند په مقابل کې بل هیڅ شی نه قبلوي.

خلا

بڼڅه تر ټولو خزانو ډېره لوړ بیه او تر ټولو شتمنیو ستره شتمنی ده.

د مسلمانې بنحې د

نېکمرغی

د لادېرولو لپاره لس

گانې

لسمه مرغلره:

جنت ته لېوال زړونه

اسعدي بالحياة قبل الممات - واقظفي الزهر قبل ریح الشتات
ژباړه:

تر مرګ مخکې په ژوند نېکمرغه شه او د خزان له بادونو څخه مخکې گلان
راوشکوه.

تاسې د صالح بن حبيي د بڼڅې هغه کيسه اورېدلې ده؟ چې په ځوانه ځوانۍ
کونډه شوه او دوه غېرې ماشومان ورته پاتې شو، کله چې دغه يتيمان بچي
يې پر بڼه او بد پوه شول؛ نو دغې کونډې مور يې تر هر څه له منځه ورته د
الله ﷻ عبادت او د شپې تهجد وروښوول او ورته يې وويل، چې بچيو بڼه به دا
وي، چې زموږ په کور کې د شپې هيڅ يوه شپبه هم د الله ﷻ له ذکر پرته
تېره، يانې موږ بايد ټوله شپه د الله ﷻ په ياد روڼه کړو، بچيو يې ورسره
ومنله؛ نو مور يې شپه پر درېو برخو ووېشله او بچيو ته يې وويل، پلانکيه!
چې د شپې په لومړۍ برخه کې به ته عبادت کوئ او په دويمه برخه کې به
دې دغه بل ورور عبادت کوي او وروستۍ برخه به زه د الله ﷻ په عبادت
روڼوم، ځکه چې د سهار لمانځه ته مو راپاڅوم.

زامنو يې ورسره په ورين تندي دغه خبره ومنله او عبادت يې ملا وتړله؛ خو
کله چې يې مور مړه شوه؛ نو زامنو يې بيا هم د شپې هغه عبادت پرې نه
ښود. ځکه چې په زړونو کې يې د عبادت مينې ځای نيولی و او تر هرڅه
ورته هماغه شپې خوندي بڼکارېدې، چې دوی پکې د شپې عبادت کاوه،
همدا لامل و، چې د مور تر مړينې وروسته يې په خپلو کې سره سلا وکړه،
چې مور؛ خو مړه شوه، چې د شپې درېيمه برخه به يې راسره په عبادت

د نړۍ نېکمرغه بڼه

رونوله: نو اوس باید شپه په دوو برخو وویشو، چې نیمه شپه به زه عبادت کوم او بل ورور ته یې وویل، چې پاتې شپه یې ته کوه... که کله به له دغو ډاډو نه کوم یو ډېر ناروغ شو؛ نو هغه بل به ټوله شپه په عبادت روڼوله..

رڼا

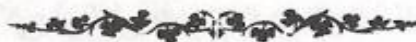
په بڼه طریقه ژوند د نېکمرغۍ صحیح بلنه ده.

ځلا

وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا

ژباړه:

که د الله ﷻ نعمتونه شمېرئ؛ نو نه یې شی شمېرلای، یانې په شمېر کې یې رابندولای نه شی.

لومړۍ، گوتمه:

د تقدیر په بنو او بدو ایمان لړل

کنز القناعة لا یخشی علیه ولا - یحتاج فیہ إلى الحراس والدول
ژباړه:

قناعت یوه داسې خزانه ده، چې نه یې د غلا کېدو ویره وي او نه ساتونکي ته
خه اړتیا لري.
الله تعالی فرمایي:

مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي أَنْفُسِكُمْ إِلَّا فِي كِتَابٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَبْرَأَهَا
إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ۝ لَكِنَّا نَأْسُو عَلَى مَا فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوا بِمَا آتَاكُمْ ۗ وَاللَّهُ
لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ۝
ژباړه:

هغه چې په ځمکه او ستاسې په نفسونو کې کوم مصیبت رسېږي؛ نو له واقع
کېدو دمخه په یو کتاب کې لیکل شوي دي او دا کار پر الله تعالی اسان دی،
دې لپاره، چې تاسې پر هغه شي خپه نه شئ، چې له لاسه مو ورکړ او پر هغه
شي تکبر ونه کړئ، چې الله تعالی درکړی دی او الله تعالی متکبران او فخر
کوونکي نه خوښوي.
په بل ځای کې فرمایي:

وَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ ۖ وَعَسَى أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَكُمْ ۗ
اللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ۝
ژباړه:

کېدای شي تاسې یو شی بد بولئ او هغه تاسې لره غوره وي او کېدای شي، چې
تاسې یو شی خوښوئ او هغه تاسې لره بد وي، الله ﷻ پوهېږي او تاسې نه
پوهېږئ.

د نړۍ نېکمرغه بڼځه

د مصیبتونو پر مهال پر تقدیر ایمان زړونه ډاډمنوي، په ځانگړې توگه هله چې انسان پر دې خبره پوره باور وکړي، چې الله تعالی پر بنده گانو ډېر مهربان دی، د دوی لپاره اساني غواړي او الله حکیم او خبرېدونکی دی، په آخرت کې ورته اجر ذخیره کوي، صبر کوونکیو ته بهې حسابو اجر ورکوي، کله چې انسان په دې کې فکر وکړي او عمل پرې وکړي؛ نو د مصیبت غم او درد یې په خوشحالی او نېکمرغۍ بدلېږي؛ خو هر کس د دې وس نه لري، که غواړي چې له غمونو او مصیبتونو نه خلاصی ومومي او د روح پېټی مو سپک شي؛ نو په لاندینیو لارو چارو کې فکر وکړي

که له کوم مصیبت سره مخ شي؛ نو داسې فکر وکړه، چې له بدو بدتر شته د هغه چا په حال فکر وکړه، چې ستا له مصیبت څخه یې مصیبت لوی او سخت وي.

په شته نعمت شکر وکړه او هغو خلکو ته فکر وکړه، چې له دغه نعمت څخه هم بهې برخې دي.

هغه زړورتیا ته غاړه مه ږده، چې مصیبت ورسره مل وي.

فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ۖ إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ۗ

ژباړه:

نو حقیقت دا دی، چې له سختۍ سره اساني مله وي، بېشکه له سختۍ سره اساني مله وي.

رڼا

لور و ته د نېکمرغۍ تر ټولو چټک استازی د زړه له تله موسکا ده.

ځلا

لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ اللَّهِ كَاشِفَةٌ ۗ

ژباړه:

له الله پرته څوک د هغه ایسته کوونکی نشته.

دويمه والی:

منځۍ چارې، غوره چارې

ولكل حالٍ مُعَقَّبٌ ولربما - أَجلى لك المكروه عما يَحْمَدُ
ژباړه:

ډېر ځل يو پايله وي؛ خو ډېر ځل تاته يو ناخوښ شی، خوښ ښکاره کړي
مصطفی محمود ويلي دي:

زه پر نېکمرغۍ پوهېږم، ځکه زه د منځۍ طبقې سرى يم، روغتيا او ژوند
مې منځني دي، له هر شي نه لږ برخه ده را سره ده؛ خو د دې مانا دا ده، چې
له ما سره ډېر دفع کوونکي شته او همدغه دفع کوونکى ژوند دى، زموږ په
زړونو کې دفع کوونکي د حقيقي ژوند تودوبڼه ده او د نېکمرغۍ د برابرولو
لپاره لارښود دى.

زه د دې کړنو د لوستونکيو لپاره له الله تعالى څخه غوښتنه کوم، چې الله
تعالى ورته منځنى ژوند وروبښي... او له هر شي څخه ورته لږې لږې برخې
ورکړي.. او قسم په الله ﷻ! چې دا يوه ډېره ښه دعا ده!
زما مور پر فلسفه نه پوهېده؛ خو روغ فطرت يې درلوده او کلک ستر به يې
کاوه.

رڼا

د دروغو موسکا د منافقت له انځورونو يو ځلېدلى انځور دى.

ځلا

و جعلت قرة عيني في الصلاة

ژباړه:

لمونځ زما د سترگو يخ والى دى.

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

درېمه امبل:

بدپالي غمونه رازېږوي

رُبَّ أَمْرٍ سَرَّ آخِرُهُ - بعد ما ساءت أوائلُهُ

ژباړه:

کله نا کله د يوه کار پيل سخت او غمجنوونکی وي؛ خو پای يې، بيا ډېره په زړه پورې او خوشحالوونکې وي. يو ملگری د بل ملگری پر مزاج او اخلاقو اغېز کوي، که يو ملگری د نرمو اخلاقو خاوند وي، خوره تنډه او خوشحال طبعه وي، له ژوند څخه نېکې هېلي لري؛ نو دغه خويونه يې پر ملگری هم اثر کوي، يانې هغه هم ترې دغه ښه خويونه راخپلوي؛ خو که دغه ملگری تريو مخی، بدبخته، بدغونۍ، زړه تنگی او بدپال وي؛ نو د ناوړه مزاج میکروب (جراثيم) يې ملگری هم اغېزمنوي او دغه بد او ناوړه خويونه کرار په کرار يې په ملگری کې هم ور سره راټوکېږي.

که څه هم ملگری يوازې په انسانانو پورې تړلې نه ده، بلکې کتاب، تلویزیون، راډيو او داسې نور هم د ملگری وړ دي او پورتنۍ دواړه طبقې په دې شيانو کې هم شته، چې ښه يې ښه او بد يې پر انسان بد اغېز کوي، يانې که ښه کتاب او ښه خپرونه چا اورېده؛ نو ښه اغېز به پرې کوي او که چا بده خپرونه او ناوړه کتاب مطالعه کاوه؛ نو طبعاً به پرې بد اثر کوي.

رڼا

نېکمرغي ستاسې په مخکې ده، په علم، نېک عمل او ښو اخلاقو يې وپلټئ!
او په منڅلارۍ کې نېکمرغي نغښتې.

څلا

فَأَنْزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ

ژباړه:

پر تاسې يې سکينه (ارام) راولېږه.

څلورمه پېژوان:

له کينې، غوسې او خپگان څخه ځان وساته:

ومن يتهيَّب صعود الجبال - يعيش ابد الدهر بين الحفر

ژباړه:

څوک چې د غرونو سرته له ختلو وپېرېږي؛ نو هغه تل په ژورو کندو کې پاتې وي.

يو کس وايي:

تر دېرش کلنۍ پورې زه ډېر توند خوږه او غوسه ناک وم، تل به له خلکو سره په لانجه وم، له نښتو او لانجو نه به مې خوند اخيسته، ځکه ما خپله نېکمرغي نه پېژنده؛ نو له نېکمرغۍ به مې ګټه څه اخيستی وای؛ خو دا چې اوس زه شپېته کلن يم «چې د شپېتو شي، د ويشتو شي» نو پر دې پوه شوم، چې هغه وخت زه څومره نېکمرغه وم، ځکه چې زلمی وم، لاس، پښو، غوږونو او سترګو مې ښه کار کاوه؛ خو بيا مې هم له هغه زلميتوبه هيڅ ګټه پورته نه کړه، ټوله ځواني خوشې په خوشې رانه تېره شوه او فقط يادونه او افسوس يې راته پاتې دي؛ خو هغه د پښتو متل چې «چې وروستی فکر لومړی وای»، که زه هغه وخت پوهېدلای؛ نو ډېر په زړه پورې ژوند به مې کړی وای او خپل دغه ګلورين ژوند کې به مې په غوسو او خپګانونو نه ترينځولای او د خپل نېکمرغه ژوندانه نورسه غوټۍ به مې نه مړاوی کېدای؛ خو اوس چې مې د ژوند دغه مړاوي غوټۍ وينم؛ نو زه ورسره نور هم مړاوی شم.

ګرانه لوستونکيه!

ته بايد خپله نېکمرغي محسوسه کړې او د نېکمرغۍ په محسوسولولو له ژونده خوند واخلي.

رڼا

بڼڅه له کور نه جنت جوړولای شي، لکه چې دوزخ کولای يې شي.

جنگونه، له بې ځايه خبرو را ولاړېږي!

ألم ترأني كلما زرت دارها - وجدتُ بها طيباً وإن لم تطيب
ژباړه:

ته نه پوهېږې زه چې کله هم د هغې د کور ملاقات کوم؛ نو خوشبويي ترې مومم، که څه هم خوشبويه نه وي.

د غم وړ خبره دا ده، چې ډېر بېکاره شيان د زرگونو خلکو پر زړونو منگولې بڼڅې کړې دي، د خلکو کورونه يې تنگ کړي دي او زړې دوستانې يې ورړنگې کړې دي او په دې دنيا کې يې خوابدي او حيران کړل.

(دیل کارنيگي) پر دې لاملونو رڼا اچوي وايي: «د بڼڅپتوب او مېړه توب په ژوند کې ډېرې داسې وړې خبرې شته، چې د مېړونو او بڼڅو عقلونه له منځه وړي او د زړه د نيمايي دردونو لامل کېږي».

جوزيف ساباث، چې د شيکاگو له قاضيانو څخه دی هم د همدغې خبرې په ملاتړ کې په خپله هغه وينا کې په ډاگه دا خبره وروسته تر هغې کړې، چې د طلاقو په څلورېنست زره پېښو کې يې په دې خبره پرېکړه کړې ده او بڼڅو ته يې ويلي دي، چې: «تل د بڼڅې او مېړه د ژوند د خرابېدو او بدبختۍ تر شا ډېر کوچني او بېکاره لاملونه وي».

فرانک هوجان، چې په نيو يارک کې نائيب عالم دی وايي: «جنایي محکمو ته نيمايي داسې قضيې راځي، چې په د ډېرو وړو لاملونو له امله منځته راغلې وي، لکه د کورنۍ د غړيو ترمنځ، د يوه کار د سپکولو له امله، د يوې زخمي کوونکې خبرې له امله او يا د يوې نا اشنا اشارې له امله شخړه.

زموږ ډېر لږ خلک سخت طبيعته دي؛ خو زموږ ذات، لويۍ او عزت ته د

څير شويو ضربو د پرلپسې والي له امله نيمايي هغه ستونزې راځي، چې نړۍ ورسره مخ کېږي.

رڼا

تر ټولو هغه لوی نعمت، چې پاملرنه يې پکار ده، دا دی، چې د انسان نفس له خيره ډک او د انسان حال پرې بختور شي.

ځلا

اِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ

ژباړه:

کله چې تاسې الله ﷻ ته فریادونه کول؛ نو درله قبول يې کړل.

د ژبې ساتنه

إِن أَلَمْتُ مَلَمَةً بِي فَإِنِّي - فِي الْمَلَمَاتِ صَخْرَةٌ صَمَاءُ

ژباړه:

که یو مصیبت راځي؛ نو څه ورته لکه د کاهي کلک یم.

تاریخپوهان داسې لیکي، چې د یزید بن معاویه زوی خالد یوه ورځ د عبدالله بن زبیر په اړه لگیا شو، ویل یې چې دا بخیل دی، په دغه ځای کې د عبدالله خور رمله بنت الزبیر، چې د خالد بڼڅه وه ناسته وه؛ نو دې سر بڼکته کړ او بېخې یوه خبره یې هم ونکړه، خالد ورته وویل: ولې خبرې نه کوې؟ زما پر دې خبرو خوښه شوې او که ځواب راکول نه خوښوې؟ هغې ورته وویل: دغه یوه خبره هم نشته، بلکې خبره دا ده، چې بڼڅه د سړیو تر منځ په خبرو کې د نتوتو لپاره پیدا نه ده، موږ بڼڅې؛ خو د کشمالو په شپږ یو، چې خلک مو بوی کړي او ځان ته مو نږدې کړي، زموږ ستاسې په خبرو کې څه کار نشته؛ خالد، چې د دې بڼڅې هوښیارتیا ولیده؛ نو ډېر خوښ شو او د سترگو ترمنځ یې بڼکل کړه.

نبي ﷺ د بڼڅې او مېړه ترمنځ د رازونو له خورولو څخه سخته منع کړې ده. امام احمد بن حنبل له اسماء بنت یزید ﷺ څخه نقل کوي وايي، چې زه د نبي ﷺ په خوا کې ناسته وم او نورې بڼڅې او سړي هم ناست وو؛ نو نبي ﷺ وفرمایل: «کېدای شي ځینې سړي د خپلو بڼڅو او ځینې بڼڅې د خپلو مېړونو د کورني حالاتو کیسې کوي؟ نو صحابه وو خپل سر و نه بڼکته کړل او ځواب یې ورنکړ؛ نو نبي ﷺ وویل: پر الله ﷻ مې دې قسم وي، چې بڼڅې هم دا کار کوي او سړي هم دا کار کوي؛ نو بیا یې وویل: دا کار مه کوئ، ځکه د

دې کار داسې مثال دی، لکه چې یو شیطان له بلې شیطانې سره په لاره کې ملاو شي او ټول خلک ورته گوري».

حینو مفسرینو د دغه آیت (فَالصُّلْحُ قَنْتُ حَفِظْتُ لِلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللَّهُ) په تفسیر کې فرمایلي دي: چې د دې آیت مانا دا ده، چې نېکانې بڼڅې هغه دي، چې د دې او مېړه ترمنځ د جنسي اړیکو پر مهال څه تېرېږي هغه پټ ساتي.

رڼا

د خپلو ستر تیاوو په بدل کې د الله تعالی نعمتونه وشمېره!

خلا

ژوند لنډ دی؛ نو په غمونو یې لا پسې مه لنډوه!

د نړۍ نېکمرغه بڼه

اوومه ټيکه:

له اندېښنو سره په لمانځه ډغره ووهه!

تعاضمني ذنبي فلما قرنته - بعفوك ربي كان عفوك أعظما
ژباړه:

ما ته خپله گناه ډېره لويه ښکاره شوه؛ خو کله چې مې ستا له بښنې سره وکتله؛ نو ستا بښنه ډېره لويه وه.

پخوانۍ مسلمانانې ښځې پر دې پوهېدلې وې، چې لمونځ د الله ﷻ او بنده ترمنځ د ملاقات وسيله ده او پر دې هم پوه وې، چې په لمانځه کې خشوع کوونکي پوره کامياب دي «قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ۝ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خِشْعُونَ ۝» بېشکه هغه مؤمنان کامياب شول، چې په خپلو لمونځونو کې خشوع کوي؛ نو هغوی به د شپې په ډېرې عاجزۍ او خشوع ودرېدې، ځکه هغوی ته يې قدر او ارزښت معلوم و، چې دا د آخرت لپاره غوره توبښه ده او خلکو ته د د عوت رسولو لپاره تر ټولو ښه لامل لمونځ دی، ځکه لمونځ، لمونځ کوونکي ته داسې يو قوت وربښي، چې په هغې سره د سختيو مقابله کولای شي او دغه مسلمانې ښځې پر دې هم پوهېدې، چې د شپې په عبادت سره انسان الله ﷻ ته ډېر نږدې کېږي، ځکه الله تعالی د بلندويانو سردار رسول الله ﷺ ته فرمايلې دي:

وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ نَافِلَةً لَّكَ ۚ عَسَىٰ أَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَّحْمُودًا ۝
ژباړه:

د شپې تهجد کوه! دا به ستا لپاره زياتی عبادت وي، نږدې ده، چې الله ﷻ دې ستايلی شوي حای ته ورسوي.

او الله تعالی د تهجد کوونکیو په ستاينه کې فرمايي:

كَانُوا قَلِيلًا مِّنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ ۝

ژباړه:

دوی به په شپو کې ډېر لږ خوب کاوه.

انس ﷺ وايي چې نبي ﷺ يو ځل جومات ته ننوت؛ نو د جومات د دوه ستونو ترمنځ يې يوه تړل شوې رسۍ وليده، ويې فرمايل: «دا رسۍ دلته څه کوي؟» صحابه وو ورته وويل دا خو د زينب ﷺ رسۍ ده، چې کله په عبادت کولو سترې شي؛ نو په دې پورې ځان څوړندوي؛ نو نبي ﷺ وفرمايل: «دا پرانيزي، ترڅو چې څوک دمه وي لمونځ دې کوي او چې کله سترې شي؛ نو ويده دې شي»

مؤمنانو بڼڅو به پر خپلو ځانونو د الله تعالی د رضا حاصلولو لپاره سخته راوسته؛ خو نبي ﷺ ورته امر کړی، چې پر ځان تر خپلې وسې تکليف راولي او غوره عبادت هماغه دی، چې تل وي که څه هم لږ وي؛ خو د اوسني پېر بڼڅو خپل ټول وختونه شپه او ورځ په دنيوي چارو بوخت کړي دي، ان تر دې چې په شپه کې يې شيطان دوه رکعته لمانځه ته هم نه پرېږدي. تر ټولو غوره کارونه منځني دي او «زياتي کوونکي هلاک دي»، دا خبره نبي ﷺ درې ځل کړې ده.

رڼا

پر الله ﷻ باور وکړه، که ته ريښتيني وي؛ نو سبا ورځې ته خوشحاله شه.

ځلا

صبر د پراخۍ کلي ده.

اتمہ پانزېب:

د بريالۍ بڼڅې خواخوږۍ

يا رب حمد ليس غيرك يُحمدُ - يا من له كل الخلائق تصمدُ
ژباړه:

ای ربه! تا لره ستاینې دي له تا پرته څوک نه ستایل کېږي، ای هغه ذاته!
چې ټول مخلوق درته اړتیا لري.

د اوسني وخت یوې مور خپلې لور ته په لاندینو ټکو نصیحت کړې:

ای لورې! ستا یوه نوي ژوند ته مخه ده او هغه داسې ژوند دی، چې ستا
مور وپلار او وروڼه پکې هیڅ ځای نه لري، ته به په دغه نوي ژوند کې فقط له
خپل مېړه سره ملګرې یې او هغه نه غواړي، چې په دغه ژوند کې له هغه
پرته له تا سره بل څوک شریک شي، هغه که ستا له غوښې او وینې څخه هم
ولې نه وي.

ته باید په خپل دغه نوي ژوند کې د خپل مېړه لپاره بڼڅه او مور دواړه شه او
خپل مېړه ته دومره مینه ورکړه، چې بس هم ته یې هر څه شي، او په دې لړ
کې دا خبره له یاده مه باسه، چې هر سړی یو لوی ماشوم دی، پر یوه وږه
خوږه خبره هم خوشحالیږي او بل دا کوښښ کوه، چې کله دې هم مېړه ته دا
خبره ورمحسوسه نه کړې چې ما ستا په خاطر مور وپلار پرېښي دي، ځکه
هغه هم ستا له امله خپل مور وپلار او خپله کورنۍ پرېښي ده؛ خو ستا او د
هغه ترمنځ توپیر یوازې د سړي او بڼڅې توپیر دی، بڼڅه تل خپلې کورنۍ
او هغه کور ته ډېر ارزښت ورکوي، چې پکې پیدا شوې، لویه شوې وي؛ خو
د بڼڅې لپاره له دې ژوند نه رغون نشته، هر وروڼه به ودېږي؛ نو باید ځان له
دغه ژوند سره عادت کړي او له هغه سړي خوږونه زده کړي، چې هم یې
مېړه او هم یې د بچيو پلار دی...

لورې دغه ستا نوې دنیا ده.

ای لورې! دا ستا اوسنی او راتلونکی حال دی، او دا ستا هغه کورنۍ ده، چې ته او مېړه دواړه به یې په ګډه سره جوړوئ، زه دا هم درته نه وایم، چې ته بېخي خپل مورویلاړ، وروڼه او خویندې هېرې کړه، ځکه چې دوی هم تا نه هېروې، مور به د خپل زړه ټوټه څنګه هېره کړي؟! خو زه له تا دا غواړم، چې له خپل مېړه سره مینه وکړه له هغه سره ښه ژوند تېر کړه او له هغه سره په ژوند تېرولو کې بختوره شه!

رڼا

له اسیه بي بي نه صبر، له خدیجې بي بي نه وفا، له عائشې بي بي نه ریښتینولي او له فاطمې بي بي نه ثبات او کلکوالی زده کړه!

ځلا

لَمْ يَظْمِئْهُمْ اِنَّسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ

ژباړه:

له دې جنتیانو مخکې پېریانو او انسانانو پرې لاسونه نه دي لګولي.

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

نهمه غاړه کی:

څوک که له الله ﷻ سره اشنا نشو؛ نو هغه له هېچا سره نه اشنا کېږي

هي الأيام والغیر - وأمر الله ينتظر

ژباړه:

دغه ورځې او لږ شان د گټې شيان دي او د الله تعالی د امر انتظار کېدای شي. الله تعالی د مؤمن ملگری دی او له عبادت کوونکي سره مینه کوي، چا که له الله تعالی سره اشنایي پیدا کړه؛ نو ایله به له ژوند سره اشنا شي او په شتو شيانو به نېکمرغه شي، له ورځو به خوند واخلي، زړه به یې ډاډمن وي، ځیگر به یې روښانه وي، سینه به یې پراخه وي د الله تعالی د محبت کرښې به یې پر زړه رابنکل شوې وي او د الله تعالی صفات به یې په زړه کې ځای پر ځای شوي وي، د الله تعالی بڼایسته نومونه به یې تر سترگو کېږي؛ نو د هغه نومونه به یادوي او د هغه په صفتونو کې به فکر کوي، په زړه کې به الرحمن، الرحيم، الحميد، الحليم، اللطيف، المحسن، الودود، الکریم، العظیم... راولي نو له باري څخه به یې اشنایي پیدا کېږي او له عظیم څخه به یې محبت پیدا کېږي او له علیم څخه به یې نږدېکت پیدا کېږي.

کله چې بنده پر دې پوه شي، چې الله تعالی ما ته نږدې دی؛ نو د بنده ورسره اشنایي پیدا کېږي او د هغه لور ته په مخ کولو خوښېږي او د هغه په لحاظ کولو سره یې خوښي ډېرېږي:

وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ ۖ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ

ژباړه:

کله چې ستا نه زما بندگان زما په اړه پوښتنه کوي؛ نو ورته وایه، چې زه نږدې یم او دعا کوونکي، چې کله له ما غوښتنه کوي؛ نو ورته یې ورکوم.

د مسلمانې بڼې د

نېکبختیا د ډېرولو

لپاره لس

ځانگړې

مرغلرې

له الله ﷻ سره اشنایي له یوه لامل او ستړي والي پرته لاسته نه راوړل کېږي، له الله تعالی سره اشنایي د هغه د حکمونو د منلو پایله ده، او له هغه سره د محبت نتیجه ده. څوک چې د الله تعالی اطاعت وکړي، د هغه امر ومني او له نهې یې ځان وساتي. ریښتینې محبت ورسره وکړي؛ نو له الله ﷻ سره د اشنایي خوند به بیامومي او الله ﷻ ته د نږدېکت خوږوالی به وڅکي او له الله ﷻ سره د جرگې کولو نېکبختیا به معلومه کړي.

رڼا

بنکلا بڼه اخلاق او بڼه ادب دی.

ځلا

د بڼو په اړه له ما نه بڼې خبرې یادې کړئ!

لسمه بڼګړۍ:

دوه ګمر بندونو والا دوه ژونده تېروي

والذي نفسه بغير جمال - لا يرى في الوجود شيئاً جميلاً

ژباړه:

د چا چې زړه بڼايسته نه وي؛ نو په دې شتو شيانو کې ورته هيڅ شی بڼايسته نه ښکاري.

اسماء بنت ابي بکر رضی الله عنهما د ژوند پر سختيو د صبر په کولو، د مېړه د خبرې په منلو او د هغه د خوښې د چارو په ترسره کولو کې يوه ژوندۍ بېلګه شوه.

په صحيح حديث کې د هغې دغه وينا راغلې: «تزوجني ا لزيير و ماله شيئ غير فرسه.....» ما سره زبير نکاح وکړه، په داسې حال کې، چې له يوه آس پرته يې هيڅ نه درلودل؛ نو ما به د دې آس تربيت کاوه، وائنه به مې ورته اچول، د هغه د سپرلۍ لپاره به مې د خرماوو زړي ټکول، اوبه به مې ورته راوړې، وړه به مې هم اغړل او د زبير له ځمکې نه به مې د ده د آس لپاره زړي (د مېوو تخمونه) هم راوړل، يوه ورځ نبي ﷺ او د هغه ملګريو وليدل، چې پلې راروانه وم؛ نو نبي ﷺ راوغوښتم، چې له ځان سره مې پر سپرلۍ سپره کړي؛ خو ما ته د زبير غيرت رايا د شو او حيا مې وکړه؛ نو له هغه سره سپره نه شوم، نبي ﷺ لاړ، چې کله کور ته راغلم؛ نو زبير ته مې د دې پېښې خبر ورکړ، هغه راته وويل، چې ته دا د خرما زړي راوړې دا پر ما له نبي عليه السلام سره تر سپرېدو ډېر سخت دي، اسماء وايي، دا کار ما تر هغې کاوه، چې ابو بکر ﷺ را ته خادم راولېږه؛ نو د آس خدمت به هغه کاوه او زه داسې شوم، لکه چې له مرييتوب نه يې خلاصه کړم.

تر دې صبر وروسته پايله دا وه، چې پر دې او د دې پر مېړه نعمتونه راوورېدل؛ خو بيا هم دغه اسماء ﷺ په شتمنۍ تکبر ونه کړ، بلکې ډېره

سخۍ او عزتمنه وه، د سبا لپاره به يې شی نه ذخیره کاوه، کله چې به ناروغه شوه؛ نو تر روغتیا به يې انتظار ویسته او بیا به يې خپل مریې ازاداوه او د خپلې کورنۍ غړیو او لورگانو ته به يې ویل: خرچ کوئ، صدقې کوئ او د زیات شي انتظار مه کوئ، یانې دې ته انتظار مه کوئ، چې که څه شی زموږ له اړتیا زیات شي؛ نو صدقه به يې کړو.

رڼا

د مؤمنانو ژوند ښایسته او اخرت يې خوښ دی؛ نو یوازې هم دوی بختور دي.

ځلا

وَلَا تَكُ فِي ضَيْقٍ مِّمَّا يَنْكُرُونَ ﴿٥٠﴾

ژباړه:

د دوی له مکرونو مه تنگېږه!

لومړۍ مرغلره:

څوک ډېر خوښ دوست دی؟

وما النفس إلا حيث يجعلها الفتى - فإن أطمعت تاقت وإلا تسلت
ژباړه:

نفس په کړنو کې ستا تابع دی که تمه ورکوي شوق يې پيدا کېږي او که نه؛
نو ډاډمنېږي.

تر ټولو خلکو ډېره مينه ورسره وکړه.....!

تال خپل ځانه پوښتنه کړې، چې ته له رسول الله ﷺ سره څومره مينه لرې؟
او ايا ته پوهېږي. چې دغه مينه د هغه د امر و نه منل او له منعو يې ځان ساتل
دي؟ په خپلو اړخونو کې بيا وگوره او خپل د مينې اړخونه لومړی د الله تعالی
لوري ته واړوه، او بيا يې د هغه چا لوري ته واړوه، چې الله تعالی موږ د هغه له
امله له اور څخه بچ کړي يو او کله چې په جنت کې د خپلې مرتبې لوړوالی
غواړي؛ نو د نبی ﷺ دغه وينا رايا ده کړه «المرء مع من احب» په اخرت کې
په هر کس له هغه چا سره وي، چې په دنيا کې يې ورسره مينه وه.

له نبی ﷺ سره د مينې لرلو تر ټولو لومړۍ نښه دا ده، چې څه وايي ويې کړي
او چې له څه دې منع کوي ترې بنده شي، که يو څوک وايي، چې زما له
نبی ﷺ سره مينه ده او چې نبی ﷺ ورته څه وايي هغه نه کوي او د هغه په
سنت پسې نه ځي؛ نو دا څنگه دهغه محبت کوونکی کېدای شي؟ د نبی ﷺ
سيرت راواخله ويې لوله او پام وکړه، چې د هغه بنایسته اخلاق، خوږې
څېرې، پوره سخا، له الله تعالی وېره او له دنيا بې رغبتې په څومره مرتبه کې
وه، خپل ځينې اخلاق له هغه سره د يوشان والي لپاره بدل کړه.

رڼا

د نوح او لوط عليهما السلام بڼو خيانت وکړ؛ نو سپکې شوې او اسية او
مريم ايمان راوړه؛ نو عزتمنې شوې.

دويمه مرغلره:

نېکمرغي په مالدارۍ او غريبۍ کې نشته

تخوفني ظروف الدهر سلمی - وکم من خائف ما لا يکون
ژباړه:

د زمانې له حالاتو سلمې وويرولم؛ خو ډېر ځل يو سړی له هغه څه ويړېږي چې ناشونی وي.

د 'برنارد شا' په نامه يو لوېديزوال ويلي دي:

کله چې زه تر غريبۍ وروسته شتمن شوم، سره له دې چې ما په غريبۍ کې هم ځان غريب نه و گڼلی، ځکه په هغه په غريبۍ کې هم زه د يوه غټ کتابتون خاوند وم او کړۍ ورځ به مې په خپل کتابتون کې له کتابونو سره په مشغولا تېروله؛ خو که اوس شتمن يم؛ نو پرې څه؟ ځکه زه به په پيسو څه وکړم، سگرت او شراب زه نه څښم (جامې هماغسې يو جوړ اغوندم، ځکه د پيسو په ډېروالي څوک دوه او يا درې جوړه نه اغوندي، ډوډۍ هماغومره خورم، لکه چې يو عادي انسان يې خوړلای شي) او اوس هم ټوله ورځ په کتابتون کې له کتابونو سره تېروم؛ نو شتمنۍ ما ته نوي څه رانه کړل؛ خو که راکړي يې دي، هغه سودا، وېره او غم دی، چې پخوا راسره نه وو او هغه چې پخوا، يانې په غريبۍ کې راسره و، هغه اوس نه لرم، که يې اخيستل وغواړم؛ نو هم اخيستلای يې نشم، چې هغه ارام خوب دی؛ نو په داسې شتمنۍ دې اور پورې شي.

رڼا

خپل کور دجنت په څېر په ارام کړه او د لوبغالي په څېر زوږ پکې مه کوو،
ځکه ارامي نعمت دی.

ځلا

رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ

ژباړه: ای ربه! ما لره ستا په خوا کې په جنت کې کور جوړ کړه.

د نړۍ نېکمرغه بڼخه

درېيمه مرغلره:

ايا د الله تعالى شکر تر ټولو بڼه نه دی؟

ولا هم إلا سوف يفتح قفله - ولا حال إلا للفتي بعدها حال
ژباړه:

د هر غم قلف خلاصېږي او په ځوانانو ډول ډول حالات راځي
د الله تعالى شکر تر ټولو بڼه او اسان دی او د نېکمرغۍ او ذهني سکون لامل
دی، ځکه کله چې ته د الله تعالى شکر کوې؛ نو الله تعالى، چې کوم نعمتونه
پر تا کړي را يادوې به يې؛ نو چې له څومره نعمتونو ته گټه پورته کوې د
هغې په کچه به د الله تعالى شکر کوې.

له مشرانو نه يوه بزرگ ويلي دي:

«که غواړې، چې پر ځان د الله تعالى نعمتونه وپېژنې؛ نو سترگې پټې کړه او
په دې نعمتونو کې بڼه فکر وکړه، له الله ﷻ درته غوږونه، سترگه، عقل،
دين، بچي، روزي او ښکلي سامانونو درکړي دي، سره له دې چې ډېرې
بڼخې هغه نعمتونه ډېر سپک گڼي چې پر دې شوي وي؛ خو که په خوا و شا
کې نورو نېسمنو، بېوزلو، ناروغانو، دردمنو او بې کوره بڼخو ته وگوري؛ نو
پر خپلو نعمتونو به د الله تعالى شکر وکړي، که څه هم د په کوم خټين کور،
کېږدۍ او يا په شاړه کې د يوې ونې لاندې ولې نه وي.

پر شتو نعمتونو د الله ﷻ شکر وکړه او پر ځان سربېره هغو بڼخو ته ځير شه،
چې پر اندامونو، عقلونو، غوږونو او زامنو نيمگړې دي او په دې نړۍ کې
داسې ډېرې بڼخې شته.

رڼا

د بورو زړونه په ښو خبرو يخ کړه او د غريبانو او ښکې په نېکو صدقو وچې
کړه.

ځلا

پر يوه حال پاتې کېدل ناشوني دي.

څلارمه مرغلره:

بختوره له ځان سره نورې هم بختورې کوي

عَلِدٌ فِي الْحَيَاةِ وَفِي الْمَمَاتِ - لِحَقِّ أَنْتِ إِحْدَى الْمَعْجَزَاتِ

ژباړه:

په ژوند او مړه کې دواړو کې لوړه يې او ته خامخايوه معجزه يې!

اورېدون سویت وايي:

د ناپليون بخت بڼه و، ځکه هغه د جوزفين په نامه له يوې دکتاتورې سره
 مخکې له دې واده کړی و، چې دا لا کوم لوړپوړه چارواکی نه و او دغه بڼخه د
 ډېر نا اشنا او خوږ شخصیت خاونده وه او بڼېگړې يې له لسو ناروینه و سره هم
 نشوې پر تله کېدای، نوموړې داسې عجيبه بڼخه وه، چې نېکمرغي به يې له
 خوا خورېده او تر خادمانو به يې چا ته په ډاگيزه توگه د يوه کار کولو امر نه
 کاوه او دغه خبره يې په خپله يوې ملگري داسې کړې وه او ورته يې ويلې و،
 چې زه يوازې په يوه ځای کې د (اريد) کلمه کاروم او هغه دا، چې زه وایم:
 غواړم، چې زما تر خوا ټول خلک نېکمرغه شي»

يوه انگرېز شاعر دغه بڼخه په خپله يوه وينا کې ياده کړې، وايي «يو ځل په
 يوه نېکبخته تازه سهار کې تېرېده؛ نو د دغه سبا د شرافت له امله ټوله ورځ
 شريانه شوه» زما دوسته! رښتيا خبره دا ده، چې په مور کې بلکې په ټولو
 شيانو کې نېکبختيا د نرمۍ له امله راځي، نرمي يوه مانوي بڼکلا ده، چې
 ځانگړې نښې نه لري او د سړي لپاره د بڼخې د بڼکلا په بدل کې دی؛ خو
 بڼخه په دې سره خپله بڼکلا لاپسې زياتوي.

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

رڼا

ايا هغه بڼڅه نېکمرغه کېدای شي، چې خپل بڼايست سپيو انسانانو ته په مخ کې بردي او خپله بڼکلا شرمينانو ته ورسپاري؟!

ځلا

تعرفي على الله في الرخاء يعرفك في الشدة.

ژباړه:

الله ﷻ ته په پراخۍ کې ځان وروپېژنه، په سختۍ کې به دې خپله وپېژني.

پنځمه مرغله:

وېرېره مه! هر څه د تقدير له مخې کېږي

فلا يُدِيم سروراً ما سُرت به - ولا يردُّ عليك الغائب الحزنُ
ژباړه:

نه ستا دغه خوشحالي تلپاتې ده او نه هغه تېر شوی غم بيا راځي. ديل کارنيگي دا خبره يادوي، چې پر تقدير له ايمان څخه موخه دا ده، چې سړی د مصيبتونو پر وړاندې لکه د مېښو د کنډک يا د ونو د تنو په څېر کلک شي!! خو دغه سړی په دې خبره کې معذور دی، ځکه داسې کار په هغه دواگانو سره نه کېږي، چې زمور مخې ته دي، راځي چې دغه شخص ته غوړ کېږدو، چې څه وايي: ما يو ځل خپل يو ډېر ضروري کار پرېښود؛ خو زه کم عقل وم؛ نو غوسه شوم په جوش کې راغلم او ډېرې ورځې مې ځان د بې خوبۍ دوزخ ته وغورځاوه، تر يو کال تعذيب وروسته بيا هم هماغه کار ته ورستون شوم، چې زه له پيله پرې پوهېدم، چې دا کار د بدلون وړ نه دی او زما لپاره د "والت هويتمان" شاعر دغه وينا څه ډېره بڼه ده، چې ورسره يې ووايم:

((ما اجمل ان اواجه الظلام و الانواء و الجوع،))

((والمصائب و المآسي و اللوم و التقرع،))

((كما يواجهها الحيوان و تواجهها من الاشجار الجذوع!))

ژباړه:

خومره به بڼه وی، چې له تيارو، مصيبتونو، ولېرو، ستونزو، غمونو، ملامتياوو او تنگسو سره، لکه د څارويو او يا د ونو د تنو په څېر مخامخ شم (يانې د ونو تنې او څاروي له دغه مصيبتونو څخه فرياد نه کوي، صبر کوي؛ نو زه هم بايد همداسې وای،

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

ما دولس کاله څاروي څرولي؛ خو د هيڅ يوې غوا له خولې مې دا خبره نه ده اورېدلې، چې څرخای وسوځېد او واښه وچ شول، يا زما دوست غوايي له بلې کومې غوا سره خبرې وکړې او نه کومې ونې دا خبره وکړه، چې له تندي وچه شوم او باران نه کېږي، حيوان د تيارو، سختو او ولبرو سره په ارام او عاجزۍ سره مخامخ کېږي، له همدې امله په عصبي او د معدې په ناروغۍ ډېر کم اخته کېږي!!

رڼا

کاميابوونکی او خوشحالوونکی ذات راپه زړه کړه!!

خلا

وَ كَفَىٰ بِاللهِ وَكِيلًا

ژباړه:

د الله ﷻ ذمه واري بس ده.

شپږمه مرغلره:

د ام عماره له خولې:

عالم ان كل خيرٍ وشرٍّ - لهما حدٌ مدّةٍ وانقضاء
ژباړه:

پر دې پوهېږي، چې د هر خیر و شر د پیل او پای لپاره وخت معلوم وي. نسبیة بنت کعب ام عمارة د احد د غذا کیسه داسې کوي:

زه د ورځې په لومړۍ برخه کې راووتم، د خلکو کړنې مې څارلې او د اوبو یو مشک راسره وه؛ نو په دې کې د نبی ﷺ خوا ته ورسېدم او هغه له خپلو ملگریو سره ناست و، مسلمانان غالبه شوي وو، کله چې مسلمانان کمزوري شول؛ نو زه رسول الله ﷺ ته راغلم او په خپله مې جنگ پیل کړ، په توره مې دفاع کوله او تر هغه وخته پورې مې غشي ویشتل، چې ټپي شوم، کله چې خلک ستانه شول؛ نو ابن قمره راروان و او ویل یې، چې ما ته محمد وښایاست، ځکه که هغه نن ژوندی خلاص شو؛ نو بیا ترې زه نشم خلاصېدای؛ نو زه او مصعب بن عمیر دواړه وروړاندې شو، هغه زما پر څټ وار وکړ، ما هم یو څو گوزاره پرې وکړل؛ خو هغه بې غیرته دوه زغرې په تن کړې وې؛ نو څه زیان یې ورته ونه رساوه.

د دغې ام عماره په اړه نبی ﷺ داسې فرمایلي دي:

ما چې نبی او چپ لور ته کتلې؛ نو دا به مې په جنگ بوخته لیدله.

رڼا

له شور و وېرېره، ځکه دا ستوماتیا ده او له کنځلو ځان ساته، ځکه چې دا عذاب دی.

خلا

د اخلاقو په لسو کې نهه برخې ښکلا په دې کې ده، چې له پردیو کناهنو ځان ناخبره وساتي.

له خلکو سره نېکي غمونه ختموي

فهبك ملكتَ أهل الأرض طرًّا - ودان لك العباد فكان ماذا؟!
ژباړه:

خه! ټوله ځمکه ستا شوه او ټول بندګان دې تابع شول؛ نو پريږه خه؟! د بڼخې د کرامت په اړه د نبی ﷺ ډېر حدیثونه شته، چې په ځینو کې ورته په سخا او انفاق تیزې ورکړل شوې او په ځینو کې ورته د مدح او ثنا بیان شوی او په ځینو کې پر خپل ځان ورته د نورو دوستانو د غوره کولو امر کړی.

له عائشې ﷺ څخه روایت دی، چې دوی یو ځل یوه ګډه حلاله کړه؛ نو نبی ﷺ ورته وفرمایل: «خومره پاتې ده؟»، عائشې ﷺ وفرمایل، چې یوازې اوږه یې پاتې ده؛ نو نبی ﷺ ورته وفرمایل: «له ولي پرته ټوله پاتې ده».

نبی ﷺ خپل د کور غړيو ته دا خبره په ډاګه کړه، چې دوی کوم شی صدقه کړي؛ نو د هغې ثواب د قیامت ورځې ته پاتې شو او کوم، چې په دنیا کې پاتې شي او دوی یې خپله وخورې؛ نو په اخرت کې به د هغې له اجر څخه کومه ګټه وانه خلي، په دې سره د الله ﷻ د رضا لپاره د صدقو پر کولو تېزي په نا اشنا طریقې سره کېږي.

د عائشې ﷺ خور اسماء ﷺ ته نبی ﷺ د صدقو کولو، ځکه نصیحت کاوه چې غوره والی یې یو پر دوه شي او په دې لړ کې یې ورته وفرمایل: ((لا توكي فيوكي عليك)) د ګوډي خوله مه تړه، چې خرچه ترې نه کوې، ځکه بیا به یې الله تعالی پر تا هم بند کړي.

په بل روایت کې راغلې دي:

((أنفقي أو انفحي ، أو انضحني ولا تُحصي الله عليك ، ولا توعي فيوعي الله

عليك)).

ژباړه:

لگښت کوه، صدقې او عطیې ورکوه (چې څه صدقه کوې، هغه) له ځان سره
مه شمېره، ځکه بیا به یې الله تعالی تاته هم په شمېر درکوي او له ځان سره
یې ساته هم مه، ځکه بیا به یې الله تعالی له تانه هم وساتي.

رڼا

شپې تل سبا کېږي، درد به ختم شي، وچکالي به تېره شي او سختي به لاړه
شي.

خلا

نعمت ناوې ده او مهر یې شکر کول دي.

اتمہ مرغلرہ

خپل تاوانونه پر گټو بدل کړئ!

أرواحنا يا رب فوق أكفنا - نرجو ثوابك مغنماً وجواراً
ژباړه:

ای ربه! موږ روحونه په ورغوي کې ایښي دي، له تانه ثواب، غنیمت او ستا
گاونډ غواړو.

کله چې دې پښې وښویږي او په یوه ژوره کنده کې ور پرېوځي؛ نو مه نهیلې
کېږه، ځکه که په کنده کې پرېوتې؛ نو صبر پرې وکړه، ژر ده چې بېرته
ترې راووځي او اجر به هم ترلاسه کړي، ځکه چې الله ﷻ فرمایي:

وَ اللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ

(الله له صبر کوونکیو سره ملګری دی.)

که له ډېر نږدې خپل نه دې زړه ته یو وژونکی غشی هم راشي؛ نو خپه کېږه
مه! ځکه داسې څوک به راشي، چې له تابه غشی وباسي، د زخم علاج به دې
وکړي او ښه ژوند او خوشحالي به درته راستنه کړي.

په ډېر کیو ډېره مه ودرېږه او په ځانګړي ډول هغه ډېر کی، چې ښاپېرګي
پکې اوسېدلې وي او تشو سوړو یې لار پېژندلې وي، بلکې د هغه چنچنې غږ
وپلته، چې د نوي سبا له رڼا سره تر کنارو راخپږي.

هغه کاغذ ته مه ګوره، چې رنگ یې بدل شوی، توري یې خړ پر شوي دي او
کربښې یې د نفرت او درد ترمنځ حیرانې دي او ته به ډېر ژر پر دې پوهه
شي، چې دغه کربښې که تر ټولو لیکنو ښکلې نه دي او پر دې پاڼو تر ټولو
وروسته کربښې نه دي شوې، ته باید چې د هغه چا، چې ستا په سترګو کې
کربښې اچوي او د هغه چا چې په هوا کې کربښې اچوي تر منځ توپیر وکړي،
دغه کربښې یوازې ښایسته خبرې نه وې، بلکې دا د یوه داسې زړه نښې وې،
چې هر توري یې پکې ژوند کړی و او د انسان رګ و، چې په صبر یې بار

کړی و او د درد له امله یې په اور داغ لگولی و، ته د مالک الحزین مارغه په
خېر مه کېږه، دا یو داسې مارغه دی، چې په ډېر خوږ غږ سندرې وايي او
مستي کوي، په دنیا کې داسې یو شی نشته، چې ستا د یو څاڅکي وینې
حقدار وي.

رنا

څوک چې هوا کړي؛ نو ماتونکې هوا به لو کوي!

ځلا

كَانَّهُنَّ بَيِّضٌ مَّكْنُونٌ ۝

ژباړه:

دغه حورې د پټو ساتل شويو هګيو په څېر دي.

نهمه مرغلره:

وفا ډېره گرانه ده، وفا چېرته ده؟

وإنما المرء حديث بعده - فكن حديث حسناً لمن وعى
ژباړه:

تېر خلک د وروستنیو خلکو لپاره د خبرو موضوع وي؛ نو ته د وروستنیو لپاره یوه بڼه خبره شه، یانې وروستني خلک د لومړنو کیسې کوي؛ نو داسې جوړه شه، چې خلک دې بڼې کیسې کوي.

د الله تعالی تقدیر ته غاړه ایښودونکی او د هغه خوښ بنده ایوب رضی الله عنه د خان، مال او بدن له پلوه له ازمېښت سره مخ شوان تر دې، چې په بدن کې یې له زړه پرته د ستني د سر هومره غای هم روغ پاتې نه و او په دنیا کې ورته داسې شی پاتې نه وو، چې د ناروغتیا په حال کې ترې گټه واخلي؛ خو یوازې بڼخې یې پر الله تعالی د ایمان له امله له ده سره خپله مینه وساتله؛ نو د ده لپاره به یې مزدوران نیول، ده ته به یې خواړه ورکول او تر (۱۸) کلونو پورې یې ورته خدمت کاوه، سبا او بېگانه به ترې نه جلا کېده، کله چې یې حال سخت شو، ناروغي یې اوږده شوه او د هغه تقدیر وخت پوره شه؛ نو الله ته په زاریو شو او په دې غږ یې خپل رب راوباله:

أَيُّ مَسْنَى الضُّرِّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّحِيمِينَ ۞

ژباړه:

ما ته مصیبت رسېدلی دی او ته تر ټولو رحم کوونکیو ډېر رحم کوونکی یې؛ نو الله تعالی ورله دعا قبوله کړه؛ نو امر یې ورته وکړ، چې له خپله حایه پاڅېږي او پر خپله پښه ځمکه ووهي، چې کله ایوب رضی الله عنه دغه کار وکړ؛ نو الله تعالی ورته چینه راوویسته او په هغې کې یې د غسل کولو امر ورته وکړ.

چې کله يې غسل وکړ؛ نو له بدن نه يې ټول تکليفونه ختم شو، بيا يې ورته امر وکړ، چې بل ځای په پښه ووهي؛ نو هلته هم ورته الله تعالی چينه رابرسېره کړه او امر يې ورته وکړ، چې له دې څخه اوبه وڅښه، چې کله يې اوبه وڅښلې؛ نو له باطني بدن څخه يې هم ټول تکليفونه ختم شول او دا ټولې د صبر مېوې وې.

رڼا

انسان کله په خبرو پښېمانه شي؛ خو په چپ کېدو هېڅکله نه پښېمانه کېږي.

ځلا

بڼخه د خوشحالی فابريکه او د تازه گۍ چينه ده.

د مسلمانې بنحې د
نېکبختیا د لاد پرولو
لپاره لس

مرجانہ

چټکي چټکي

اغني بسمة الصباح وقولي - مرحباً إننا لرؤياك عطشى
ژباړه:

د سبا موسکا غنيمت و بوله او په هر کلي ورته ووايه ، چې مور خو ستا ليدو ته
سم تېري وو .

خپل کارونه ، لکه د بچو پالنه ، د يوه ګټور کار سر ته رسول ، ښه لوستنه ، په
خشوع تلاوت ، په عاجزی لمونځ ، په وينښ زړه ذکر ، صدقه ، د کور
برابرو ، د کتابتون ترتيبول په چټکۍ سر ته رسوه ، د دې لپاره ، چې په دې
چټکۍ سره له تانه د غم او خپګان وختونه ختم شي .

ځينو کافرو بڼخو ته وګوره ، چې سره له کفره هم په نورو بڼخو کې ممتازې
شوي دي ، د اسرئيلو د پخوانۍ وزيرې " ګولډا مائير " يادېدونکې کيسې
شته ، چې د لښکر په نظم ، ضبط او له عربو سره په جنگونو کې د هغې چټکي
څرګندوي ، ان تر دې چې دغسې کار يو کافر سړي هم نه دی کړی .

رڼا

نېکمرغي د جادو کوم ډول نه دی که نه ؛ نو دومره به قيمتي نه وای .

خُلا

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ ﴿٥٦﴾

ژباړه:

الله ﷻ له متقيانو او نېکانو سره مل دی .

لومړی مرجان:

له نفس سره په زړورتیا ودرېږه

الجوع يدفع بالرغيف اليايس - فعلام أكثر حسرتي ووساوسي
ثباره:

ولېږه خو په يوه وچه مړۍ هم ختمېږي؛ نو ولې خپلې اندېښنې او وسوسې
دېرې کړم.

ته پوهېږې، چې په نه ختمېدونکې سفر تلونکې يې؟ تا د سفر لپاره څه تيار
کړي دي؟ په قبر کې د نا آشنا والي ختمولو لپاره دې له دې ختمېدونکې دنيا
نه د نېک عمل کومه توبڼه له ځان سره تياره کړې ده؟ څو کلنه يې؟ څومره
به نوره ژوندۍ يې؟ ته نه پوهېږې، چې هر پيل پای لري او د دې دنيا پای
جنت يا دوزخ دی؟ تا فکر کړی، چې کله ستا نه د ساه ويستلو لپاره له
اسمان څخه ملائک راکوز شي او ته همداسې غافله يې؟ تا د خپل ژوند د
وروستۍ ورځې په اړه فکر کړی، چې په کومه ورځ له کور، بچو، دوستانو او
ملگريو څخه جدا کېږې؟ مرگ گوره له خپلو، سختيو، چپو او غمونو سره
راځي. مرگ... مرگ...!!

کله چې ستا له بدن څخه روح لاړ شي؛ نو د نورو مړو په څېر به د لمبا ځای
ته وړل کېږې، غسل او کفن به درکول کېږي، د لمانځه لپاره به دې جنازگاه
ته وړي او تر دې وروسته به دې خلک په اوږو پورته کوي... چېرته؟ قبر
ته به دې وړي، چې هغه د اخرت لومړنی کور دی او ستا لپاره به دغه قبر يا
د جنت باغچه وي او يا به د جهنم يوه کنده وي؟

رڼا

خپل سر بښکته کول، د ځان لپاره درس وگرځوه.

ځلا

وَهُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ الْغَيْثَ مِنْ بَعْدِ مَا قَنَطُوا

ژباړه:

الله تعالی هغه ذات دی، چې د خلکو تر نهیلي وروسته باران وروي.

دويم مرجان:

ووېرېږه!

لا يملأ الأمر صدري قبل موقعه - ولا أضيق به ذرعاً إذا وقعا
ژباړه:

يو کار تر کېدو مخکې زما سينه نه ډکوي او تر کېدو وروسته پرې تنگېږي نه.

د کافرو او بې حيا بڼڅو له يو شان والي څخه ځان وساته، ځکه په حديث کې راغلي دي:

((لعن الله المتشبهين من الرجال بالنساء، والمتشبهات من النساء بالرجال))
ژباړه:

الله تعالى پر هغو سړيو لعنت کړی، چې ځانونه لکه د بڼڅو جوړوي او پر هغه بڼڅو يې هم لعنت کړی، چې ځان د سړيو په څېر جوړوي. په کوم شي، چې الله تعالى خپه کېږي له هغې ځان وساته، لکه له هغه شيانو نه په حديثونو کې هم منع راغلي ده، لکه د سړيو په شان ځان کول، له پردې سړي سره يوازې کېدل، له نامحرمه خلکو سره سفر کول، حيا ختمول، غټې څادرې لرې کول او الله تعالى هېرول، دغه ټول کارونه زړه خرابوي، سينه تنگوي او په دنيا او اخرت کې تور تمونه راپيدا کوي او دغه کارونه په مسلمانانو بڼڅو کې ډېر خواره شوي دي (إِلَّا مَنْ رَجِمَ اللَّهُ)

رڼا

دې لپاره، چې بڼاپسته شي، بايد بڼاپسته فکر ولري.

ځلا

رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسْرَافَنَا فِي أَمْرِنَا
ژباړه: ای ربه! موږ ته په کارونو کې زیاتې او گناهونه وښه.

درېيم مرجان:

د نېکي کوونکي شکر واجب دی

اکذب النفس إذا حدثها - إن صدق النفس يُزري بالأمل
ژباړه:

له نفس سره د خبرو پر مهال ورته دروغ وایه، ځکه نفس ته رښتیا ویل
امیدونه عیبجن کوي.

هارون رشید پاچا له نخاس نه د "خیزران" په نامه یوه وینزه واخیسته، ازاده
یې کړه، امرونه یې ورله تنفیذ کړه او د هغې له مور وپلار سره د دغه وخت د
یو څه مشرۍ په اړه تړون وکړ؛ نو دغه خیزران، چې به کله غوسه شوه؛ نو
خپل مېړه ته به یې مخامخ ویل: ((ما رأیت منک خیراً قط)) ما خو کله هم
له تا خیر ونه لید!

د همدې په څېر د "برمکیه" په نامه یوه بله وینزه هم وه دا به هم اخیستل
کېده او خرڅېده، چې په دې لړ کې معتمد بن عباد (د مغرب له پاچایانو و)
واخیسته او ازاده یې کړه او څه قدرې اختیار یې هم ورکړ؛ خو دې چې به کله
نورې نجونې ولیدې، چې په خټو کې به یې لوبې کولې، تېر وخت ته به یې
شوق پیدا شو او غوښتل به یې، چې د همدوی په څېر په خټو کې ولوبېږي؛
نو د دې لپاره یې د خټو په څېر خوشبويي راوغوښته او په هغې کې یې لوبې
کولې؛ خو بیا چې به هم کله غوسه شوه ویل به یې: ((إني لم أر منک خیراً
قط)) ما خو له تا کله هم خیر ونه لید؛ نو معتمد به ورته په موسکا شو او
ورته به یې وویل، چې د خټو په ورځ مې هم درسره ښه نه دي کړي؛ نو هغه
به یې خجالته کړه.

د ښځو طبیعت دا دی، چې د خطایۍ او کمي په وخت کې ترې ټول ښه هېر
وي، له همدې امله په یوه حدیث کې راغلي دي:

((يا معشر النساء تصدقن فاني رايتكن اكثر اهل النار، قلن: و بم يارسول الله؟ قال: تسرعن اللعن و تكثرن الطعن، و تكفرن العشير)).
 ژباړه:

ای د بڼخو ډلې! صدقې وکړئ ځکه ما تاسې په اور کې ډېرې ولېدئ، بڼخو پوښتنه وکړه، ای د الله ﷺ رسوله! زموږ گناه څه ده؟ نبي ﷺ ورته وویل: لعنتونه زر وایئ، طعنونه ډېر وایئ او د خاوندانو شکر نه کوئ. نبي ﷺ په بل ځای کې فرمایلي دي:

أريت النار فإذا أكثر أهلها النساء ، لأنهن يكفرن العشير ويكفرن الإحسان ، لو أحسنت إلى إحداهن الدهر ثم رأيت منك شيئاً قالت : ما رأيت منك خيراً قط.
 ژباړه:

ما ته په اور کې بڼخې ډېرې وښودل شوې، ځکه دوی د مېړه شکر نه وباسي، د بڼېگړې ناشکري کوي، که له یوې سره ټول عمر ښه وکړې؛ خو یوه ورځ درڅخه لږ تکلیف ومومي؛ نو وایي: ما خو کله هم له تابه ونه لیدل.

رڼا

د کامیابې بڼخې لپاره دعاگانې کېږي، مېړه یې ښه ستایي، ګاونډیان ورسره مینه کوي او دوستان یې درناوی کوي.

ځلا

وَرَحْمَتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ

ژباړه:

زما رحمت ټولو شیانو ته پراخه دی.

څلورم مرجان:

باید روح ته له بدن نه ډېره پاملرنه وشي

أتاك الربيع الطلق يخال ضاحكاً - من الحسن حتى كاد أن يتبسماً

ژباړه:

تاته ربیع راغی، چې د ښکلا له امله یې په ناز خندل، نږدې وه، چې موسکي وای.

عمر بن عبدالعزیز د خپلې پاچاهۍ په وخت کې په اتو روپو د یوه خادر په اخیستو امر وکړ؛ نو خادمانو ورته واخیسته او ورته یې راوړ، کله چې عمر پرې لاس کېښود ویې ویل، چې دا څومره نرم او ښکلی دی! چا چې راوړی و هغه وخنډل؛ نو عمر بن عبدالعزیز وپوښته، چې ولې دې وخنډل؟ هغه سړي ورته وویل، چې د مؤمنانو امیره! تا تر خلافت له مخه ما ته ویلي وو، چې زما لپاره یو د مشکنو خادر په زر روپۍ واخله، چې ما درله واخست او تا پرې لاس کېښود؛ نو ودې ویل، چې دا څومره زیږ دی! او نن د اتو روپو خادر نرم بولی.

عمر بن عبدالعزیز رضی الله عنه ورته وویل، چې زه گومان نه کوم، چې یو کس په زر روپۍ خادر واخلي او بیا دې هغه له الله ﷻ وپېرې، بیا یې وویل: زما نفس لوړو مرتبو ته ډېر شوقمن دی، چې یوه مرتبه ترلاسه کړم؛ نو تر هغې لوړې ته مې زړه کېږي، امارت مې ترلاسه کړ؛ نو خلافت ته مې شوق وشو، چې خلافت مې ترلاسه کړ؛ نو اوس مې زړه له دې نه هم لوړې مرتبې ته کېږي، چې جنت دی.

رڼا

د خلکو فیصلې خو زموږ په څټونو نه کېږي او پر موږ لازم هم نه دي، چې پردۍ پایلې ته فکر وکړو.

پنځم مرجان:

مستقبل تر راتلو پرېږده

سينقشع الظلام فلا تخافي - ويأتي الفجر في حُلِي بهيَّة
د شعر ژباړه:

تاسې مه وپرېږئ! د اندېښنو تيارې به لارې شي او سباني ورځ به د رڼاگانو او خوشحاليو څولۍ راپرانيزي.

چټکي مه کوئ! ايا تاسې له پيداېښت نه مخکې کوچنی غواړئ؟ مېوه تر پخېدو مخکې خوړل خوښوئ؟ سبا راتلونکی دی؛ خو څه حقيقت لري؟ ځکه نه يې وجود شته او نه يې څه خوند.

موږ بايد په حال کې ځانونه بوخت کړو، نه دا چې له راتلونکيو ستونزو وډار شو، ځکه الله ﷻ پوهېږي، چې هغه مهال رالاندې کولای شو، که نه؟ ځکه معلومه نه ده، چې سباني ورځ ليدلای شو که نه؟ نېکمرغي او بدمرغي يې ترلاسه کولای شو او که نه؟!

مهمه دا ده چې سباني ورځ په يوه غيبی نړۍ کې پرته ده؛ پله ته تر رسېدو له مخه پر پله تلل ناپوهي ده، بنيایي پله ته تر رسېدو له مخه پل ونه پرېږي او يا موږ ورته ونه رسېږو او دا هم کېدای شي چې ورته ورسېږو او روغ جوړ پرې پورې نه وځو!!

د راتلونکې په اړه ذهن ته پراخه ځای ورکول او د يو غيبی کتاب پرانستل شرعاً او عقلاً ناوړه کار دی، ځکه داله سوري سره پهلواني ده.

په دې نړۍ کې ډېری خلک د خپل راتلونکي په اړه د لوږې او تندي، فقر او نېستۍ، غم او درد اټکلونه کوي، چې دا ټولې شیطاني دسيسې دي.

الشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَ يَأْمُرُكُمْ بِالْفَحْشَاءِ وَ اللَّهُ يَعِدُكُمْ مَغْفِرَةً مِّنْهُ وَ فَضْلًا ۗ وَ اللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٦٦﴾

ژباړه:

د نړۍ نېکمرغه بڼځه

شیطان تاسې له بېوزلۍ نه وپرووي او شرمناک چلن غوره کولو ته مو هڅوي؛ خو الله ﷻ خپل بخشش او پېرزوینې ته تاسې هیله من کوي، الله ﷻ د ډېر پراخ لاس خاوند او پوه دی.

ډېر خلک پر دې ژاړي، چې سبا به وږی او تېری او یا په غمونو کې بښکېل شي، د چا د عمر واک چې د بل ذات په واک کې وي، هغه ته نه بښایي چې خپل ځان د یوه نامعلوم سبا په اړه گرو کړي.

سبا تر هغې پرېږده، چې راشي، د سبا د حوادثو په اړه مه پوښته، ځکه چې ته همدا نن ورځ بوخت یې! نننۍ ورځ نغده ده او سبا نۍ ورځ نسیه؛ نو تعجب پر هغه چا چې نغده پر نسیه اړوي او هغه هم د داسې ورځې په اړه، چې لمر یې لا نه دی راختلی.

رڼا

باور ولری! چې خوښۍ هغې نورسې غوټۍ ته ورته ده، چې لا گل شوې نه وي؛ خو گل کېدل یې یقیني وي.

ځلا

وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا

ژباړه:

او څوک چې زما له «ذکر» د نصیحت له درس، نه مخ واړوي، په دنیا کې به یې ژوند تنگ وي.

شپږم مرجان:

ډېر ارمانونه، ډېر مصيبتونه

انظري للروض بساماً غدا - ينشد الطيرُ به ما يطربُ

ژباړه:

شنو باغونو ته ګورئ، چې په موسکا راروان دي او د مرغانو غبرونه ترې راځي.

ام علاء ﷺ فرمايي، چې يو ځل ناروغه وم؛ نو رسول الله ﷺ مې پوښتنې ته راغی او ويې فرمايل، چې:

ای ام علاء! ستا لپاره زېری دی (هغه دا چې) ناروغي د مسلمان ګناهونه داسې رږوي، لکه چې اور له سپینو زرو څخه خیري او ګرد پاکوي.

د دې مانا دا نه ده، چې ناروغي ګناهونه رږوي؛ نو انسان به روغ ځان ناروغه کوي، یا به په ځان کې د ناروغۍ میکروبونه (جراثیم) پیدا کوي او دارو درمل به ګوندې نه کاروي، بلکې انسان ته د روغتیا لټون او د ناروغۍ درمل لټول پکار دي؛ خو که ناروغ شي؛ نو د درملو ترڅنګ پر خپله ناروغۍ صبر او له الله ﷻ نه یې د غوره بدلې تمه پکار ده، چې د دې ناروغۍ له امله به مې په اعمالنامه کې نېکۍ لیکل کېږي.

همداراز بڼڅې باید د خپلو خپلوانو، مېړه او د بچيو پر بېلتانه صبر وکړي، یانې که په دوی کې یې څوک مړ شي؛ نو بڼڅې ته صبر پکار دی، ځکه چې په حدیث شریف کې راځي، چې که د چا خپل خپلوان مړ شي او دا پرې د صبر ترڅنګ له الله ﷻ نه د ثواب تمه ولري؛ نو الله ﷻ دغسې بنده ته له جنت پرته د بل ځای په ورکولو نه راضي کېږي، یانې ارومرو به جنت ورکوي.

که د کومې بڼڅې مېړه مړ شي؛ نو دا څه نوې خبره نه ده، ځکه چې خلک همدغسې مري، الله ﷻ انسان د مرګ لپاره پیدا کړی دی (نو له دې امله بڼڅې باید په دغسې وخت کې بېواکه نشي، هسې نه چې مېړه؛ خو یې مړ دی او

د نړۍ نېکمرغه بڼځه

الله ﷻ هم ترې خپه شي، ځکه د مېړه مرگ دومره لويه خبره نه ده؛ خو که
 الله ﷻ له چا نه خپه شي، دا لويه خبره ده، که يو څوک د خپل مېړه او زوی پر
 مړينه صبر وکړي او دا ووايي، چې الله ﷻ زما خالق دی؛ نو الله ﷻ فرمايي، چې
 دغه زما بنده دی او د نورو خلکو په پرتله زه د خپل بنده ډېر حقدار یم.
 د يوه شاعر په وينا:

وما المال والأهلون إلا ودائعٌ - ولا بد يوماً أن تُردَّ الودائعُ

ژباړه:

دا مال، بڼځې او بچي له مور سره د امانت په توگه دي، چې يوه ورځ به يې
 بېرته ورسپارو.

رڼا

له ستغو سپورو او کنځاوو کولو نه داسې وتښتئ، لکه چې څوک د طاعون له
 مرگونې ناروغۍ نه لرې تښتئ.

ځلا

که څوک پر خلکو شفقت کوي؛ نو الله ﷻ پر ده شفقت کوي.

اووم مرجان:

که پر ځمکوالو ولورېږئ؛ نو د اسمانونو خاوند به پر تاسې ولورېږي!

أما علمتِ بأن العسر يتبعه - يسرٌ كما الصبر مقرونٌ به الفرجُ ؟

ژباړه:

ولې تاسې څه نه پوهېږئ، چې په تنگسه پسې اساني وي، لکه چې په صبر پسې پراخي وي؟

په احاديثو کې پر بچيو د مور شفقت روښانه دی او مور د شفقت او لورينې بېلگه او د پېروزينې يوه داسې سرچينه ده، چې خپل بچی پرې خړوبوي، ځان وړی ساتي؛ خو خپل بچی مروي.

د مور د مينې او پېرزوينې په اړه د رسول الله ﷺ دې حديث ته ځير شئ؛ نو تاسې ته به د مور مينه معلومه شي.

عمرؓ فرمايي، چې ما يو غلام نبي کریم ﷺ ته راوست، په داسې حال کې چې له نبي کریم ﷺ سره څه وينزې ناستې وې، يوه وينزه پاڅېده (لږ په څنگ شوه)، خپل بچي ته يې تې ورکاوه؛ نو رسول الله ﷺ وفرمايل، چې څه فکر کوئ، دغه بڼڅه خپل بچی اور ته غورځولای شي؟ صحابه وو عرض وکړ، چې قسم په الله ﷻ که دغسې وکړای شي؛ نو رسول الله ﷺ وفرمايل، چې دغه بڼڅه چې پر خپل بچي څومره مهربانه ده، الله ﷻ تر دغې ډېر پر خپلو بنده گانو مهربان دی.

سره له دې چې هغه د خپلې قبيلې د مشر بڼڅه وه؛ خو بيا هم د وينزې په پنجو کې ښکېل شوې وه؛ نو ډېره اندېښمنه وه، دغه حالت څوک هم نشي زغملای، چې بچی دې يې له درده زهېروي کوي، يا دې ژاړي او مور دې پرې څه پروا ونکړي، بلکې د مور زړه د بچي له زهېروي سره سم اړه کېږي؛

د نړۍ نېکمرغه بڼخه

نو ځکه دغه بڼخې هم د خپل بچي په اړه ونه زغملاى شوه، د غلامانو په کتار کې يې خپل بچى ولټاوه ان تر دې، چې ويې موند او بيا يې خپلې سينې ته واچاوه.

رڼا

بد ژبي د نورو په پرته خپله ويونکي ته ډېر زيان رسوي.

ځلا

شکر د نعمتونو ساتندوى دى.

اتم مرجان:

په خوښۍ کې د الله ﷻ معرفت ترلاسه کړه، چې په خپګان کې دې پکار شي
أيها اليأس مت قبل المات - أو إذا شئت حياة فالرجا

ژباړه:

ای نهیلی انسانه! له مرګ نه مخکې مړ شي، که ژوند غواړې؛ نو د هیلو واګی
راونیسې!

کله چې د ماهي په کېږه کې د یونس ﷻ زړه راتنگ شو او ولې به نه راتنګېده،
ځکه چې یو خو شپه وه، بله د درياب تياره او لادپاسه پسې د ماهي په کېږه
کې و؛ نو یونس ﷻ ژر د هغه الله ﷻ لور ته متوجه شو، چې د بېوسو دعاګانې
اوري او د هغه یاد د هر ډارېدلي کس لپاره د خوښۍ زېږی دی، ډېر بښونکی
او لوراند ذات دی، کله چې یونس ﷻ د درياب په تل کې له خپلې مبارکې
خولې دغه کلمې راويستی:

فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿۱۰۱﴾
ژباړه:

په پای کې هغه په ترېميو کې اواز وکړ چې: نشته بل الله ﷻ مګر ته یې، پاک
دی ستا ذات، بېشکه ما لنډون وکړ.

د الله ﷻ له درباره د یونس ﷻ د دغې دعا د قبلېدو ځواب نازل شو:

فَأَسْتَجِبْنَا لَهُ وَنَجَيْنَاهُ مِنَ الغَمِّ ۗ وَكَذَلِكَ نُفَجِّ الْمُؤْمِنِينَ ﴿۱۰۲﴾
ژباړه:

هله نو موږ د هغه دعا قبوله کړه او له غم نه مو هغه وژغوره او په دغه شان
موږ مؤمنان ژغورو.

الله ﷻ ماهي ته امر وکړ، چې زما بنده د درياب څنډې ته راوباسه، کله چې

د نړۍ نېکمرغه بڼخه

یونس علیه السلام د ناروغۍ او کمزورتیا په حال کې د دریا په څنډه د ماهي له گېډې راووت؛ نو له واره یې الله تعالی ترڅنګ یوه داسې ونه راوخپژوله، چې د روغتیا له مادې ډکه وه، یانې ټوله روغتیا روغتیا وه، څنګه چې یونس علیه السلام د دغې وینې مېوه وخوړه؛ نو روغ شو.

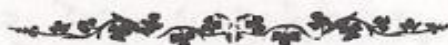
همدغه حال د هر هغه چا دی، چې په خوښۍ کې یې د الله تعالی معرفت ترلاسه کړی وي، په سخته او خپګان کې به یې پکار شي.

رڼا

تاسې تر هغې ځان نشئ سمولای، چې خپل ژوند مو ښه کړی نه وي.

ځلا

هغه کس بېچاره او مسکین دی، چې بڼخه یې نه وي.

نهم مرجان:

نړۍ ډېره بڼکلي ده

نړۍ ډېره بڼکلي او ژوند ډېر په زړه پورې دی؛ خو یوازې هغه څوک بڼکلا او خوند څکلای شي، چې بڼه فال نیسي.

صلى عليك الله يا علم الهدى - واستبشرت بقدمك الأيام

ژباړه:

ای د الله ﷺ استازیه! پر تا دې رحمتونه وي، ته د هدایت علمبردار یې او ستا په راتگ زمانې زېری ترلاسه کړ.

که د یخنی سختوالی ستاسې دروازې درتړلي وي او شا و خوا مو د واورو غرونه جوړ شوي وي؛ نو د پسرلي د رنگینيو انتظار وکړئ، ځکه چې په ژمي پسې پسرلی راځي، لږ خو کړکی خلاصه کړئ، چې تازه هوا درباندي ولگېږي او د مرغانو اوازونه به هم واورئ، د لمر هغه زرینې وړانگې به ووينئ، چې د ونو پر پاڼو گلکاری کوي، د دې لپاره چې تاسې ته نوی ژوند، نېکې هیلې او بڼه خوبونه دروښيي.

د بڼکلیو باغونو په لټون پسې صحرا ته مه وځئ، ځکه چې په صحرا کې باغونه نه، بلکې وحشت او ترهه وي؛ نو که تاسې د باغ په لټه کې یاست؛ نو خپلو شا و خوا ونو ته ځیر شئ! له سیوري او مېوويې ګټه پورته کړئ.

د تېرې زمانې په حساب، کتاب او فکرونو کې مه ډوبېږه، ځکه پخوا چې دې کوم زیان لیده، هغه دې ولید، اوس یې یادول او په اړه یې فکر کول کومه ګټه نه لري، لکه چې د ونې رږډلې پاڼې، چې بېرته نه شنې کېږي او دغو غورځېدلو پاڼو ځای په پسرلي کې نورې نوې پاڼې نیسي، یانې د هغوی پر ځای نورې راټوکېږي؛ نو تاسې باید هغو پاڼو ته وګورئ، چې پر تاسې یې سیوری کړی دی، نه هغو پاڼو ته چې په ځمکه پرتې دي.

ستاسې تېر شوی وخت د همدغو پرتو پاڼو په څېر دی، چې د ژوند له کتابه

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

پرېوتې او نن مو د دغو پاڼو په څېر دی، چې پر تاسې یې سیوری کړې، یانې پروڼ مو تېر شوی او راروانه ورځ او یا راتلونکې په یوه غیبې نړۍ کې پټ دی، فقط ننۍ ورځ زموږ په واک کې ده او د همدې ورځې په اړه فکر زموږ لپاره ګټور دی، په تېر ژړا او د راتلونکي په اړه اندېښنې بې ځایه دي.

رڼا

تاسې د دې خبرې اټکل نشئ کولای چې کنځاوې پر زړونو شومره ژور نتش پرې باسي.

ځلا

بڼڅه د سړي برخه ده.

د نېکمرغی په لړ

کې لس

لوړ پیه

الماسی

لسم مرجان:

د سړي لپاره بڼڅه هم ټېکمراغي ده

کوني أرق من النسيم إذا جرى - وأعز في الدنيا من الجوزاء

ژباړه:

ته د پرځې په څېر پسته، سپکه، نازکه او بڼکلې شه او په نړۍ کې تر جوزاء هم قدرمنه شه!

ابوطلحه ؓ له ایمان راوړلو نه مخکې ام سلیم بن ملحان ؓ ته د واده وړاندیز وکړ او د ډېر مهر ور کولو ژمنه یې ورسره وکړه؛ خو د نجلی کورنۍ بیا هم له خپلوی انکار وکړ؛ نو ابوطلحه ؓ هک پک شو، چې د دومره ډېر مهر ور کولو سره هم د نجلی کورنۍ انکار وکړ او دا یې وویل، چې موږ یوه کافر ته خپله خور، لور نشو ور کولای او د دې ترڅنګ یې دا هم وویل:

ای ابوطلحه! ولې ته خبر نه یې، چې ستاسې خدایان پلانکی، پلانکی کس په خپلو لاسونو جوړوي؟ که ستاسې دغه خدایان اور ته واچول شي؛ نو سوځي. د دغو خبرو په اورېدو د ابوطلحه ؓ زړه راتنګ شو او بېرته په راغلي لار روان شو؛ خو بیا یې هم خبره زړه ته نه کوزېده، چې له دومره مهر سره هم د نجلی کورنۍ له خپلوی انکار وکړ، دا کله کېدای شي؟

دا چې ابوطلحه ؓ پر ام سلیم ؓ باندې له زړه نه مټین و، بله ورځ بیا ورغی او د مخکې په پرتله یې هم د ډېر مهر وړاندیز وکړ، په دې ګومان چې بنایي دا ځل ورسره خپلوي وکړي؛ خو بیا هم ام سلیم ؓ له نکاح نه انکار وکړ او په ډېر ادب یې ورته وویل:

ای ابوطلحه! ستا غوندې سړی څوک نشي ردولای، (یانې ته د دې وړ یې، چې هر څوک درسره د نکاح هیله ولري)؛ خو ته نامسلمان او زه مسلمانم، زه د نکاح لپاره له تانه نور هیڅ نه غواړم، فقط ته د اسلام دین ومنه او ایمان راوړه.

ابوطلحه: د ایمان راوړلو لپاره چا ته ورشم؟

د نړۍ نېکمرغه بڼخه

ام سلیم ﷺ: محمد رسول الله ﷺ ته ورشه.

ابوطلحه د نبي کریم ﷺ لور ته په منډو منډو ورغی؛ نو رسول الله ﷺ یې له صحابه وو سره ناست ولید، چې د رسول الله ﷺ سترگې پر ابوطلحه ولگېدې؛ نو خپلو ملگریو ته یې وویل، چې ابوطلحه راروان دی او د اسلام نور یې د دواړو سترگو ترمنځ، یانې د تندي په منځ کې ځلېږي.

ابوطلحه ﷺ رسول الله ﷺ ته د ام سلیم ﷺ خبره وکړه او بیا یې ایمان راوړ؛ نو رسول الله ﷺ یې له ام سلیم ﷺ سره نکاح وکړله.

خوږو لوستونکیو! ام سلیم ﷺ د ټولې نړۍ د بڼخو لپاره یوه غوره بېلگه ده، ځکه چې تاسې ولیدل، چې د څومره شتمن سړي له نکاح نه یې یوازې په دې خبره انکار وکړ، چې زه مسلمانان او ته یو نامسلمان شخص یې او که له ما سره نکاح کول غواړې؛ نو ته باید لومړی ایمان راوړې؛ نو وگورئ، چې ام سلیم ﷺ قرباني ورکړه؛ نو الله ﷻ د دې په برکت ابوطلحه ﷺ مسلمان کړ او دا یې په نکاح کې هم ورکړه، یانې څو گټې یې وکړې، هم یې له هماغه ابوطلحه ﷺ سره نکاح وشوه، چې پرې مټین و او د قرباني اجر؛ خو به یې الله ﷻ ته معلوم وي، چې په اعمالنامه کې به یې څومره اجر لیکل شوی، یانې دنیا او اخرت یې دواړه بڼاېسته شوي (نو تاسې هم بې واده خویندې باید له ځان سره دا پرېکړه وکړئ، چې موږ به هم له هغه چا سره نکاح کوو، چې مسلمان او پرېهزگار وي، نه شتمن او بې دینه وي).

رڼا

که غواړې، چې خنک درسره په موسکا منځ شي؛ نو ته هم ورسره په موسکا منځ کېږه!

ځلا

وَاصْبِرْ عَلَى مَا أَصَابَكَ

ژباړه:

او هر مصیبت چې درباندي راشي صبر پرې وکړه.

لومړی الماس:

د برياليتوب کيلي

دارُ متي ما أضحكت في يومها - أبكت غداً قبحاً لها من دارِ

ژباړه:

دا دنيا شو مره مکاره ده، ځکه که يوه ورځ مو خندوي؛ نو په سبا له مو پسې ژروي هم.

د عزت کيلي: د الله ﷻ او د هغه د رسول اطاعت دی.

د روزی کيلي: د استغفار او توبې تر څنګ هڅه او کوبښن دی.

د جنت کيلي: توحيد (فقط د يو الله ﷻ عبادت کول، له هغه ﷻ پرته له بل چا نه مرسته نه غوښتل او نه چا ته سر ټيټول، نه د بل چا په نامه نذرونه او منښتې کول).

د ايمان کيلي: د الله ﷻ په نښانو او د هغه په مخلوق کې فکر کول دي.

د خیر کيلي: ريښتینولي ده.

د زړه کيلي: په فکر او تدبير سره د قرآن کریم لوستل، د تهجدو په وخت کې الله ﷻ ته عذر، زاري او پرهېزگاري ده.

د علم کيلي: ښې پوښتنې او ښه غورځ کېښودل.

د مرستې کيلي: صبر.

د برياليتوب کيلي: پرهېزگاري.

د نعمت کيلي: شکر.

د آخرت د فکر کيلي: په دنيا کې زهد.

د قبولتيا کيلي: دعا.

رڼا

د انسان موسکا د لمر له وړانګو نه يوه وړانګه ده.

دويم الماس:

تر تنگسي وروسته د پراخي خوند

تسلّ عن الهموم فليس شيء - يقيم ، وما همومك بالمقيمه
ژباړه:

ځان پر خپلو اندېښنو بوختوه، ځکه چې هيڅ يوه اندېښنه تل نه وي؛ نو ستا اندېښنې هم له منځه تلونکي دي.

يوه ناوې خپلې مور ته په يوه ليک کې داسې ليکي:

مور جانې! مور د واده له چکر نه راستانه شو او له خواږه مېړه سره مې په کوډله کې يم؛ خو کاش! چې ته مې خوا ته وای او ما درته د دې نوي ژوند د تجربو په اړه څه ويلي وای، زما مېړه ډېر ښه سپری دی او مور دواړه په خپلو کې ښه خواږه يو، له يو بل سره ډېره مينه کوو او زه تل د هغه کار کولو په هڅه کې يم، چې مېړه مې پرې خوشحالېږي.

مور جانې! زه پر هماغو نصيحتونو او سپارښتنو عمل کوم، چې د رخصتۍ پر مهال دې راته کړي دي او ستا هغه خبرې مې په ذهن کې اوږي راوړي، چې تا کله په سينې پورې ونيول او د نوي کور او نوي ژوند په اړه دې راته وکړې او همدا لامل دی، چې زه مې خپل ژوند ته ستا په سترگو گورم، ته زما لپاره ډېره غوره لارښوده وې.

مور جانې! زما د ژوند تر ټولو ستر هدف همدا دی، چې ستا پر پله پل کېږم او هسې وخت تېر کړم، نکه تا چې زما له پلار، وروڼو او خوښو سره تېر کړی او تا چې له مور سره څومره مينه کړې، زه هم غواړم، چې له خپلې دې نوې کورنۍ سره هماغسې مينه وکړم.

ای مور جانې! د دروازې د پرانستل کېدو غږ مې تر غوږ شو، ښايي مېړه مې راغلی وي، هغه به زما ليک لوستل غواړي، چې ما مې مور ته په ليک کې څه ليکلي دي، کېدای شي چې هغه هم له ما سره په دې ليک کې خپل شعور

او انگېرنې شريکول وغواړي.

مور جانې! مېړه مې له ما نه قلم او کاغذ غواړي، چې تا ته خپل احساسات دروانگېري.

ستا او د پلار جان د لاسونو بڼکلولو په هيله.

ستا خوږه لور.....

رڼا

پر موسکا هيڅ لگښت نه راځي؛ خو اغېز يې ډېر ژور وي.

ځلا

رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٧٤﴾

ژباړه:

ای زموږ ربه! له موږ نه دا خدمت قبول کړه، ته د هر څه اورېدونکی او په ټولو شيانو پوهېدونکی یې.

اندېښنې

اندېښنې پر زړه تنگی سرپېره داسې عصبي ناروغۍ رازېږوي، چې ذهن او بدن دواړه ښکار کوي.

د يوه شاعر په وينا:

قال: الحياة كئيبة وتجهما - قلت ابتسم يكفي التجهم في السما!

ژباړه:

هغه وويل، چې ژوند څومره تنگلاسي او اندېښنو نه ډک دی؛ نو ما ورته وويل، چې غم يې مکوه، زموږ لپاره د اسمان برېښنا هم بس ده.

ټولې عصبي ناروغۍ د اندېښنو زېږنده دي، ځکه د اندېښنو له امله ذهني تشويش رامنځته کېږي او د ذهني تشويش په رامنځته کېدو ټولې سوکالۍ او هوساينې له منځه ځي؛ نو خپله ډول ډول ناروغيو ته لار هوارېږي؛ خو کله چې موږ ځان د لويو مصيبتونو مقابلې ته چمتو کوو؛ نو زموږ لومړی کار به دا وي، چې په ستونزمن وخت کې له سختيو او مصيبتونو نه د راوتو لپاره ذهن په کار واچوو، ځکه چې دغه دواړه کاره نشي کېدای، چې هم دې له زړه تنگی او عصبي ناروغيو سره لاس او ګرېوان يو او هم د څه کار لپاره زړه را لوی کړو، ځکه چې دغه دواړه شيان يو د بل ضد دي، چې يو بل نه پرېږدي.

که تاسې له کومې ستونزې سره مخ شئ او وپېرئ، چې دغه ستونزه به ستاسې د ذهني تشويش لامل شي؛ نو تاسې پر خپل نېر ژوند يو ځغلنده نظر راتېر کړئ او د تېر ژوند تر ټولو ستونزمن او سخت حالات راپه زړه کړئ، چې له امله يې درته اوسنۍ ستونزه وړه ښکاره شي؛ نو هله به له اندېښنو او عصبي ناروغيو خلاصی ومومئ، ځکه چې ستاسې هاغه تېره سخته او ستونزه تر اوسنۍ ډېره سخته وه؛ نو هغه چې څنگه هواره او تېره شي؛ نو دا به هم هماغسې هواره، تېره او هېره شي.

دا خبره له یاده مه وباسئ، چې اندېښنې فقط پر تاسې لاسبري کېږي، نه ستاسې پر وختونو او چارو، بلکې تاسې چې کله وزگار شئ؛ نو اندېښنې مو ذهن ته لار کوي او له اندېښنو څخه د خلاصون غوره لار دا ده، چې وزگار مه کېنئ، بلکې ځان په څه کار کې بوخت ساتئ.

رڼا

کله نا کله ډېرې وړې خبرې هم انسان د لېونتوب تر پولې رسوي.

ځلا

ژوند فقط یو څو دقیقې او څو ثانيې دی.

خلورم الماس:

د لغړتوب پایلې

صبراً على شدة الأيام إنَّ لها - عُنْبِي ، وما الصبر إلا عند ذي حسبٍ
ژباړه:

د ورځو پر سختیو او اندېښنو صبر کول پکار دي ، ځکه چې ټولې سختۍ پای لري او صبر د هوبښیارو خلکو کار دی .

زمور: تنکي ځوانان وروڼه په دې فکر کې دي ، چې د بڼڅو ستر مات شي او بڼڅې له پردې پرته میدان ته راووهي ؛ خو قسم په الله ﷺ که دغه ستر مات شو ؛ نو بیا به خپل سر ټکوی او ژړی ، که څه هم په ځینو خلکو کې شپه او ورځ دغسې پېښې رامنځته کېږي ؛ خو هغوی یې باک نه گڼي ، ځکه چې هغوی څه شرم او حیا نه لري ، تاسې خو غیرتي خلک یاست ، د شرم او حیا درس درکړ شوی ، له بې حیايۍ منع شوي یاست ؛ نو تاسې کله لغړتوب زغملاى شئ ، الله ﷻ مه کړه ! که پرده له منځه لاړه ؛ نو بیا به پرې پښېمانه یاستئ ؛ خو پښېمانتیا به مو گټه نلري ، بیا به د پردې د دودولو هڅه کوئ او هلې ځلې به مو هیڅ ځای نه نیسي ، ځکه چې اوس بڼڅې د دود له مخې هم پرده کوي ، دوی له نورې نړۍ نه لا تراوسه نه دي خبرې ، ځکه پرده کول ورته گران نه دي ؛ خو که یو ځل دې بڼڅو پرده لرې کړه او څو ورځې پرې دغه ازاده هوا ولگېده ؛ نو بیا به پرده ورته سم زندان ښکاري .

دا خو زمور: مشرانو د دې بڼڅو په مغزو کې په ډېره خواری دا خبره کېښولې ، چې د بڼڅې قدر او عزت د هغې په پرده کې دی ؛ نو ځکه بڼڅې په خوښۍ پرده کوي ؛ خو که دغه تعلیم د بڼڅو له زړونو ووځي او دا ورته وویل شي ، چې د بڼڅې عزت په دې کې دی ، چې بې پردې په بازارونو کې گرځي ؛ نو بیا

به تر قیامتہ پرې پرده ونه کړای شی.

قدرمنو!

د بڼڅو جوهر په دې کې دی، چې له بهرنۍ نړۍ نه ناخبره په کور پاتې شي.

رڼا

د سړي نېکمرغي د بڼڅې له دواړو شونډو د یوې خبرې راوتل دي. (؟)

خلا

وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ ۞

ژباړه:

او کله چې ناروغېږم هماغه مې روغوي.

قوت په علم کې وي، نه په بدن کې

لکَلَّ مِنَ الْأَيَّامِ عِنْدِي عَادَةً - فَإِنْ سَاءَ نِي صَبْرًا، وَإِنْ سَرِنِي شُكْرًا
ژباړه:

زما عادت دا دی، چې هره ورځ پر یوه ناوړه خبر صبر کوم او کله شکر کوم. یوه عیسوی (نامسلمانه) بڼڅه، چې په خپل ژوند کې یې له بپوزلی، نېستی او ناروغۍ پرته هیڅ نه پېژندل، ځکه چې تر لومړي واده څو ورځې وروسته یې مېړه مړ شو، چې بل واده یې وکړ؛ نو څه موده پس یې مېړه بله بڼڅه وکړه او دا یې پرېښوده، ترې لار، څو ورځې پس یې د دغه دویمي مېړه جسد په یوه کوډله کې موندل شو.

دغې نامسلماني بڼڅې یو زوی هم درلود؛ خو د فقر او نېستی له امله یې چپرته پرېښی و، بله ورځ دغه بڼڅه په ښار کې روانه وه، ناڅاپه د پښې په ښوېدلو راپرېوته او بې سده شوه.

د راپرېوتو له امله یې ملا ماته شوې وه او ډاکټرانو ځوابه کړې وه، چې ته د رغېدو نه یې او بله دا چې ډېر ژر به ګوزن (فالج) درباندي برید کوي، دغه خواره چې د ډاکټرانو له درملنې نهیلې شوه؛ نو خپل سپېڅلی کتاب انجیل یې راوخیست او د پاڼو په اړولو یې لاس پورې کړ، ناڅاپه یې په هغه کیسه سترګې مېخ شوې، چې یو ګوزن وهلی عیسی ﷺ ته راوستل شو؛ نو عیسی ﷺ ورته وفرمایل، چې د الله ﷻ په امر پاڅه او بستره دې اخله کور ته ځه؛ نو هغه ناروغ رک روغ کور ته په خپلو پښو روان شو (۱).

بڼڅې چې په خپل سپېڅلي کتاب کې دغه پېښه ولوسته؛ نو ایماني ځواب یې په څپو شو، یو ناڅاپه راولاړه شوه او پر خپلو پښو روانه شوه.

۱ پتمنو خویندو دا خبره له یاده مه باسئ، چې هغه دین اوس منسوخ شوی، که اوس څوک د هغه پیرو شي؛ نو هغه به کافر او نامسلمان بلل کېږي.

خوږو لوستونکيو!

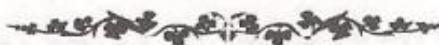
تاسې ولوستل، چې د دغې بڼڅې ټول بدن گوزن داسې وهلی و، چې له سره د خوڅېدو نه وه؛ خو چې په خپل سپېڅلي کتاب کې يې د گوزن وهلي کس پېښه ولوسته، چې عیسی ﷺ ورته هغه دوه جملې وويلې؛ نو گوزن وهلی کس رک روغ شو او بېرته په خپلو پښو کور ته روان شو؛ نو د دغې بڼڅې ايماني قوت هم د دې جوگه شو، چې گوزن وهلې بودی يې پر خپلو پښو ودروله، ناروغي يې بڼه شوه او د نورو لپاره نمونه هم شوه؛ خو ای مسلمانې خورې! تاڅه وکړل؟

رڼا

نېکه بڼڅه د يوې مضبوطې کلا په څېر ده، چې هېڅوک يې نشي رنګولای.

ځلا

قناعت يوه داسې زېرمه ده، چې کله هم نه تشپري.

شېرم الماس:

زړوره بڼڅه د اندېښنو له اور نه هم گلزار جوړولای شي
وعاقبة الصبر الجميل جميلة - وأفضل أخلاق الرجال التفضل

د شعر ژباړه:

د بڼه صبر پایله هم بڼه وي او د سړيو تر ټولو بڼه اخلاق بڼېگړه ده.

د ابوظلحه ؓ بڼڅې ام سليم ؓ، چې خپل زوی خاورو ته وسپاره؛ نو د صبر
ډېره غوره نمونه يې وړاندې کړه؛ نو ځکه الله ﷻ ورته غوره بدله هم ورکړه.

انس ؓ وايي، چې د طلحه ؓ زوی ډېر ناروغ و، په داسې حال کې، چې
طلحه ؓ په کور کې نه و (چېرته تللی و) نو زوی يې مړ شو، د شپې چې
ابوظلحه ؓ کور ته راغی، بڼڅه يې د زوی د ناروغۍ په اړه وپوښتله، چې
هلک اوس څنگه دی؟ ام سليم ؓ يانې بڼڅې يې ورته وويل، چې اوس ارام
دی، بيا يې مېړه ته خواړه کېښودل، تر خوراک، څښاک وروسته يې ورسره
کوروالی وکړ، چې له کوروالي نه وزگار شول؛ نو هله يې مېړه ته د زوی
کيسه وکړه، چې هغه په حق ورسېد او خاورو ته مې وسپاره.

سهار ابوظلحه ؓ رسول الله ﷺ ته دغه کيسه وکړه؛ نو رسول الله ﷺ ورته دعا
وکړه، چې ای الله ﷻ په دې بڼڅه او مېړه دواړو کې برکت واچوه؛ نو تر هغې
وروسته له ام سليم ؓ کره بل زوی پيدا شو؛ نو انس ؓ وايي، چې ما ته
ابوظلحه ؓ خپل زوی او يو څه خرماوې راکړې، چې رسول الله ﷻ ته يې
يوسه.

انس ؓ چې ماشوم رسول الله ﷻ ته ور وړ؛ نو رسول الله ﷻ وپوښت، چې له
دې ماشوم سره نور څه شته؟ انس ؓ هغه دوه دانې خرما هم راواخيستي او
رسول الله ﷻ ته يې ورکړې، رسول د خرما يوه دانه په خوله کې وژووله او بيا

يې د ماشوم په خوله کې ورکړه او عبدالله نوم يې پرې کېښود.
وگورئ د ام سليم رضي الله عنه صبر ته، چې د زوی پر مړينه يې نه چيغې او نه واويلا
کوله، بلکې له صبر نه يې کار واخيست.

رڼا

له حيا او پاکمنۍ پر ته بل هيڅ شی د بڼڅې قدر نشي ډېرولای.

خلا

د شپې تيارې ته د سباوون زېږی ورکړئ.

له صبر نه کار واخلي

فصبراً على حلو الزمان ومره- فإن اعتياد الصبر أدعى إلى الرشيد

د شعر ژباړه:

د زمانې پر خوږو او ترخو دواړو خبرو باندې صبر کوي، چې په صبر کولو انسان قدرمن کېږي.

ام ربيع بنت براء، چې د حارثه بن سراقه مور وه، کله چې حارثه ﷺ د بدر په غزا کې شهيد شو، تر هجرت وروسته ام ربيع رسول الله ﷺ ته په دې تمه راغله، چې د رسول الله ﷺ له خولې بڼايي د خپل شهيد زوی په اړه داسې خبره واورم، چې زړه مې پرې يخ شي؛ نو په دې لړ کې يې رسول الله ﷺ وپوښت، چې ای د الله ﷻ رسوله! ما د حارثه ﷺ له حاله خبره کړه، که هغه په جنت کې وي، چې زه (يې پر بېلتانه) صبر وکړم او که بله څه خبره وي (يانې الله ﷻ مه کړه که په دوزخ کې وي، چې) بڼه وژاړم.

نبي کریم ﷺ ورته وفرمايل، چې ای د حارثه مورې! جنتونه ډېر دي؛ خو ستا زوی په جنت الفردوس کې هم د لوړ مقام خاوند دی.

مور کله هم د زوی بېلتون نشي زغملای او بيا لا داسې بېلتون، چې نازولی يې د تورو خاورو خوراک شي؛ نو ځکه دغې بڼڅې له رسول الله ﷺ نه د خپل نازولي زوی د حال پوښتنه وکړه، چې زوی مې که په جنت کې وي، چې پر بېلتانه يې صبر وکړم او په جنت کې يې د ليدو تمه ولرم؛ خو دا چې د هغې بڼڅې زړه د ايمان په پلوشو روښانه و؛ نو د رسول الله ﷺ له خولې يې چې د خپل زوی د جنتي کېدو زېږی واورېد؛ نو صبر يې وظيفه کړ.

رڼا

که بڼکلې بڼڅه جوهر وي؛ نو شريفه بڼڅه خزانه ده.

خلا

بڼڅه يو داسې لمر دی، چې له سره نه پرېوځي.

اتم الماس:

په سخته کې له الله ﷻ پرته بل څوک پکار نه راځي

فليتك تحلو والحياة مريرة - وليتك ترضى والأنام غضاب

د شعر ژباړه:

کاش! ای الله ﷻ! چې ته خوږ او ژوند ترېڅ واي، ته رانه خوشحاله او ستا مخلوق راڅخه خپه واي (؟)

که غم درباندي خپل تور څادر وغوړوي، اندېښنې دې لمن راوښيي، له هر لوري درباندي د مصیبتونو دروازي راپرانېستل شي او د خلاصون لار درڅخه ورکه شي؛ نو دا دعا ووايه:

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَظِيمُ الْحَلِيمُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَرَبُّ الْأَرْضِ، وَرَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ»

صحيح البخاري (۷۵ / ۸)

نو د دغې دعا په لوستو به مو ټولې اندېښنې او مصیبتونه لرې شي. الله ﷻ فرمايي:

فَاسْتَجِبْنَا لَهُ وَنَجَيْنَهُ مِنَ الْغَمِّ ۗ وَكَذَلِكَ نُجِي الْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٠﴾
ژباړه:

هله نو موږ د هغه دعا قبوله کړه او له غم نه مو هغه وژغوره او په دغه شان موږ مؤمنان ژغورو.

همدا راز که د ناروغ ناروغي سخته شي، بدن يې له درد څخه لږ زېږي، رنگ يې ژېړ واوړي، ټول طبيبان يې ځواب کړي او نهيلي پر بستره پرېوځي؛ نو د الله رب العزت دروازه دې وټکوي او هغه الله ﷻ دې راوبلي، الله ﷻ به يې ناروغي ښه کړي، په وینه کې به يې روغتيا په ځفاسته شي، ځکه چې الله ﷻ دعا قبلونکی ذات دی.

الله ﷻ فرمايي:

وَ أَيُّوبَ إِذْ نَادَى رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿١٠٦﴾ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَكَشَفْنَا مَا بِهِ مِنْ ضُرٍّ وَآتَيْنَاهُ أَهْلَهُ وَ مِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِّنْ عِنْدِنَا وَ ذِكْرًا لِّلْعَبِيدِ ﴿١٠٧﴾

ژباړه:

او همدغه (د څيرکۍ حکم او علم نعمت) مور: ايوب ﷺ ته ورکړی و، کله چې هغه له خپل رب نه غوښتنه وکړه چې «زه ناروغ يم او ته ارحم الراحمين يې» مور: د هغه دعا قبوله کړه او له هغه څخه مو د هغه تکليف ايسته کړ او يوازې د هغه د کورنۍ غړي مو هغه ته ورنه کړل، بلکې پر هغو سربېره مو هماغومره نور هم ورکړل، د خپل ځانگړي رحمت په ډول او د دې لپاره چې دا د عبادت کوونکيو لپاره يو درس وي.

رڼا

د سړي تر ټولو ستره خزانه بڼڅه ده

ځلا

بڼڅې بڼيښې ته ورته وي؛ نوله نرمۍ ورسره کار واخلي (الحديث)

نهم الماس:

د بېوسه دعا

أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَّرَّ إِذَا دَعَاَهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ

ژباړه:

څوک دی چې د بېکس او بېوس دعا اوري کله چې هغه یې ويلي او څوک د هغه کړ او ایسته کوي؟

لا يَضِقُ ذَرْعُكَ عِنْدَ الْأَزْمَاتِ - إِنَّ هِيَ اشْتَدَّتْ فَأَمَّلْ فَرَجًا

د شعر ژباړه:

په سخته کې لاس مه تنگوي، که سخته ډېره شي؛ نو د الهي مرستې په تمه شی.

د الله ﷻ رحم او پېرزو ته گوره، چې سوالگر یې نوا نه ستنوي او نه یې دعا ضائع کوي، څوک چې ترې څه او څومره غواړي، هماغومره یې ورکوي او دا لا څه چې الله ﷻ دومره لوراند (رحمن) ذات دی، چې کفارو ته یې هم ورکوي، سره له دې، چې هغوی یې له سره مني هم نه؛ خو بیا هم الله ﷻ هغوی ته په دنیا کې ټول دنیوي شیان ورکوي، چې بنایي په دې ډول هغوی د اسلام منلو ته غاړه کېږي او ځانونه الله ﷻ ته رانږدې کړي؛ خو بیا هم ډېرو خلکو د الله ﷻ دغه احسان او بښگنې شاته غورځولې دي او د هغه د بښگړو و تکذیب یې کړی دی، لکه چې الله ﷻ فرمایي:

فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلِكِ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ ۚ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ ﴿٥٦﴾

ژباړه:

کله چې دغه خلک په بېړۍ کې سپرېږي؛ نو له الله ﷻ نه په خالصې عقیدې سره دعا غواړي، بیا کله چې الله ﷻ دوی وژغوري، وچې ته یې راولي؛ نو

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

ناڅاپه دوی بیا په شرک کولو لاس پورې کړي.
 الله ﷻ پر خپلو بنده گانو ډېر مهربانه دی، ان تر دې، چې د هر بېوسه او
 بېکسه دعا اوري او ستونزې یې هواروي؛ خو بیا هم ډېر لږ خلک ترې پند
 اخلي، لکه چې الله ﷻ فرمائي:

أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ الْأَرْضِ ۗ إِنَّهُ
 مَعَ اللَّهِ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ﴿٥٠﴾

ژباړه:

څوک دی، چې د بېکس او بېوس دعا اوري، کله چې هغه یې وېلي او څوک د
 هغه کړ او ایسته کوي؟ او (څوک دی چې) تاسې د ځمکې خلفاء گړځوي؟ ایا
 له الله ﷻ سره کوم بل خدای هم (د دې کار کوونکی) دی؟ تاسې بېخي لږ غور
 کوئ.

رڼا

بڼڅې باید په کور کېني، ځکه چې بڼڅه ډېر نازک لوبڼی دی او ډېر ژر
 ماتېږي.

څلا

پام کوئ! نورو ته ستونزې مه راولاړوئ، ځکه چې نورو ته ستونزې راولاړول
 د بېلارۍ دلیل دی.

د نېکمرغي بڼې

لپاره د

گلانو

کېڼې

بخيلتوب

وَمَنْ يَبْخُلْ فَإِنَّمَا يَبْخُلْ عَنِ نَفْسِهِ
ژباړه:

په تاسې کې ځينې کسان داسې دي، چې بخيلي کوي، هغه په حقيقت کې خپله له خپل ځان سره بخيلي کوي. د يوه عربي شعر ژباړه ده چې:

د تيارې له راخپرېدو مه ډارېږئ، بلکې په تياره کې، لکه د ستورو وځلېږئ! د عمر بن عبدالعزیز د يوې خور په اړه ويل کېږي، چې هغې به بڼڅې خپل کاله ته راټولولې، پر بڼکليو جامو سربېره به يې يو څه نغدې پيسې هم ورکولې او بيا به يې ورته ويل، چې دغه جامې تاسې اغوندئ او دغه پيسې پر اړو کسانو وپشئ، يانې په دې ډول به يې په بڼڅو کې د سخا ماده پيدا کوله او بڼڅې به يې له سخا سره اشنا کولې او بيا به يې ويل، چې که بخيلي جامه وای؛ نو قسم په الله که ما کله هم اغوستې وای او که لار وای؛ نو زه به پرې کله هم نه تلای.

د سخا په اړه به يې ويل، چې د هر اولس لپاره يوه بېلونکې نښه وي؛ خو زما نښه سخا ده، همدا راز وايي، چې قسم په الله ﷻ په ملاقات کې ډاډينه (؟) ما ته په ډېره ولېزه کې تر خوندورو خوږو او په سخته تنده کې تر يخو اوبو هم غوره ده.

نوموړې بڼڅه وايي، چې:

«ما له نېکانو پرته کله هم له چا سره حسد نه دی کړی او له هغوی سره مې فقط داسې حسد کړی، چې ما ورسره په نېکۍ کې گډون غوښتی، چې کاش! زه هم ورسره په دغه نېکۍ کې شريکه وای»

اوس د دې دور په بڼڅو کې دغه صفتونه کوم دي؟

د نړۍ نېکمرغه بڼه

رڼا

د ځان غوښتنې له ناروغۍ نه خلاصون رېښتینې نېکمرغي ده.

ځلا

إِنَّمَا يُوفَى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ۝

ژباړه:

چا چې په دې دنیا کې نېک چلند غوره کړی دی د هغو لپاره بڼېگنه ده او د الله ﷻ ځمکه پراخه ده، صبر کوونکیو ته به خپل اجر بې حساب و ورکړ شي.

کلاب:

ته نه خيځواله او نه لوېديځواله يې، بلکې ته يوه مسلمانانه بڼڅه يې!

عسى فرج يکون عسى - نعلل نفسنا بعسى

ژباړه:

مرسته نږدې ده، بېخي نږدې ده او موږ په نږدې رسۍ پورې نښتي يو.

ده يوې جرمنۍ مسلمانې وينا ده چې:

«ای مسلمانې خورې! د لوېديزوالو بڼڅو په ليدو د هغوی په مود او فيشن تېر

نه وځي، ځکه هغوی موږ د مود او فيشن په نامه تېر باسي او زموږ پر هېواد

له دغې لارې يرغل کول غواړي.»

يوازې اسلام او اسلامي نظام دی، چې د بڼڅو ساتنه کوي، بل د بڼڅو په خټه

کې دا خبره اغېنل شوې، چې هغه په کور کې اوسېدل خوښوي؛ خو کېدای

شي، چې ستاسې په ذهن کې دغه پوښتنه راولاړه شي، چې دا کله کېدای

شي، چې بڼڅه دې فقط په کور کې پاتې شي او له بهرنۍ نړۍ سره دې خپلې

اړيکې وشلوي؟ نو د دې ځواب دا دی، چې الله ﷻ سر يو ته د بڼڅو په پرتله

ډېر ځواک، قوت، پوهه او زغم وربښلی دی او په بڼڅو کې يې د نرمۍ او

شفقت ماده ايښې ده او دا چې د بڼڅې مزاج ډېر ژر اوږي راوړي؛ نو ځکه بڼڅو

ته په کور ناسته ښه ده.

کومه بڼڅه، چې له خپل مېړه او بچيو سره مينه کوي؛ نو هغه له اړتيا پرته

له کوره وتل له سره نه خوښوي او پاتې شوې لوېديزوالې بڼڅې؛ نو هغوی؛

خو نهه نوي برخې خپل عزت پلورلی دی، ځکه چې هغوی له الله ﷻ څخه نه

وېرېږي، بل دا چې لوېديزوالې بڼڅې که له کوره وځي؛ نو مېړونه يې په کور

کې د بڼڅو کار کوي، يانې جامې سړي مينځي، ماشومان سړي کراروي، دا

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

جلا خبره ده، چې سپری له خپلې بڼڅې سره په کورنیو چارو کې مرسته کولای شي او خپله اسلام هم دې لور ته خلک هڅولي دي؛ خو دومره هم نه ده پکار، چې سپری دې د بڼڅې او بڼڅه دې د سپری ځای ونیسي.

رڼا

که تاسې بڼکلې شوی؛ نو ټوله نړۍ به درته بڼکلې بڼکاره شي.

خلا

وَأَيُّسِّرْكَ لِلْيُسْرَى ۝

ژباړه:

او موږ به تاته د اسانې لارې اسانتیا درکړو.

فرګس:

غمونه شاته وغورځوئ او په نېکو چارو کې بوختې شی!

توکلنا علی الرحمن إنا-وجدنا الفوز للمتوکلینا

ژباړه:

موږ پر رحمن ذات توکل وکړ؛ نو موږ په همدغه توکل کې کامیابي ومونده. که تاسې تر خپلې وسې د کومې ستونزې د هوارولو کوښښ کړی وي؛ نو ورپسې ځانونه د قرآن کریم په تلاوت او یا د کوم بل ګټور کتاب په مطالعه بوختې کړئ، ځکه چې دوه متضاد شيان په یوه لوبڼي کې نه ځایېږي، لکه چې الله ﷻ فرمایي:

مَا جَعَلَ اللَّهُ لِرَجُلٍ مِّنْ قَلْبَيْنِ فِيْ جَوْفِهِ

ژباړه:

الله ﷻ د چا په ګوډل کې دوه زړونه نه دي ایښي.

فرض کړئ، چې ستاسې بچي ناروغ دی؛ نو پکار ده، چې د درملنې پیل یې په دعا او خیرات وکړئ، یانې لومړی یو څه خیرات کړئ او بیا د خپل بچي د ښه کېدو دعا وکړئ او تر هغې وروسته یې ډاکټري درملنه پیل کړئ.

د غم د سپکولو یوه لار دا هم ده، چې انسان تېرې سختې راپه زړه کړي او دا فکر وکړي، چې مغه سختې الله ﷻ لرې کړې؛ نو دا خو د هغو په پرتله ډېرې وړې دي، دا به هم لرې شي. ان شاء الله.

علامه ابن جوزي ﷻ فرمایي:

((...که څوک له کومې سختې سره مخ شي؛ نو هغه باید داسې فکر وکړي، چې که تر دې هم ډېره سخته راغلې وای؛ نو ما څه کولای شو، هیڅ مې نشو کولای؛ نو په دې حال شکر پکار دی، ځکه چې له بدو بدترې شته؛ نو په

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

داسې حال کې انسان باید د ښه ساعت انتظار وکړي او که سخته نه وای؛ نو د انسان دعا ته کله فکر کېږي او که فکر یې شي؛ نو څه به وغواړي»

رڼا

یو حکیم وايي، چې زه کله هم پر چوپتیا نه یم پښېمانه شوی؛ خو پر خبرو کولو ډېر حل پښېمانه شوی یم.

څلا

رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا

ژباړه:

ای زموږ پالونکيه! تر هدايت موندنې وروسته زموږ زړونه مه کېږوه.

رامبېل:

د نېکمرغۍ په اړه خو اړينې لارښوونې

وإذا أتتك مذمتي من ناقص - فهي الشهادة لي بأني كامل

ژباړه:

که کوم ناپوه کس په ما پسې خبرې کوي؛ نو دا په اصل کې زما د بشپړتیا گواهي ورکوي!

حرص او تمه ډېر زیانمنونکی شی دی؛ خو درمل یې په دغه نسخه کې شته ۱: په لگښت کې منځلاري کول:

ځکه چې بد خرڅه خلک کله هم قناعت نه کوي؛ نو ځکه حرص او تمه پرې لاسبرې کېږي او په لگښت کې منځلاري د قناعت بنسټي ماده ده او ښه تدبیر نیم اقتصاد دی.

۲: له راتلونکي مه ډارېږئ:

اوږده امیدونه پرېږدئ او لنډ امیدونه راخپل کړئ، پر الله ﷻ توکل وکړئ، ځکه کومه روزي یې چې ستاسې لپاره لیکلې ده، هغه په هر حال در رسوي. ۳: پرهېزگاري راخپله کړئ:

ځکه چې د پرهېزگاري په اړه الله ﷻ فرمایي:

وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا

ژباړه:

څوک چې له الله ﷻ نه په وېرېدو کار وکړي؛ نو الله ﷻ به د هغه لپاره له ستونزو څخه د وتلو کومه لاره پیدا کړي.

۴: قناعت پېژندل:

څوک چې د قناعت پر خوند پوه شي؛ نو هغه بیا د حرص او تمې پر بې خوندي هم پوهېږي؛ نو ځکه بیا نورو ته له اړ کېدو نه هم ځان ساتي.

۵: د پیغمبرانو او اصحابو ژوند ته فکر وکړئ، چې په هغوی کې څومره

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

قناعت او عاجزي وه، هغوی به د اخرت لپاره څنگه نېکۍ زېرمه کولې؛ نو تاسې هم باید د هغوی پر پله پل کېږدئ.
۶: په دنيوي چارو کې تر ځان بنکته خلکو ته گورئ.

رڼا

هونبیاره بڼڅه هغه ده، چې د مشورې گټې له پامه نه غورځوي، نه له خپل حال څخه نهیلې کېږي او نه پر مشورې سربېره خپلې هلې ځلې نه پرېږدي.

خلا

إِنَّ اللَّهَ يُدْفِعُ عَنِ الَّذِينَ آمَنُوا

ژباړه:

بېشکه الله ﷻ له مؤمنانو څخه دفاع کوي.

جامېل:

چې ټولې لارې وټرل شي؛ نو د الله ﷻ رسی راکلکه کړه!

لولا المشقة ساد الناس كلهم - الجود يُفقر والإقدام قتال

ژباړه:

که برياليتوب گران نه وای؛ نو بيا به ټول خلک بريالي کېدلای او هېڅوک به هم نه ناکامېدلای؛ خو هسې نه ده، ځکه چې په يوه کار کې مخکې کېدل د مرگ په څېر گران دي (لکه په پښتو کې متل دی، چې که د خوړ کاني وراسته وای؛ نو له گيدرانو څخه به يو هم نه وای پاتې شوی)

د نېکو چارو په بدل کې الله ﷻ انسان ته ښه ژوند ور په برخه کوي او دا اړينه نه ده، چې له ښه ژوند څخه موخه شتمني ده، کېدای شي، چې کله نا کله الله ﷻ د نېکو چارو په بدل کې انسان ته پر ښه ژوند سربېره شتمني هم ور په برخه کړي؛ خو په هر صورت ښه ژوند په شتمنۍ پورې نه دی تړلی، چې يو څوک شتمن دی؛ نو هغه دې د ښه ژوند خاوند وي، بلکې ډېره ځله يو نېستمن سړی د ښه ژوند خاوند وي او په خپل ژوند کې ښه خوشحاله وي، ځکه چې له الله ﷻ سره يې جوړه وي او همدغه جوړه يې د خوشحاله ژوند لامل وي او ډېر ځله به تاسې ليدلي وي، چې يو څوک ډېر شتمن وي؛ خو له ډېرې شتمنۍ سره هم پر خپل ژوند تنگ وي، ځکه چې له الله ﷻ سره يې ورانه وي؛ خو که يو څوک شتمن هم وي او له الله ﷻ سره يې جوړه هم وي؛ نو دا خو بيا ډېره اوچته خبره ده.

که غواړئ، چې ښه ژوند ولرئ؛ نو پر الله ﷻ تکیا وکړئ، د نورو په زړونو کې د ځان لپاره مينه وکړئ، د کور چاپيريال راجوړ کړئ، د نېکو چارو په ترسره کولو خوشحاله شئ او د نېکو چارو اغېز په خپل ژوند کې رابښکاره

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

کړئ، که دغه کار مو وکړ؛ نو بیا د لږ مال په درلودلو هم تاسې د ښه ژوند
خاوندان کېدلای شئ.

رڼا

ټول ستر خلک د مور په دعاگانو داسې ستر شوي دي او دا خبره هر څوک
مني، چې د سترتوب لپاره د مور دعاگانې پېرې اړینې دي.

خلا

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

ژباړه:

له الله څخه پرته بل هېڅوک د عبادت او بنده گۍ وړ نه دی.

غابول:

فقط مؤمنان نېکمرغه کېدای شي

سهل علی نفسک الأمورا- وکن علی مرها صبورا

ژباړه:

خپل مصیبتونه سپک وگڼه او د ستونزو پر ترڅوالي صبر کوه!

ما د نړۍ د ډېرو نامسلمانو شتمنو خلکو تاریخونه لوستي دي، له هغې نه ما ته څرگنده شوې ده، چې د ژوند انتهايي بدمرغي، راتلونکی يې لعنتي او بریا يې له ذلت نه ډکه وي، ځکه چې اوس هغوی چېرته دي؟ د هغوی راتپوله کړې شتمني او دنګې ماڼۍ څه شوې؟ تاسې که د نامسلمانو شتمنو تاریخونه وگورئ؛ نو درته په ډاګه شي، چې په هغوی کې چا خپله ځان وژلی، څوک د بل له لاسه وژل شوي او څوک زندان ته اچول شوي دي او ډېر پکې قضاء ته رابنګل شوي دي، چې د خپلو تېروتنو او دوکو پایله وويني؛ نو دغه ډول خلک په بدمرغه خلکو کې شمېرل کېږي، ځکه هغوی؛ خو دا فکر کړی و، چې گوندې هغوی پر خپله شتمنۍ نېکمرغي، روغتيا، ځواني، مينه او داسې نور هر څه پېرلای شي؛ خو د وخت په تېرېدو ورته په ډاګه شوه، چې دغه شيان په پيسو نشي پېرل کېدای، هوا پر پيسو باندې په بازار کې اسانتياوې پېرلای شي؛ خو آرام او خوند نه، دارو درمل اخیستلای شي؛ خو روغتيا نه، عياشي پرې کولای شي؛ خو مينه نه!

نېکمرغي يوازې مسلمانان ترلاسه کولای شي، ځکه چې له دوی سره ایماني نور وي، دوی تل له ځان سره د بنو او بدو حساب کوي او د الله ﷻ پر حکمونو عمل کوي، په دې لړ کې تاسې د الله ﷻ دې وينا ته ځير شئ، چې د مؤمنانو په اړه فرمایي:

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَ هُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّاهُ حَيٰوةً طَيِّبَةً ۚ

د نړۍ نېکمرغه بڼخه

لَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٥٠﴾

ژباړه:

هر څوک چې بڼه عمل وکړي، هغه نارینه وي او که بڼخه وي؛ خو په دې شرط چې مؤمن وي، پر هغه به موږ په دنيا کې سپيڅلی ژوند تېر کړو او (په آخرت کې به) دغسې خلکو ته د هغو اجر له ډېرو بڼو عملونو سره سم ورکړو.

وڼا

څوک چې نېکمرغي نه غواړي، هغه کله هم نشي نېکمرغه کېدلای.

ځلا

هر څه په تقدیر کې مخکې له مخکې لیکل شوي دي.

سنبڼل:

له بد خرڅۍ پرته ژوند

خَلِيئًا لَا وَاللَّهِ مَا مِنْ مَلْمَئَةٍ - تَدُومُ عَلَيَّ حَيًّا وَإِنْ هِيَ جَلَّتْ

ژباړه:

خوږه دوسته! قسم په الله که له غټې نه غټه ستونزه هم همېشه پاتې کېدونکې وي، اخر به هوارېږي.

مسلمانان بڼڅه دومره پخلی کوي، چې د کور خلک پرې ماره شي، نه دا چې هسې ډک شکور پاتې شي او بڼڅه پرې بدخرڅه ښکاره شي، په دې لړ کې تاسې د عايشې ؓ دغه وينا ته ځير شئ، چې فرمايي:

«له رسول الله ﷺ نه به پر دسترخوان هيڅ يوه غټه يا وړه مړۍ نه پاتې کېده» همدا راز په يوه بل روايت کې دي، عايشه ؓ فرمايي چې:

«کله هم داسې نه دي شوي، چې ما د رسول الله ﷺ له مخې نه دسترخوان پورته کړی وي او په دسترخوان دې ترې څه پاتې وي.»

همدا راز د سرو او سپينو په لوبنو کې له خوراک کولو نه هم اسلام منع فرمايلې ده او دغه کار يې په بد خرڅيو کې شمېرلی دی، لکه په حديث شريف کې راځي:

«د سرو او سپينو زرو په لوبني کې خوراک کوونکي په خپلو کېږو کې د دوزخ اور اچوي.»

حقيقت خو دا دی، چې اسلام په ډېر حکمت سره له بدخرڅۍ نه منع فرمايلې ده، ځکه اسلام غواړي، چې مسلمانان عاجزي راخپله کړي او د تل لپاره له بدخرڅۍ نه ځان وساتي.

نبي کریم ﷺ چې کله معاذ ؓ يمن ته لېږه؛ نو ورته يې و فرمايل:

د نړۍ نېکمرغه بڼڅه

ای معاذه! د پرېماني له ژوند څخه ځان ساته، ځکه چې د الله ﷻ عبادت
کوونکي بنده ګان د پرېماني ژوند نه تېروي.

رڼا

چې نهيلي له ځانه وغورځوي؛ نو هله به خوښي ترلاسه کړي.

ځلا

بې ځايه نيوکې مه کوه!

ياسمين:

د خيرات په گولو زړه ډاډ منبري

وإذا تقطعت الحبال وأوصدت - أبوابنا ، فالله يكشف كربنا

ژباړه:

کله چې زمور رسی وشلېږي او ټولې دروازې وتړل شي؛ نو الله ﷻ زمور اندېښنې ختمې کړي.

عائشه ابی ﷺ فرمائي، چې يو ځل يوه مسکينه بڼڅه له خپلو دوو لوڼو سره ما ته راغله، خپلو دواړو لوڼو ته يې د خورما يوه يوه دانه ورکړه او خپله يې هم د يوې خورما دانې په خوړلو پيل وکړ؛ نو په دې کې يې يوې لور وويل، چې دغه هم ما ته راکړه؛ نو هغې بڼڅې هغه يوه دانه دوه ځايه کړه، يوه برخه يې خپله وخوړه او بله يې لور ته ورکړه، زه د دغې بڼڅې پر دې کار ډېره حيرانه شوم؛ نو ما يې رسول الله ﷺ ته کيسه وکړه او رسول الله ﷺ را ته وويل، چې په دغه کار به الله ﷻ يا د هغې بڼڅې لپاره جنت واجب کړی وي او يا به يې له دوزخ نه خلاصه کړې وي.

اسلام مور ته ځکه د نېکو چارو سپارښتنه کوي، چې زمور زلمي نېکان شي او ټولنه مو له مينې او محبت نه ډکه شي.

رڼا

نېکمرغې شی!

ځلا

بڼڅه د گل خوږ بوی او د بلبلې ترانې ته ورته ده

کشمالي:

الله ﷻ مور له هرې بلا نه ساتي

وليت الذي بيني وبينك عامرٌ - وبينني وبين العالمين خرابٌ

ژباړه:

ای الله ﷻ! کاش! چې زما او ستا تر منځ اړیکې پخې او ستا له مخلوق سره مې شلېدلې وای.

کله نا کله په هوا کې الوتکه خرابه شي؛ نو له سورلیو نه مخکې پر پیلوټ (پائلټ) وپره راشي، ځکه چې هغه پرې مخکې پوهېږي او ورپسې سورلی هم د الوتکې له خرابېدو خبرې شي؛ نو په چیغو سر کېږي، له وېرې او ترهې یې ژبې له خولو راوځي او ټول الله ﷻ ته د مرستې لپاره چیغې ووهي او د هر چا په خوله د یا الله!... یا الله!... نارې وي؛ نو په دغه وخت کې الله ﷻ پرې ولورېږي او الوتکه بېرته راسازه شي، په کراره پر خپل هوایی ډگر ښکته شي؛ نو زړونه بېرته ډاډمن او تندي خواره شي، پر شونډو موسکا گانې وغورېږي.

همدا راز کله چې په لنگوال کې ماشوم ونښلي؛ نو بڼڅه د مرگ تر خولې ورسېږي او خپل هلاکت په خپلو سترگو وويني؛ نو الله ﷻ ته په زاری شي او یا الله!... یا الله!... کوي؛ نو الله ﷻ پرې هغه سخته اسانه کړي او په اسانۍ بچي وزېږوي.

که بڼڅه له کومې سختې سره مخ شي، یا یې تنگسه تنگسه یې لمن راوینيسي او دا سر په سجده شي او دغه دعا وغواړي:

«يا معلم ابراهيم علمني، يا مفهم سليمان فهمني، اللهم ربّ جبرائيلَ، وميكائيلَ، وإسرافيلَ، فاطرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ، أَنْتَ مُحْكَمٌ بَيْنَ عِبَادِكَ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ، اهْدِنِي لِمَا اخْتَلَفَ فِيهِ مِنَ الْحَقِّ بِإِذْنِكَ، إِنَّكَ تَهْدِي مَنْ تَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ»

ژباړه:

ای د ابراهیم ﷺ لارښوونه! ما ته هم لارښوونه وکړه، ای د سلیمان ﷺ پوهوونکيه! ما هم پوه کړه، ای د جبرائیل، میکائیل او اسرافیل ربه! د ځمکې او اسمانونو پيدا کوونکيه! ای په پټ او ښکاره حالاتو پوهېدونکيه! هم ته به د خپلو بنده گانو ترمنځ په هغه څه کې پرېکړه کوې، چې دوی پکې اختلاف کوي؛ نو ته په خپله اجازه ما ته په دغه اختلاف کې د حق لارښوونه وکړه، ځکه چې ستا چا ته خوښه شي؛ نو هغه ته سمه لار وربښي.

نو الله ﷻ بیا له انسان سره مرسته کوي او ترلي قفلونه ورته خلاصوي، ځکه چې هغه ډېر لوراند ذات دی.

رڼا

نېکمرغه انسان تر خپلې وسې پورې نورو ته هم نېکمرغي وربښي.

خلا

الله ﷻ ته وگورئ، چې له ښځو سره نرمي او ښه چلند کوي!

له غفلت نه مه بې پروا کېږه!

لا تياسنَّ في النوبِّ - من فرجةٍ تجلو الكرب

ژباړه:

په سختو او ستونزمنو حالاتو کې مه نهيلې کېږه، ځکه په تنگسه پسې اساني
ډېره نږدې وي.

له غفلت نه ځان ساتئ، ځکه چې غفلت او بې پروايي انسان د الله ﷻ له ذکر نه
لرې باسي، د لمانځه پرېښودو ته يې اړ کوي او د قرآن کریم تلاوت ترې
پاتې کوي او غفلت انسان سخت زړی کوي او زړونه داسې ړندوي، چې بيا
انسان نه د ښې او بدې توپير او نه د دين د زده کړې کوښښ کولای شي، چې
په دنيا کې د غفلت دغه حال وي؛ نو څه فکر کوئ، چې په اخرت کې به يې
پايله څه وي؟

د الله ﷻ لپاره داسې وکړئ، چې خپلې ژبې د الله ﷻ په ذکر لمدې وساتئ، تل
په ناسته، ولاړه او ملاسته، يانې هر حال کې ځانونه د الله ﷻ له ذکر سره
اموخته کړئ او په وزگارتيا کې ځانونه د سبحان الله، الحمد لله، الله اکبر،
استغفر الله او د درود شريف په ذکر و نو بوختې کړئ؛ نو هله به تاسې ته
معلومه شي، چې نېکمرغۍ پر تاسې د باران په څېر راورېږي، ځکه چې الله ﷻ
فرمايي:

أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ ۝

ژباړه:

خبردار اوسئ! همدغه د الله ﷻ یاد هغه شی دی، چې په هغې سره زړونو ته
ډاډینه ورپه برخه کېږي.

رڼا

د دې خبرې انتظار مه کوئ، چې نېکمرغه شو؛ نو بیا به موسپېرو، بلکې د
نېکمرغۍ ترلاسه کولو لپاره وموسپېږئ.

ځلا

د بدمرغۍ پر ځای د نېکمرغۍ تمه ولرئ.

سنځلې گل

د ژوند لپاره وموسپړئ

ابني من الكوخ قصراً وانسجى حلالاً- من بيتك الطين لا من قصرک العاجي

العاجي

ژباړه:

خپله کوډله ماني وگڼئ او بڼکلې يې کړئ.....

که تاسې په غم کې ومسپړئ؛ نو بڼايي، چې غم مو يو څه سپک شي او د خلاصون څه لار ومومئ او په موسپدو کې هم مه دوه زړي کېږئ، ځکه چې په تاسې کې د موسکا بڼه ځواک شته او دغه ځواک مه بڼخوئ، ځکه چې د دغه ځواک په بڼخولو تاسې خپله په عذاب کې اخته کېږئ او بله دا چې په موسکا کې ستاسې څه تاوان دی، فقط دا چې شوندي به مو بڼې بڼکاره شي!

يو لوډيزوال وايي، چې موسکا د ټولني اړتيا ده او دا خبره يې بېخي پر ځای ده، ځکه کله چې تاسې له چا سره خبرې اترې کوئ؛ نو بايد په بڼه ډول ورسره وغږېږئ او تاسې پوهېږئ، چې زمور ټولنيز ژوند انساني هنرونو ته څومره سخته اړتيا لري؛ نو له دې امله ته هم بايد هغه هنرونه راخپل کړې او موسکا هم له دغو اړينو هنرونو څخه يو هنر دی، چې ټولنه ور ته سخته اړتيا لري، ځکه له نورو سره د موسکا په بدرگه مخ کېدل نورو ته د ژوند بڼکلا وربڼل دي، چې په دې سره په نورو کې نېکې هيلې راټوکېږي او ته به پر دې خوبه شې، چې ستا د تريو تندي له امله دې د نورو خلکو ژوند تريخ شي؟

زنا

بريا د هماغه چا په برخه کېږي، چې څوک د بريا ترلاسه کولو کوښښ کوي.

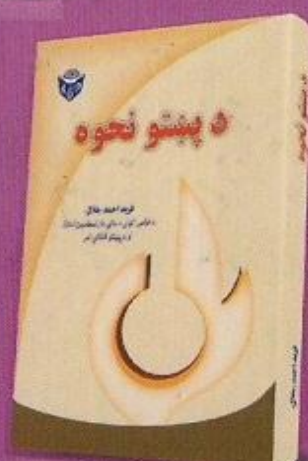
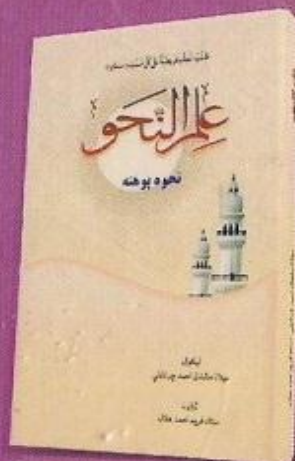
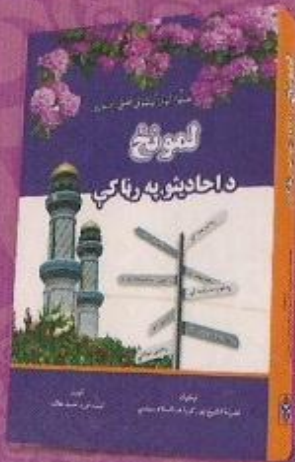
اوس...

د دې کتاب تر لوستو وروسته له خپلو ټول اندېښنو سره خدای په امانی وکړئ، په فکر او سوچ سره له غمونو، اندېښنو، لټیو او د نهیلیو له کلي کډه وکړئ، د ایمان پر لور ور روانې شی او د الله ﷻ د مینې جومات ته ورننوځئ. د الله ﷻ پر قضاء او تقدیر خوشحاله شی او بیا له سره ژوند پیل کړئ، یو داسې ښکلی او په زړه پورې ژوند چې د نېکمرغۍ په ګانه سمبال وي، یو داسې ژوند، چې زړه تنګي او دوه زړتوب نه لري؛ نو هله به تاسې ته د غره له څوکې د ایمان بلندوی دا زېری در کړي، چې هم ته د نړۍ تر ټولو نېکمرغه بڼه یې!

و صلی الله علی نبینا محمد و علی اله و صحبه اجمعین

پای

کتاب خپرندویه ټولنه

جلال کوبت

اړیکشمېرې: 0786642769 - 0773370338

برېښنالیک: gandharaservices@gmail.com

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**